

VSEBINA :

Ne smemo se naveličati
Mati Kristusova — naša mati
Dvoje kraljic
Sveti Duh, dopolnjevalec odrešenja
Otrokova največja milost:
 verna mati
Novo detinstvo
Romanje k Mariji
Vrnimo se k oltarju!
Spoštovanje oblasti
Po evharističnih stezah
Spoštuj vdove!
Božji klici
Nova župna cerkev v Knežaku
Varujmo cvet naroda!
Neugaslo ognjišče
Spiski in zapiski
Marija in Jezuček na potovanju
Prijateljček moj, malo pokramljava

Fr. Jelovšek: Mati božja. Narodna galerija, Ljubljana

Rast

Molitveni nameni KA za maj

Od 29. aprila do 5. maja:

Častimo brezmadežno Srce Marijino!

Sv. oče Pij XII. želi, da bi letošnji maj goreče častili brezmadežno Srce Marijino.

Češčenje Marijinega Srca nam utrjuje zaupanje v Boga iz dveh razlogov. Približuje nam Marijo po njenem najlepšem razmerju do nas, t. j. po ljubezni njenega materinskega Srca, in nas spreobrača od greha k svetemu življenju. Zaradi neizmerne dobrote njenega materinskega Srca moramo pričakovati božjo pomoč in obrambo v sedanjih stiski.

Češčenje Marijinega Srca pa tudi odstranja iz naših src oviro, ki še vedno zadržuje usmiljeno božjo roko, da še ni pomirila sveta. Ta ovira je greh. Glavni sad tega češčenja naj bi bilo spreobrnjenje grešnikov. Grešnik, ki časti Marijino Srce, najde v njem varno zavetje in pot k Bogu. Pravičnega pa usmiljeno Srce nebeške Matere neprestano spodbuja k molitvam in žrtvam za spreobrnjenje grešnikov. Tako se po molitvah in žrtvah dobrih spreobrne mnogo duš. S tem se pripravljajo tla za pravičen mir.

Od 6. do 12. maja:

Molimo, da bi Bog blagoslovil naša polja.

Tri dni pred Gospodovim vnebohodom nas vodi sv. Cerkev v procesijah skozi zeleneča žitna polja. Čas zeleneče setve je tu; prosili naj bi Boga, da blagoslovi trud pri oranju in sejanju ter dá zemlji sad in ga ohrani. To je letos še posebej potrebno, ker smo zaradi spremenjenih razmer navezani na lastno prehranjevanje. Slaba letina bi pomenila še hujše pomanjkanje in lakoto. Vsi naj bi molili, da bi nas Bog obvaroval te nesreče. Ne le na deželi, kjer vedno prosijo Boga za blagoslov svojemu delu v zavesti, da vsak dober dar prihaja od Boga, ampak tudi v mestih, kjer do sedaj še niso bili javni molitve v ta namen.

Od 13. do 19. maja:

Molimo, da bi se poživila molitev svetega rožnega venca.

Letošnje šmarnice so posvečene Materi božji presvetega rožnega venca. Mnogo lepih nagibov in zgledov za pobožno molitev sv. rožnega venca bomo slišali. Vzljubili naj bi in vsak dan molili. Povrnili naj bi se zlati časi, ko so ga po vseh slovanskih družinah molili in je bil obenem vsakemu posamezniku zvest spremljevalec in draga molitev.

Pobožna molitev sv. rožnega venca ima v sebi čudovito prenovitveno moč. Premišljevanje njegovih skrivnosti nas trga od greha in vsega posvetnega ter nas spodbuja k oblikovanju našega življenja po vzoru Jezusovem in Marijinem. Kličje pa tudi milosti na druge, zlasti jih bogato siplje na trda srca grešnikov. Zdjaj razumemo, zakaj so zadnji papeži molitev sv. rožnega venca zelo priporočali in je Mati božja sama iz nebes nas prišla spodbujati, da bi ga pobožno molili.

Zaradi tega letošnjih šmarnic ne smemo le poslušati, ampak moramo takoj začeti moliti vsak dan sv. rožni venec. Treba je, da milost božja razprši vse predsodke o tej prelepi molitvi in da vse razsvetli, da bi spoznali njen pomen za današnji čas.

Od 20. do 26. maja:

Molimo, da bi nas Sv. Duh razsvetljeval in tolažil.

Gosta tema vlada dandanes v dušah mnogih Slovencev. Tema zmot in tema obupa zaradi prevelikega trpljenja. Le zgolj človeško dokazovanje resnice in človeška tolažba sta brezuspešna. Večkrat srca zaradi njiju le še bolj zakrknjejo. Tu je treba pomoči Sv. Duha, ki je dušam luč in tolažba.

Jezus sam je Sv. Duha napovedal kot Duha resnice: »Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo učil popolne resnice« (Jan 16, 13). Le v njegovi moči moremo vero sprejeti in v njej vztrajati. Kakor ti je nemogoče spremeniti kamen v kruh brez posebne čudežne božje pomoči, tako in še bolj je nemogoče brez milosti dušo pripraviti, da veruje ali da v veri vztraja. Morda še na to nikdar nismo mislili? Morda smo veliko učili, a premalo molili, da bi Sv. Duh razsvetlil vse, ki so v zmoti.

Sv. Duh je pa tudi po izrecni Jezusovi obljubi Tolažnik: »Ali resnico vam govorim: za vas je dobro, da grem. Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal.« (Jan 16, 7.) Gospod Jezus je poslal apostolom Sv. Duha, ki jih je tolažil v trpljenju, da so z veseljem trpeli. Tolažil bo tudi nas, ako ga bomo za tolažbo prosili in jo sprejeli.

Odpustki za mesec maj 1945:

2 Sreda, prva v m. — F. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo n. č. sv. Jožefu, prejmejo sv. zakr. in mol. o. p. n. sv. o.

3 Četrtek, prvi v m. Najdenje sv. Križa. — P. o. čl. br. sv. R. T. v brat. cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župn. c. — P. o. tem, ki nosijo višnji škap.

4 Petek, prvi v m. Začetek pobožnosti petih pekov pred praznikom prvs. Srca Jez. Kdor teh 5 petkov gre k sv. ohh, obišče katero koli cerkev in mol. p. n. sv. o., dobi vselej p. o. — P. o. članom br. sv. R. T. kakor večeraj. — P. o. čl. br. presv. Srca J.; dalje p. o. vsem, ki prejmejo sv. z. in se udeležijo javne pobožnosti n. č. sv. Sreju J. in molijo p. n. sv. o. — P. o. tudi vernikom, ki se ne morejo udeležiti javne pobož., ker se opravljajo, pa gredo k sv. ohh. in sami opravijo kakšno pobožnost v zadoščenju Sreju J., obiščejo cerkev in molijo p. n. sv. o.

5 Sobota, prva v m. Sv. Pij. — P. o.: 1. Vsem, ki prejmejo sv. zakr., opravijo kakšno nabožno vajo n. č. Brezmadežni, da nekoliko zadostje za njej prizadeta razžaljenja in mol. o. p. n. sv. o. — 2. Čl. br. presv. Srca J.

6 Nedelja, prva v m. — Čl. rožnov. br. 3 p. o.: 1. Če v brat. cerkvi molijo p. n. sv. o. — 2. Če so pri mesečni procesiji. — 3. Če v brat. c. nekaj časa pobožno molijo pred izp. sv. R. T. — P. o. tem, ki nosijo višnji škap., in čl. br. sv. Sreju J.

10 Četrtek, Vnebohod Gospodov: — P. o.: 1. Vsem, ki morejo dobiti odp. rimskih postojnih cerkv. (Glej opombo v seznamu odp. v aprilski številki »Rastis«.) — 2. Čl. br. N. Lj. G. presv. Srca v brat. cerkvi. — 3. Čl. rožnov. br. v kateri koli cerkvi. — 4. Čl. Mar. družb. — 5. Čl. škap. br. karmelske M. b. v brat. ali žup. cerkvi. — 6. Tem, ki nosijo višnji škap. — 7. Čl. »Družbe kršč. družin«. — 8. Čl. brat. sv. Družine. — 9. Tem, kakor 13. dan. — Tretjerednik blagoslov s p. o.

11 Petek, Pričetek 9 dnevnic n. č. Sv. Duha. Kdor opravi a pred binokstmi 9 dnevnic, dobi vsak dan 10 let odpustka, enkrat pa o. pod navadnimi pogoji, če se je udeležil te javne pobožnosti vsaj petkrat — Kdor se te javne pobožnosti ne more udeležiti, pa jo opravi zasebno, dobi vsak dan 7 let odp.

Od 27. maja do 2. junija:

Molimo, da bi izpolnjevali, kar smo ob posvetitvi Mariji obljubili.

Vsako leto zadnje nedeljo v maju obnavljamo po vseh župnijah posvetitev našega naroda brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Ob tej priliki naj bi se znova spomnili obljub, ki smo jih dali ob času posvetitve Mariji Pomagaj. Ponovno ji bomo slovesno izjavili: »Gospodovih dni ne bomo skrunili s hlapčevskimi deli in grešnim veseljem, temveč jih posvečevali, hodili k maši in pridigi. Bogokletna beseda ne bo prišla iz naših ust. Z grehi nečistosti ne bomo omadeževali svojih src. Zahtevam nespodobne mode se ne bomo vdajali, ker nočemo hudo žaliti našega Gospoda. Zakonsko in družinsko življenje bomo živeli tako, kakor Bog hoče. Ogibali se bomo grde sebičnosti in nizkega sovraštva, krivičnosti in grehov jezika. Skrbeli bomo, da zginejo ti grehi iz našega naroda. Molili bomo vsak dan rožni venec, zlasti po naših družinah. Zadoščevali bomo tudi naprej Jezusove mu in Tvojemu Srcu s pobožnostjo prvih petkov in prvih sobot.

Izpolnjevanje teh obljub pomeni verski in pravni prepoved našega naroda. Priznati je treba, da sami iz sebe teh obljub spolnjevali v celoti ne moremo, če nam Bog ne pomaga s svojo milostjo, katere nikomur ne odreka, ki ga zanjo prosimo. Tu je najgloblji razlog, da moramo moliti, da bi spolnjevali, kar smo ob posvetitvi Mariji obljubili; obenem pa tudi odgovor na vprašanje, zakaj jih mnogi ne spolnjujejo: premalo molijo.

13. Nedelja, Sv. Peter Regalat. (Pričetek 6 nedeljske pobož. n. č. sv. Alojziju. Kdor to pobožnost opravi, dobi vsaki-krat p. o.) — P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v župn. cerkvi, kjer ni redovne.

17. Četrtek, Sv. Paskal. — P. o. kakor 13. dan.

18. Sobota, Sv. Ivo. — P. o. kakor 13. dan.

19. Sobota, Sv. Ivo. — P. o. kakor 13. dan.

20. Binkošti. (Mislijska ned. bolnikov.) Sv. Bernardin. — P. o.: 1. Čl. škapulirsko br. karm. M. b. — 2. Čl. rožnovensko br. v kateri koli cerkvi. — 3. Tem, ki nosijo višnji škap. — 4. Čl. br. Sv. Duha ta dan ali v osmini, če obiščejo brat. ali župn. c. (Glej 11. dan). — 5. Čl. Družbe sv. Petra Kl., kakor prvi dan. — 6. Istim, kakor 13. dan (dvakrat). — Tretjerednikom blagoslov s p. o.

22. Četrtek, Marije Pomočnica. — P. o. član. brat. N. Lj. G. vedno pomoči.

27. Nedelja, zadnja v m. Sv. Trojica. — P. o. vsem, ki so vsaj trikrat na teden skupno odmolili rož. venec. — Tretjerednikom blagoslov s p. o.

29. Torek, Sv. Magdalena Paciška P. o. čl. škap. bratovščine karm. M. b., če obiščejo redovno ali župn. cerkev.

30. Sreda, Sv. Ferdinand. — P. o. kakor 13. dan.

31. Četrtek, Sv. Reš. Telo, Sv. Petro. nila. Vernikom, ki se udeležujejo 9 dnevnih javnih nabožnih vaj pred praznikom sv. R. T., je dovoljenih za vsak dan 10 let odp. P. o. pa pod navadnimi pogoji, če so bili pobožno navzoči vsaj petkrat.

Vsi, ki se udeležijo procesije sv. R. T., če, tudi se izvrši samo v cerkvi, dobe p. o. pod navadnimi pogoji. Če niso bili pri sv. ohh., pa 5 let odp. — P. o.: 1. Čl. br. sv. R. T. ta dan ali v osmini v brat. cerkvi; če te brez velike težave ne more obiskati, pa v žup. c. — 2. Čl. br. za duše v vseh. — 3. Čl. br. sv. Družine. — 4. Tem, kakor 13. dan. — Tretjer. blagoslov s p. o. — 5. Čl. br. N. Lj. G. ta dan ali v osmini v brat. c.

Šmarnice. Kdor se udeležuje majniške pobožnosti, ali pa sam zase vsak dan opravi kakšno versko vajo n. č. M. b., dobi vsak dan 300 dni odp., enkrat v mesecu pa p. o.

Miha Maleš: Kraljica angelov.
Freska na slavoloku župne cerkve
v Cirkveni.

Ne smemo se naveličati

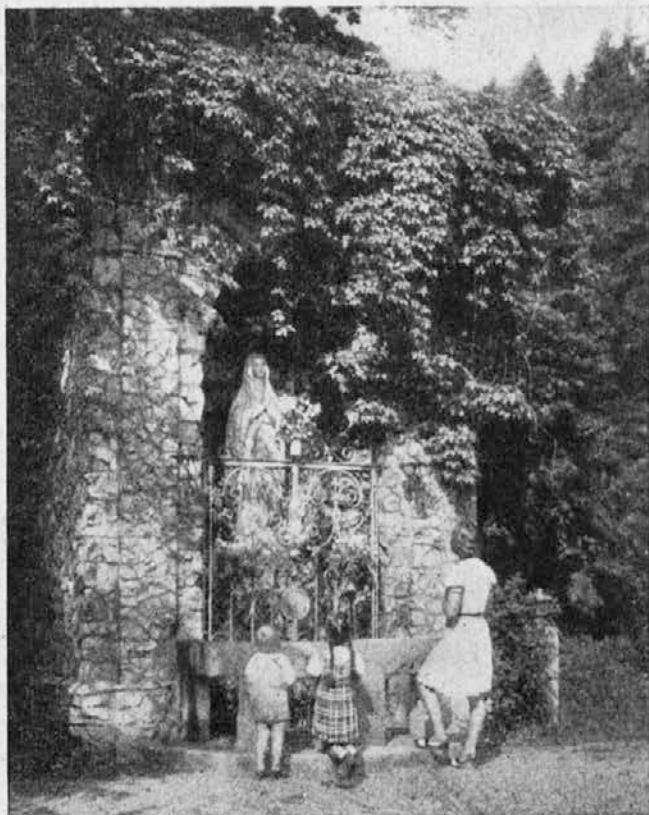
S prvo soboto v maju končamo vrsto peterih sobot, ki smo jo začeli z novim letom, da smo tako celo leto postavili pod posebno varstvo brezmadežnega Srca Marijinega. V mesecu maju pa bomo med šmarniško pobožnostjo nadaljevali z iskrenimi prošnjami za materinsko varstvo Marijino in za rešitev iz vseh sedanjih stisk. Nadaljujmo in ne nehajmo moliti, ker Gospod Jezus je rekel: »da je treba vedno moliti in se ne naveličati«, in s tem v zvezi povedal tudi priliko o sodniku, h kateremu je hodila neka vdova in ga prosila, naj ji pomaga do pravice proti njenemu nasprotniku. Sodnik se za vdovo in njeno zadevo ni zmenil, a vdova ni odnehala, hodila in hodila je k sodniku in se ni naveličala, tako da je sodnik končno sam pri sebi rekel: »Čeprav se ne bojim Boga in se ne menim za ljudi, bom vendar tej vdovi, ker mi ne da mirú, do pravice pomagal, da me ne bo neprestano hodila nadlegovat.« In Gospod Jezus je pristavil za nas opomin: »Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik! In Bog ne bo do pravice pomagal svojim izvoljenim, ki vpijejo k njemu noč in dan, in bo odlašal pri njih? Povem vam, da jim bo hitro pomagal do pravice.« (Lk 18, 1—8.)

Ta jasna in odločna beseda Jezusova nas mora spodbuditi, da z močno vero in nezlomljivim zaupanjem molimo in ne odnehamo. Obenem pa že daje odgovor na tolikokrat izraženi dvom: saj molitev nič ne pomaga. In mnogi pripovedujejo v dokaz te trditve primere in izkušnje iz lastnega življenja. Pa proti tem izkušnjam stoji in drži božja beseda, da vsaka prav opravljena molitev najde uslišanje. Prava molitev je tista, ki prosi za to, kar je v skladu z božjo voljo in z božjimi načrti. Vsi božji načrti pa imajo le en smoter: čast božjo in s tem našo resnično srečo. Tudi v seda-

njih stiskah bodo naše prošnje uslišane in Bog nam bo pomagal do pravice, če bomo prav molili.

Sv. Janez v svojem Razodetju opisuje prizor iz nebes, ki nam to resnico še bolj razjasni. Pred božjim prestolom je videl zlat oltar. K njemu je pristopil angel z zlato kadilnico. Dano mu je bilo mnogo vonjav, ki jih je dal na žerjavico »k molitvam vseh svetih«, to je vseh dobrih vernikov, ki neprestano molijo. »In dvignil se je z molitvami svetih dim vonjav iz angeloove roke pred Boga.« Medtem pa je v nebesih nastala tihota kake pol ure. Nato je vzel angel kadilnico, jo napolnil z živo žerjavico z oltarja ter jo vrgel na zemljo. Ko je kadilnica padla na zemljo, so nastali gromi, bobnenje, bliski in potres. Potem pa so zatrobili sedmeri angeli na svoje trombe in po vsaki trombi so prišle nad brezbožni svet vedno hujše in hujše kazni. Bog je začel s sodbo, opravičil in rešil je dobre, hudobne pa po zasluzenju kaznoval (Raz 8, 1—6).

Kaj pomenja to videnje? Na zemlji so verniki v hudi stiski in težkem preganjanju. Ne morejo si pomagati. Samo trpeti morejo in moliti. In to delajo. Trpljenje krivičnega preganjanja in vse raznovrstne stiske, v katerih žive, darujejo Bogu v zadoščene za lasne grehe in za grehe brezbožnih preganjalcev. Pri tem pa molijo ter noč in dan vpijejo k Bogu. V nebesih pa so ta čas umolknil glasni slavospevi angelov in svetnikov, da ne bi preglasili prošenj, ki iz stiskanih src vernikov na zemlji prihajajo pred prestol pravičnega Boga. Dim vonjav, ki jih je angel na zlatem oltarju zažgal in ki se je dvigal z molitvami vernikov na zemlji pred božje obličje, pomeni molitve vseh angelov in zveličanih v nebesih. Vojskujoča se Cerkev na zemlji, ki trpi preganjanje, in zmagovalna Cerkev v nebesih

Pred Marijo.

sta združeni v isti molitvi in Bog sprejema to skupno molitev kot prijeten vonj dragocenih dišav.

Kaj je vsebina teh molitev? Za kaj prosijo verniki? Sv. Janez tega sicer izrecno ne pove, pač pa moremo sklepati iz dogodkov, ki so tej molitvi v nebesih in na zemlji sledili. Verniki v svoji stiski so prosili, naj zmaga božja pravica, čista, nepristranska pravica Boga, ki dobro plačuje in hudo kaznuje; naj se spolnijo božje obljube, naj se izvrše kazni, ki so nespokorjenim brezbožnikom zagrožene in naj končno pride in nemoteno vlada kraljestvo božje. Te prošnje vernikov ne prihajajo iz maščevalnih želja, niso obrnjene zoper ljudi, ki grešijo in vede ali nevede preganjajo kraljestvo božje na zemlji, pač pa so obrnjene zoper moč in oblast brezboštva, zoper kraljestvo greha, od katerega verniki toliko trpijo. Za zmago božje pravice prosijo verniki na zemlji in svetniki v nebesih.

In zdi se, da je Bog čakal samo še na te molitve in prošnje, zakaj takoj je začel s svojo sodbo, takoj so začele prihajati kazni na brezbožni svet in pokazala se je vsem razumljivo božja pravica. Zvesti verniki, ki so trpeli hudo preganjanje in morali prenašati težke krivice, so doživeli popolno zadoščenje.

Bog ima svoje nespremenljive načrte, od vse večnosti narejene, in po njih vlada svet. Vse, kar se dogaja, pa čeprav izhaja iz svobodne človekove volje, je Bog od vekomaj naprej videl in v svojih načrtih upo-

števal. Tako je upošteval tudi molitve svojih zvestih vernikov in zaradi teh bodočih, vztrajnih molitev dočlil dan in uro, ko bo njegova pravica sijajno zmagala nad vsemi brezbožnimi silami.

Tudi naše sedanje stiske in preganjanja, s katerimi nam brezbožniki toliko gorja povzročajo, je Bog od vekomaj naprej videl, videl je pa tudi naše molitve in jih upošteval pri svojih večnih načrtih.

Sveti Duh pa, ki razsvetljuje vsakega vernika in vodi Cerkev Kristusovo, skrbi za to, da v sedanjih stiskah spoznamo dolžnost, mnogo moliti. V ta namen nas s svojim navdihovanjem in z vabili cerkvenih poglavarjev spodbuja, naj v sedanji stiski mnogo in ne prestando molimo. Čim hujše so stiske, tem gorečnejša mora biti naša molitev. Kakor se trpljenje množi, tako se morajo množiti naše prošnje, ki jih po Mariji, naši Pomočnici, pošiljamo pred obličje vsemogočnega in pravičnega Boga. V teh vabilih k molitvi se prav gotovo izraža božja volja, ki jo moramo spolniti, če hočemo najti rešilno pot iz stisk, ki nas pretijo uničiti. Bog samo čaka na naše molitve, da bo mogel izvršiti svoje večne načrte, ki jih ima z nami. Ne pustimo ga predolgo čakati, saj bi s tem le svoje sedanje trpljenje podaljševali.

Zmagoslavna Cerkev v nebesih bo svoje, Bogu tako zelo prijetne molitve z našimi združila. Upamo, da je mnogo naših rojakov, ki so zvesti Bogu v stanju milosti božje v najhujšem trpljenju žrtvovali svoje žoljenje, zdaj že pri Bogu v nebesih. Ti poznajo naše stiske in nevarnosti za dušo in telo, ki nas obdajajo, zaradi tega pa bodo še v večjo vnemo in globljo ljubeznijo svoje molitve v nebesih združevali z našimi slabotnimi prošnjami. Kar z zaupanjem se jim priporočajmo, čeprav niti njihovih imen ne poznamo.

Pa tudi mi na zemlji se med seboj združimo v skupni molitvi, kjer koli in kakor koli se moremo: v družini, v farni skupnosti, v verskih družbah in v skupnih molitvenih urah in se med seboj domenimo tako, da bodo vse ure dneva in večerov izpolnjene z molitvijo vsaj enega med nami in da ne bo ure, v kateri ne bi prihajala prošnja in molitev iz našega naroda pred Boga. Občestvo vernikov, ki je v isti molitvi združeno, je najmočnejša sila na svetu, ki se ji niti satan ne more dolgo upirati. Papež Pij XI. je rekel, da je molitev miroljubno, a nepremagljivo orožje. In še to prednost ima molitev, da nam je nobeno nasilje brezboštva ne more onemogočiti. Bogoslužje more preprečiti, a notranje molitve, ki se — če treba iz nemih ust — dviga nevidno in neslišno iz mučenih duš, nam nihče ne more zabraniti. S tem orožjem se borimo zoper naklepe brezboštva vsi, zdravi in bolni, otroci in odrasli. S tem bomo pripomogli, da bo Bog hitro mogel izvršiti svoje načrte med nami. Verujemo pa, da so ti načrti najboljši za nas, mnogo boljši, ko pa jih more človeška modrost izluhtati.

Torej: molimo dalje vztrajno in s polno vero in nikar se ne naveličajmo!

† Gregorij Rožman, škof.

Mati Kristusova - naša mati

»Blagrovani me bodo vsi rodovi...« To Marijino napoved vidimo v dvatisočletni zgodovini po Kristusu v vsaki dobi izpolnjeno. Marijo časte vsi narodi, ki poznajo Kristusa. V tem češčenju ji človeštvo prinaša, kar ima najlepšega. Vse vrste umetnosti tekmujejo v češčenju Marije: glasba, slikarstvo, kiparstvo, stavbarstvo, pesništvo... Njenemu češčenju vsako leto posvečamo čas, ki nam velja za najlepši, mesec sonca in toplote, novega življenja, prelepi maj.

Naš narod v češčenju Marije za drugimi ne zaostaja, z njimi častno tekmuje. To dokazuje naša sicer skromna zgodovina, ki pa v češčenju Marije ni skromna, naša narodna umetnost v preteklosti, kot tudi naša zemlja danes, s katere še krvavi brezbožni val ne more zbrisati značaja Mariji posvečene zemlje in njej vdanega rodu. Koliko je danes med nami njenih podob, pred katerimi se trpeči v množicah zbirajo, vsako uro z molitvijo in pesmijo na ustih — in tudi z jokom. Stopi ob katerem koli času pred njeno podobo »na Brezjah« v stolnici in pomisli, da se podobni prizori vsak trenutek po naši zemlji pred Marijinimi podobami tudi drugod odigravajo. Najboljši del naroda, jedro naroda, tudi danes nič manj kot nekdanj Marijo časti. »Za Bogom častimo Marijo najprej...«

Naša duhovna mati.

Kaj nas sili, da s takim spoštovanjem klonemo pred Marijino podobo in sredi najhujših težav s takim zaupanjem zremo nanjo? Kaj nam pred njo razjasni obraz in nam prikljče iz globin srca najiskrenejših molitev? To je živa zavest, ki nam jo daje vera, da je Marija Mati božja in zato tako mogočna, da po njej moremo doseči vse, česar potrebujemo. A ne samo to. Z zaupanjem in ljubeznijo nam napolnjuje srce predvsem zavest, da je Marija tudi naša mati. Marija ni samo Bogu tako čudovito blizu in z njim tako tesno združena, ona je po božji volji blizu tudi nam, je tudi z nami na skrivnostni način tesno življenjsko združena, je naša duhovna mati. Tako je Marija kot most med nami in Bogom.

Marija je naša mati. Ta resnica je vsakemu, tudi najpreprostejšemu Marijinemu častilcu, tako sama po sebi umljiva. Ne bo te ob tej resnici začudeno pogledal, to se mu zdi tako preprosto, saj je to podlaga njegovega zaupanja in ljubezni do nje.

Kaj pa pravi o tem Marijinem materinstvu globlje in podrobnejše umsko razmišljanje? Je Marija res naša mati? Vsakdo čuti, da je to res, da to ni samo beseda, da je v teh besedah skrita globoka resnica. Kako bi Marija ne bila naša mati, ko pa je njena dobrota tolikšna, ko nas ljubi bolj, kot mati more ljubiti svojega otroka? Celo svojega Sina, toliko ljubljenejšega, je dala za nas. Saj vendar verujemo v to njeno ljubezen, ki nam tudi danes iz nebes rosi vso pomoč in vse milosti.

Če je za materinsko srce najznačilnejša njena velika ljubezen do svojih otrok, tedaj je Marija po svoji veliki,

materinski ljubezni do človeških otrok res naša mati; po vsej pravici je tako imenujemo. A ona je naša mati še v globljem in prvotnejšem pomenu; ni naša mati le, ker nas ljubi, marveč je naša mati že prej in nas ljubi, ker nam je mati. Njena ljubezen do nas izvira iz njenega materinstva, iz njenega materinskega srca.

Tudi zemška mati ljubi svojega otroka, ker mu je mati, ki mu je dala življenje. Življenje otroka je po božji volji navezano na njegovo mater, od nje ga dobi. Ta zveza je podlaga materinstva in vir materinske ljubezni. Mati otroka ljubi, ker je tako tesno z njo zvezan, ker je njen in ga more klicati s sladkim nazivom: »Moj otrok!« Tako je z materjo in njenim otrokom v naravi, ko gre za človekovo častno in telesno življenje, ki ga človek prejme od Boga po svoji telesni materi.

Dala nam je življenje — Kristusa.

Bog je hotel isti red pri nastanku in množitvi življenja naših duš, kakor je v naravi. Tudi tu nam je dal mater, duhovno mater, ki je Marija. Kot smo svoje naravno življenje prejeli po zemski materi, tako smo vsi otroci božji svoje nadnaravno življenje prejeli po svoji duhovni materi — Mariji. Marija nam je namreč dala Kristusa, ki je življenje našega življenja, življenje naših duš. »Jaz sem pot, resnica in življenje,« nam zatrjuje sam. Brez njega bi življenja ne imeli, njega, Odrešenika, pa bi ne imeli brez nje, naše duhovne matere, Marije. Po božji volji smo Odrešenika in življenje naših duš prejeli po njej.

To Marijino duhovno materinstvo se posebno očitno kaže v njenem božjem materinstvu, ob rojstvu božjega Sina, potem pa tudi v vsem njenem življenju, zlasti pod križem na Kalvariji, danes pa na poveljani v nebesih na desnici svojega Sina.

Mati Glave — mati udov.

Najgloblja in najtrdnjša podlaga Marijinega duhovnega materinstva vseh božjih otrok je v njenem božjem materinstvu, po katerem je prava mati božjemu Sinu.

Vsi po Kristusu odrešeni in kot božji otroci deležni božjega življenja tvorimo s Kristusom in po njem med seboj združeni eno telo, skrivnostno telo Kristusovo. Taka je skrivnostna odločitev božje volje. Mimo Kristusa, mimo njegovega skrivnostnega telesa, ni zveličanja. Vsak, ki se hoče zveličati, mora biti na ta skrivnostni, a stvarni način pridružen Kristusu, vcepljen v njegovo skrivnostno telo, ki je Cerkev. Vsakdo mora ali dejansko ali vsaj po želji postati njen ud in tako ud skrivnostnega Kristusa, zakaj v nikomer drugem ni zveličanja.

Kristusa, ki je glava in življenje tega skrivnostnega telesa, nam je rodila Marija. Ker so z njim na skrivnostni način združeni vsi, ki so ali še bodo deležni njegove milosti in njegovega življenja, je tako Mati Kristusova

tudi naša mati, mati glave obenem skrivnostna duhovna mati vseh nas, Kristusovih skrivnostnih udov.

Tako je na podlagi Pavlovega nauka o Cerkvi že od početka globoko krščansko pojmovanje Marijinega duhovnega materinstva. Samo tako moremo umeti Origenove besede: »Ker je Marija Mati Kristusova, je tudi mati odrešenih.« Učeni cerkveni pisatelj sam zatrjuje, da to sledi iz besed sv. Pavla: »Živim pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus« (Gal 2, 20). Tako tudi sv. Avguštin imenuje Marijo »mater udov Kristusovih, kar smo mi«. Zato je Marija »mati vseh živih«, namreč nadnaravno živih, druga Eva, kot jo imenuje sv. Epifanij.

V novejšem času o Marijinem duhovnem materinstvu skrivnostnega telesa Kristusovega lepo in jasno govori papež Pij X. v okrožnici »Ad diem illum« (2. febr. 1904): »Ali ni Marija Mati Kristusova? Zato je tudi naša mati... Kot Bog-človek ima Kristus tvarno telo kakor drugi ljudje; kot obnovitelj človeškega rodu pa ima duhovno, skrivnostno telo. To je občestvo tistih, ki v Kristusa verujejo. 'Množica nas je eno telo v Kristusu' (Rim 12, 5)... Kristus si je v naročju svoje prečiste Matere privzel tvarno telo in si oblikoval tudi duhovno telo, obstoječe iz tistih, ki vanj verujejo. Zato moremo reči, da je Marija, ko je telesno nosila Jezusa, obenem z njim duhovno nosila vse, katerih življenje je bilo obseženo v Odrešenikovem življenju. Mi vsi pa, ki pripadamo Kristusu, in smo, kot pravi apostol, udje njegovega telesa, »iz njegovega mesa in iz njegovih kosti« (Ef 5, 30), smo izšli iz Marije kot telo, ki pripada Glavi. Zato se imenujemo v duhovnem in skrivnostnem pomenu Marijini otroci, ona pa je duhovna mati nas vseh, resnična mati udov Kristusovih, kar smo mi (sv. Avg.).«

Naša mati pod križem.

Že Jezusovo učlovečenje in rojstvo je kot dejanje Boga-človeka pred Bogom neskončne vrednosti, ki je moglo človeški rod odrešiti: »Saj zamore ena sama kapljica zemljo vso oprati grehov madeža« (sv. Tom. Akv.). A božja pravičnost se samo s tem ni zadovoljila, to ni še vse odrešenje. Kristus je po skrivnostnih sklepih božje previdnosti moral še trpeti in umreti na križu. Življenje se rodi iz trpljenja. Iz Kristusovega trpljenja se je rodila Cerkev, Kristus »jo je pridobil z lastno krvjo« (Apd 20, 28). Na križu je iz odprtega, s sulico prebodene Srca božjega Odrešenika izšla Cerkev kot iz drugega Adama. Takrat nam je Kristus zaslužil vse milosti. Cerkev je bila dokončno ustanovljena. Ko je Odrešenik dal svoje zemsko življenje, je dokončno in za vedno zaživel njegovo skrivnostno telo, Cerkev.

Marija je tudi pri tem rojstvu skrivnostnega telesa Kristusovega udeležena kot mati. Marija je s Kristusom pri njegovem odrešilnem trpljenju in tako pri nadnaravnem rojstvu novega človeštva na poseben način sodelovala. Sv. Avguštin pravi, da je Marija »mati udov Kristusovih, kar smo mi, ker je z ljubeznijo sodelovala pri rojstvu vernikov v Cerkvi«. Marija je postala naša mati v trpljenju. Z besedami »Zgodi se mi po tvoji besedi« je privolila v božje materinstvo. S tem pa je obenem svobodno sprejela duhovno materinstvo nas vseh. A to materinstvo ni samo v tem, da je rodila Kristusa — Glavo; ta privolitev ima daljnosežne posledice za vse njeno življenje: Marija je trpeča Mati trpečega Odrešenika, Kraljica mučencev.

Franc Pustavrh: Marija v molitvi. Uršulinke, Ljubljana.

Vse življenje naše duhovne matere je po trpljenju podobno Odrešenikovemu; to je življenje sedmerih žalosti. Jezusovo odrešilno trpljenje je doseglo svoj višek na križu, prav takrat tudi Marijino, ko je stala pod križem. Marija je pod križem svojega Sina, z njim v odrešilnem trpljenju najtesneje združena, res naša mati, ki nam je življenje v bolečinah dala. Jezus sam v tem trenutku to slovesno potrdi. Izroči jo kot mater sv. apostolu Janezu: »Glej, tvoja mati!« Janeza pa izroči kot sina njej: »Glej, tvoj sin!« Marija ni bila izročena za mater samo Janezu osebno. »Glej, tvoja mati!« je veljalo tudi prestrašenim in razkropljenim apostolom, vsemu odrešenemu človeštvu, vsem udom skrivnostnega Kristusovega telesa. Marija ob besedah »Glej, tvoj sin!« ni sprejela kot sina samo apostola Janeza, ampak vse, za katere je pod križem z Odrešenikom trpela. Sv. apostol Janez pod križem predstavlja nas vse. Marija nam je po božji volji v resnici mati, mi smo res njeni duhovni otroci.

Naša mati danes v nebesih.

Mati otroku ne le da življenje, temveč tudi skrbi za njegovo rast, ga goji in hrani, dokler ne doraste. Enako Marija, duhovna mati vsega skrivnostnega telesa Kristusovega in posameznih udov, svojih otrok nikdar ne zapusti, vedno jim je in ostane mati, prava, dobra, ljubeča mati.

Ob Mariji so se po Kristusovem vnebohodu zapuščeni kot ob materi zbirali apostoli in vsa prva Cerkev. »Enodušno so vztrajali v molitvi z Marijo, materjo Jezusovo« (Apd 1, 14). Ob njej so čakali »moči z višave«, molitev nje, ki je nevesta sv. Duha, je sv. Duha v vsej polnosti priklicala na prvo Cerkev, pod njenim varstvom je ta začela rasti in se razcvitati.

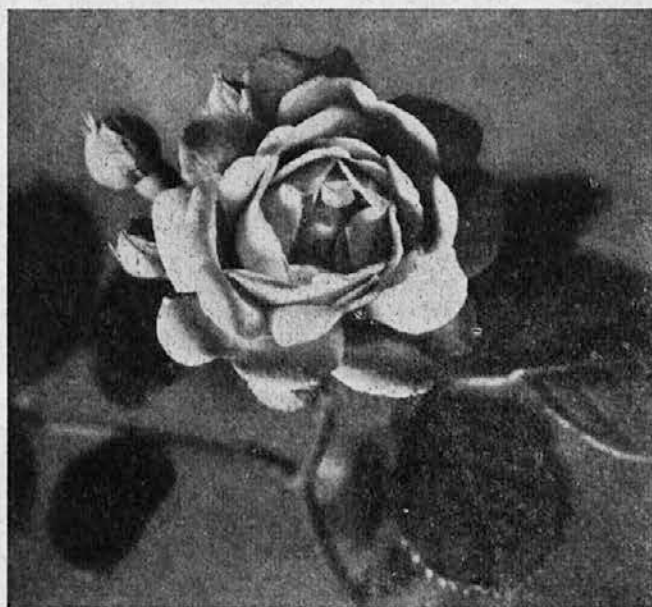
Marija, Mati božja, je danes nad angele in svetnike poveljučana v nebesih pri Bogu, pri svojem Sinu Jezusu. A njena materinska služba s tem ni prenehala. Svoje duhovne matere nismo izgubili. Ko je bila v nebesih kronana za Kraljico nebes in zemlje, se je njena materinska služba prav za prav še izpopolnila. Pri Bogu nam je sedaj Srednica vseh milosti. Vse, kar smo in še bomo od Boga za svojo dušo dobrega prejeli, prejemamo po njej, naši materi. Kot smo po njej prejeli Kristusa, tako tudi prejemamo po njej vse, kar nam je Kristus zaslužil. Po njej se v skrivnostnem telesu Kristusovem in v nas, njegovih

udih, življenje vzdržuje in množi. Nadnaravno življenje, ki se v nas pretaka, nam od Kristusa prihaja po Mariji, po njej smo se rodili in po njej duhovno rastemo. Izpolnila se je Kristusova poslednja volja, ki jo je izrazil na križu: Naša nebeška mati nas ljubi, skrbi za vse telo Kristusovo in za vse posamezne ude, vsakega izmed nas kliče s sladkim nazivom: »Moj otrok!« Mi pa se k njej vedno z zupanjem zatekamo in jo nagovarjamo z besedo, ki pomeni globoko resnico in nam je najlepša molitev k njej: »Marija, moja mati!«

Dr. Fr. Gn.

DVOJE KRALJIC

Gledal sem te in med rožami našel kraljico,
gledal sem te in priznal te za vseh vladarico.
Z mehko sem roko odmaknil bil trnje bodeče,
z mehko sem roko potrgal cvetove rdeče,
polne vonjav, ki omamljajo dušo, srce.

Nisem te zvezal v šopek in dal te dekletu,
ni je, ki bila enaka bi tvojemu cvetu.
Ena je sama, najlepša med vsemi ženami —
Ona, ki sveti najlepše med vsemi zvezdami —
moja Kraljica.

Tjakaj pred Njo sem položil cvetove rdeče,
oklepajo noge Ji, mehke, vonjljive, žareče ...
In dvoje kraljic se je v nežni ljubezni objelo.

Asta Jakša.

SVETI DUH

DOPOLNJEVALEC ODREŠENJA

Binkošti so praznik Svetega Duha. Velik in veličasten je ta praznik. V božični dobi smo se spominjali Kristusovega prihoda na svet in potem smo Kristusa spremljali na njegovi življenjski poti, kako je delal čudeže in oznanjal božje kraljestvo. V postnem času smo ga spremljali na njegovi križevi poti, ki se je končala s smrtjo na križu.

Na križu je Kristus zadostil za naše grehe in za grehe vseh ljudi. Spravil je zopet nebo in zemljo. Nič več ni bilo prepada med Bogom in človeškim rodom. Nebo in zemlja sta se srečala in po Kristusu sredniku postala prijatelja. Zemlja je ostala sicer še vedno solzna dolina in trnova pot, toda solze, ki tečejo, niso zaman, trnje, ki zbada in povzroča bolečine, prinaša človeku veliko zasluženje.

Ali ni bilo Kristusovo odrešilno delo dokončano z njegovo smrtjo na križu za grešni človeški rod? Ali ni Kristus na lesu sv. križa zaklical: Dopolnjeno je? Ali ni Kristus na križu ustanovil sv. Cerkve, ko se je končala stara zaveza in nastopila nova zaveza?

Dà, vse to je res, vendar je Kristusovemu odrešilnemu delu še nekaj manjkalo. Teža se je zavedal tudi Kristus sam. Ko je svojim apostolom pri zadnji večerji govoril o svojem trpljenju in smrti, so bili apostoli vsi žalostni in potrti. On, njihov Učenik in dobri Pastir naj gre v smrt? Kdo bo potem ostal pri apostolih in jim kazal pravo pot? Kdo jih bo razsvetljeval, kdo jim dajal moči, da ne bodo v trpljenju in težkih dneh omažali? Dobri Pastir je poskrbel tudi za to. Poskrbel je, da bodo apostoli in učenci tudi po Kristusovi smrti imeli Vodnika in Tolažnika — Svetega Duha. Dejal je svojim apostolom: »To sem vam razodel, ko sem bil pri vas; Tolažnik Sveti Duh pa, ki ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal« (Jan 14, 25. 26).

Tolažnik Sveti Duh je torej krona vsega Kristusovega odrešilnega dela. Isti nebeški Oče, ki je padlemu človeštvu dal svojega edinorojenega Sina, je poslal tudi Svetega Duha na binkoštni praznik.

Delo Sv. Duha bo torej, da bo apostole razsvetljeval, da bodo razumeli tiste resnice, o katerih je že Kristus govoril apostolom, pa ga niso razumeli. Kako težko in trdo delo je imel Odrešenik, ko je vzgajal apostole! Ko jim je govoril o božjem kraljestvu, so ga razumeli popolnoma posvetno, tako da je celo mati Zebedejevih sinov, mati Jakoba in Janeza, prišla k Jezusu in ga prosila za svoja dva sinova, da bi sedela v Kristusovem kraljestvu, eden na desni, drugi na levi. Dejala je Gospodu: »Reci, naj ta dva moja sinova sedita v tvojem kraljestvu, eden na tvoji desnici in eden na tvoji levici« (Mt 20, 20. 21). Ko je Kristus čudežno pomnožil kruh, so ga ljudje hoteli postaviti za kralja, ker so mislili, da bo posveten kralj in v kraljestvu, kjer bo dosti kruha, se bo vsem dobro godilo. Tudi apostolom je bila ta misel všeč. Ko je Kristus govoril v prilikah, ga njegovi učenci večkrat niso razumeli. Saj so včasih sami prosili Gospoda, naj jim razloži pomen te ali one prilike. Ko jim je napovedoval, kaj se bo z njim zgodilo, da bo moral trpeti in umreti,

ga prav tako niso razumeli. Nauk o križu je bil za apostole tako težak.

Pa je prišel binkoštni praznik in Sv. Duh s svojimi darovi. Apostoli so bili vsi drugačni. Sedaj so mnogo bolj razumeli Kristusovo delo, njegov nauk, življenje in trpljenje. Apostoli niso nič več spraševali, zakaj to, čemu ono; Sveti Duh je bil v njih in jih je razsvetljeval. Na binkoštni praznik so spoznali, da je bilo tudi trpljenje Kristusovo potrebno in v skladu z voljo božjo.

Sv. Duh vodi Kristusovo Cerkev in s tem dopolnjuje Kristusovo odrešilno delo. Značilne so besede, s katerimi je Kristus napovedal prihod Sv. Duha: »In jaz bom prosil Očeta in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice« (Jan 14, 16. 17). »Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal« (Jan 16. 7). Zato se imenuje Sv. Duh tudi »Obljuba Očetova«. Na binkoštni praznik se je ta obljuba izpolnila. Brez Sv. Duha bi bila Kristusova Cerkev nepopolna. Prišel pa je Sv. Duh šele po Kristusovem trpljenju in smrti, kakor pravi sv. Janez: »Sveti Duh namreč še ni prišel, ker Jezus še ni bil poveličan« (Jan 7, 39).

Isto so učili o Sv. Duhu cerkveni očetje. Sv. Irenej pravi: »Kjer je Cerkev, je tudi Duh božji, kjer pa je Duh božji, tam je tudi Cerkev in vse milosti.« Svetemu Duhu prideva isti pisatelj razne naslove: dota, dar, življenjski dih Cerkve, skupnost s Kristusom (Adv. haeres. 1. 3, c. 24). Sv. Avguštinu pa je Cerkev hiša in mesto Svetega Duha (Enchir. de fide, spe et carit. c. 56). Cerkveni očetje te svoje trditve tudi utemeljujejo. Cerkev je telo Kristusovo. In kakor je našemu telesu potrebna duša za življenje, tako je Kristusovemu telesu — Cerkvi potreben Sv. Duh. Brez Sv. Duha bi Cerkev ne bila Kristusova nevesta.

Sv. Duh spada h Kristusovi Cerkvi kot nekaj bistvenega. Brez Sv. Duha bi Cerkev ne mogla obstati in tudi ne delovati. Sv. Duh je namreč duša Cerkve, ki Cerkev oživlja, razsvetljuje in vodi.

Poglejmo! Kdaj pa je Cerkev pričela delovati? Sele na binkoštni praznik, po prihodu Sv. Duha. In vendar je bila Cerkev ustanovljena na križu, vsi njeni bistveni deli so bili že tu. Bila je že organizirana, apostoli so bili že izbrani in posvečeni, zakramenti so bili že postavljeni, hierarhija je bila tu, vendar Cerkev še ni pričela delovati, ker ni še prišel Sv. Duh. Nihče ni pred prihodom Sv. Duha oznanjal božje besede, nihče krščeval; vsi vznemirjeni so bili apostoli, niso si upali nastopiti pred Judi in pogani in oznanjati Kristusovega evangelija. Cerkev je bila takrat podobna Adamovemu telesu, ki ga je naredil Bog, pa mu ni še vdihnil duha življenja. Bila je podobna ladji, ki je pripravljena v pristanišču za odhod; vse je pripravljeno, samo jadra še niso napeta. Takšna je bila Cerkev do tiste ure, do prihoda Sv. Duha na binkoštni praznik.

Na binkoštni praznik pa je prišel Sv. Duh. Prikazali so se ognjeni jeziki kakor plameni nad glavami apostolov in vsi so bili napolnjeni s Sv. Duhom. Cerkev je pričela delovati. Apostoli so prišli iz dvorane na Sionu

in pričeli govoriti v raznih tujih jezikih, ki jih dotlej sami niso umeli. Govorili so neustrašeno na javnih trgih in ulicah o Kristusu in njegovem vstajenju. Prej tako boječi Peter, ki je Kristusa zatajil pred slabotno žensko, je sedaj javno nastopil in govoril zbrani množici. In uspeh? Tri tisoč ljudi se je dalo krstiti in prejeli so Sv. Duha.

Na binkoštni praznik se je torej pričelo v Cerkvi čudovito življenje. Sv. Duh je vzbudil Cerkev k temu novemu življenju in ga ohranja v Cerkvi še danes. Sveti Duh je v Cerkvi vzbujal velike može, ki so bili izvoljene posode in so ponesli božje ime med poganske narode.

Sv. Duh je dal Kristusovi Cerkvi trdnost in gotovost. To misel prav posebno poudarja sv. Gregor Nazianski, ki pravi, da nam je bil na binkoštni praznik dan Sv. Duh v polnem pomenu. Kakor je Sin božji resnično prišel k nam, prav tako je prišel Sv. Duh na binkoštni praznik v Cerkev (Orat. 41 in Pentec. n. 18). Sv. Duh pa ni prišel k apostolom samo za kratek hip, temveč je ostal pri njih s svojimi nadnaravnimi darovi kot njihov vodnik in tolažnik.

Zveza Sv. Duha s Cerkvijo ni odvisna od volje ali sodelovanja poedinega človeka. Dokler bo Cerkev skrivnostno telo Kristusovo — in to bo vedno — dokler bo trajala zveza Kristusa s Sv. Duhom, toliko časa bo ostala tudi zveza med Sv. Duhom in Cerkvijo. Poedini člani Cerkve lahko zgube Sv. Duha, Cerkev pa nikoli. Sveti Bernard imenuje Sv. Duha poljub, s katerim je božji Odrešenik po vstajenju poljubil v apostolih Cerkev, ko jim je rekel: »Prejmite Sv. Duha« (Sermo 8 in Cantic. n. 2).

Prebivanje in delovanje Sv. Duha v Cerkvi je nadnaravna skrivnost. V tem smislu, pravi sv. Tomaž Akvinski, moremo reči: Verujem v sveto katoliško Cerkev, pa pri tem obudimo dejanje vere v Sv. Duha, ki posvečuje in oživlja Cerkev. Kar velja o hiši na Sionu: Sveti Duh je prišel in vso hišo napolnil, to velja v polnem pomenu tudi o Cerkvi. Sv. Duh napolnjuje Cerkev, jo oživlja in krepi. Cerkev je torej tudi delo Sv. Duha. Preglejmo Apostolska dela, ki niso nič drugega nego prve strani zgodovine sv. Cerkve, skoraj na vsaki strani bomo našli besedo o Sv. Duhu. Kakor so evangeliji poročila o Kristusovem delu, tako so Apostolska dela evangelij o Svetem Duhu.

Tudi naslednike apostolov, papeža, škofo in duhovnike vodi Sv. Duh v njihovi službi. Sv. Cerkev je pod posebnim vodstvom Sv. Duha. Kako čudovito je Sv. Duh vodil mlado Cerkev, da ni zašla na napačna pota! Velika preskušnja so bila za Cerkev krvava preganjanja, toda ta nevarnost je bila bolj zunanja; hujša nevarnost so bile krive vere in razkoli. Početniki krivih ver so bili večinoma kristjani. In ker so v Cerkvi, v njeni sredi, vstajale krive vere in razkoli, je bila to toliko večja nevarnost za sv. Cerkev. Toda Sv. Duh je živel v Cerkvi. On je vodil papeže, da so obsojali krive vere, da so povedali, kaj je pravi nauk in čista resnica. Sv. Pavel pravi, da morajo biti tudi razkoli med kristjani (1 Kor 11, 19). Takrat se pokaže notranja moč Cerkve. Sv. Duh ob takih prilikah še prav posebej vodi Cerkev, da njeni predstavniki premišlujejo nauk in ločijo resnico od zmote. Sv. Duh vzbuja v Cerkvi može, ki znajo nauk Cerkve tudi utemeljiti, dokazati in opravičiti. Ta dejavnost in moč Sv. Duha je Cerkev obogatila z dolgo vrsto učenih bogoslovcev. Samo malo pogledjmo veliko delo branilcev krščanstva od prvih apologetov do današnjih dni, pa bomo videli, da je to res! Ali niso vsi ti može kakor

mogočen zid, ki ga je postavil Sv. Duh proti krivoverstvom in razkolom?

Kaj sledi iz tega razmišljanja o Sv. Duhu, dopolnjevalcu Kristusovega odrešilnega dela, za nas in za naše življenje?

Najprej to, da smo mi vsi, ki smo člani prave Kristusove Cerkve, pod posebnim vodstvom Sv. Duha. Mi kristjani smo v posebno tesni zvezi s Svetim Duhom. Ali ni zato naša sveta dolžnost, da častimo Sv. Duha in se mu priporočamo? Sv. Duhu mora vsak kristjan izkazovati nežno ljubezen!

Nadalje smo dolžni Sv. Duhu veliko hvaležnost. Ali smo že kdaj pomislili, kaj bi bili brez Cerkve? Kakor ovce brez pastirja bi blodili in padli v žrelo volka — hudobnega duha. Cerkev je resnično naša mati, naša vzgojiteljica, dobrotnica, naše vse. In ta Cerkev je nevesta Sv. Duha. Ali nam ne oznanja krstni kamen, da smo postali otroci božji po milosti Sv. Duha? Kaj nam govori spovednica, kjer smo že tolikokrat prejeli odvezo od svojih grehov? Po milosti Sv. Duha smo zopet postali otroci božji, če smo to otroštvo zapravili s smrtnim grehom. In na priznici vidimo večkrat upodobljenega Sv. Duha v podobi gola v znamenje, da Sv. Duh govori s tega svetega mesta. Posvečenje naših duš je torej delo Sv. Duha. Vsa sv. Cerkev in duša vsakega posameznega vernika je polna dobrot Sv. Duha. Pod vodstvom Sv. Duha se razliva milost, ki jo je Kristus, naš Odrešenik, zaslužil s svojo smrtjo na križu, v duše vernikov, da v njih vlada troedini Bog Oče, Sin in Sveti Duh.

Veselimo se torej darov in milosti Sv. Duha in vedno se spominjamo s hvaležnostjo Delivca nebeskih darov in Dopolnjevalca Kristusovega odrešilnega dela — Svetega Duha!

Dr. A. Tr.

Otrokova največja milost: verna mati

Od postne pridige smo šli. Pred menoj sta stopali dve dijakinji. Se obregne ena: »Glej jih osle, koliko jih hodi poslušat v stolnico. Jaz pa že dva dobra meseca nisem bila pri nobeni maši«. Odvrne tovarišica: »Jej, ko bi te zdaj Orehar slišal, to bi plesala!« — »Prava reč! Kaj pa imam od tega, če prisiljeno stojim v cerkvi!« — Osupnil me je razgovor dveh mladih dekličev. Mojim ušesom je bil sicer porazen, a zanimiv, ker je bil neposreden, odkritosrčen, brez narejenosti. Čudno. Kar je meni višek resničnega, dobrega, lepega, je mestni gospodični vsiljiva, odurna, zoprna stvar. Kako pride mlada duša do nezrele, a zelo določne obsodbe tega, kar je milijonom najvišje in najsvetejše? Kdo je grešil nad katoliškim otrokom, da je zmožen take izjave? Mislim, da deklica še nikoli v svojem mladem življenju ni doživela vzvišenosti bogočastja in lepote cerkvenega leta. Z vso dušo obojno dajati v mestu, je nemara res teže ko zunaj na deželi. Filmi, gledališče, kopališče, družba, domača versko brezbarvna hiša — premnogi mestni otrok mora od vsega začetka živeti v tem okolju, ki mu skoro povsem izpolni mlade dni. Krščanski nazor mu dostikrat ni življenje, temveč zgolj bolj ali manj nepotrebni šolski predmet. Drugače bi vpliv bogoslužja in cerkvenega leta moral biti otrokovi duši vse bližji. Ravno meščanski krogi bi morali s podvojeno resnobo in prizadevnostjo graditi v mladih srcih versko vzgojo, ki naj bi nadkrilila omotične opoje pisanega mestnega vrveža. Ne bom tajil, da je v kolikor toliko zastrupljenem ozračju težko krepiti verski živelj, zato pa sta napor in resnoba pri tem delu tem bolj potrebna in nujna. Gornja izjava dijakinje vzbuja slutnjo, da deklič najbrže nima milosti, po kateri bi ji bila dana globokovern, skrbna mati in resen, katoliški oče. Kako bi dva taka varuha mogla brez nadaljnje pustiti otroka kar dva meseca brez maše. In je otrok na to izmaknitev celo ponosen.

Kadar berem 28. septembra v brevirju življenje svetega Venceslava, se vsakokrat čudim. Med svetniki dela ta Venceslav veliko izjemo. Imel je namreč zelo slabo mater Dragomiro, češko kneginjo. Ta strašna ženska je zašla tako daleč, da je ukazala umoriti lastnega sina. Njenemu zlobnemu, izprijenemu srcu je bilo sinovo sveto življenje žgoč očitek. — V življenju svetnikov navadno vselej najdemo pravilo, da imajo sveto ali vsaj izredno bogoljubno mater. Makabejski fantje so imeli tako junaško mater. Sv. Felicita je imela prav tako sedem sinov — mučencev. Mati velikega Avguščina je bila sveta Monika. Sveta Blanka mati svetega kralja Ludovika. In če še pri Venceslavu natančneje pozvedujemo, vidimo, da ga je vzgojila njegova stara mati, svetnica sv. Ljudmila. Tako celo ta izjema izrecno potrjuje pravilo. Mnogi svetniki so imeli tudi očeta, ki je bil bogaboječ mož. A ta okolnost niti od daleč ne pride s toliko določnostjo do izraza. Neredkokdaj pa so bili ti očetje celo kaj posvetnega mišljenja. Odločilna za otrokovo notranje življenje je običajno predvsem mati.

To pravilo bi krščansko mater moralo storiti zamišljeno. Dostikrat se svetost matere najlepše razcvete šele v otroku. Krepost sv. Ane je poudarjena in poveljučana v njenem otroku, v Mariji. Skromna pojava matere Monike je prežarjena od sija njenega sina Avguščina, velikega cerkvenega učenika. Življenje svetnikov in vsakdanja izkušnja nas vodita do prepričanja, da

ima mati izreden, kar največji vpliv zlasti na verski razvoj otroka. Vpliv, ki ga kakršna koli poznejša zamotana leta nikdar popolnoma ne zabrišejo.

Kaj bi se temu čudili. Saj je naravno. Vernost je vse bolj stvar srca nego razuma. Med materjo in otrokom pa so srčne vezi najtesnejše. Poleg tega je mati med vsemi vzgojitelji prva, ki se ukvarja z otrokom. Še pred očetom. Prvi vtisi pa se z največjo silo oprimejo mladega, mehkega, sprejemljivega srca. Kar vsrka vase malček tako rekoč z materinim mlekom, to se kar zaraste v človeka. Morda zagrnejo človeka pozneje, vsaj navidezno, novi, drugačni vplivi. Končno pa vendarle prodre na dan največkrat oni duh, ki ga je vcepila mati. Otrok, vzgojen od dobre matere, večinoma dozori v dobrega človeka. Tudi kadar zaide, se redkokdaj povsem izgubi.

Duhovniški poklic, ki mu je zaupana naloga posredovati ljudem zveličanje s poukom in daritvijo in zakramenti, je določen za moškega. Ženska nima deleža pri mašniški službi. Niti ne Kraljica vseh svetnikov, prečista Devica Marija. Za to odpoved pa je Bog odškodoval ženo s tem, da je mater izbral za prvo posrednico vere otroškemu srcu. Dal ji je namreč najmočnejši vpliv na otrokovo dušo. Mati, ki sklepa otroku ročice in z njim izgovarja prve molitvice in mu s preprosto besedo zna buditi prvo razumevanje za večne resnice — taka mati je prav tako časti vredna kakor misijonar, ki se podaja k poganom, da jim prižge luč evangelija. Verna mati je otroku zmeraj dvakrat mati. Podarila mu je naravno življenje. Zato se trudi, da v mladem srcu vzbudi in goji še nadnaravno življenje milosti. Rada bi otroka, ki ga je rodila za svet, rodila tudi za nebesa. Njena ljubezen in skrb se zadovoljita in pomirita šele, ko sme upati, da se ji je to delo posrečilo. Kako bi sicer moglo biti materino srce mirno, dokler ni storilo vsega, da po možnosti zagotovi svojemu ljubljencu najboljšo in najvišjo, resnično, neminljivo srečo!

Krščanska mati, velika je tvoja moč nad otrokom, če jo le znaš uporabiti. V tej moči je zate skritega veliko veselja in — veliko odgovornosti! a. n.

Novo definstvo

Vinko Žitnik

Neznaten biti, ah, pozabljen biti,
o biti ves kot nebogljen otrok,
v naročje božje se tesno priviti,
z Njegovo voljo svojo voljo zliti,
moči slabotne se razbremeniti —
in poleteti pod nebá obok!

In božji Duh, ki veje, koder hoče,
ponese me s seboj kot listič bel,
odnese me s krvi puščave vroče,
kjer smrt lepoto belo streti hoče,
ponese med krdelo me pojoče —
tam v raju z Njim bom belo pesem pel!

Jože Smit:

ROMANJE K MARIJI

(Ptujška gora)

Marije

Na vasi zadnje zarje trepeta sijanje.
Počasi motovili mrak v dolino.
Iz dimnikov kadi se — o daritve ve vsakdanje!
Da, kmalu bo večer. Pastirji že zapirajo živino.

Po kuhinji ropoče z lonci gospodinja
in gospodar na vežni prag ko po navadi seda.
Otrok se lepih praznikov spominja.
Odrasli sin čez plot k sosedu gleda.

Marije — Loženska, Žetalska, Taborska in Mati z Gôre
razpletajo si s srebrom obložene kite.
Prečudno nežen glas zvonklja skoz dremajoče bôre.
Marije, miren sen nocoj nam izprosite.

Jutro

Nedeljsko jutro je vse čisto in spočito.
Po svislih petelini si pojo za stavo.
Pastir se nagnil je z obrazom nad korito.
Dekle k studencu z vrčem gre bahavo.

Oblači oče se za rano mašo, mati
pobožno molek s črne kljuke snema.
Odškripljejo koraki skupen psalm obema.
Otroci gledajo za njima in slone med vrati.

Ko jate golobic vse krotke so vasi v poletnih žarkih
in Ptujška gora jim iz dalje pastiruje.
Ponižno žuborenje je v potokih in obcestnih jarkih.
Srce molitve daljne čuje.

Odziv

Z Marijo Ložensko sva že od rojstva znanca,
Žetalsko, Taborsko sem lani obiskal avgusta,
a s Ptujške gore nisem še prinesel roženkranca,
Marije Gorske niso še častila moja usta.

Zato tak dolgo noče ta večer k počitku leči
in se proseče s kitami igrajo njeni prsti.
Potrpi! Ko boš jutri gledala po romarjev pobožni gneči,
uzrla tudi boš poeta v zadnji skromni vrsti.

Na trgu

Vse ceste se pred cerkvijo končajo.
Tu tla so topla, ko da čutijo Marijo.
V gostilnah svete pesmi danes ji igrajo
in kramarji po svoje jo častijo.

Stopnišče je za stare in pohabljenе sirote.
Ljudje z usmiljeno roko hitijo mimo.
Tako naj Mati vrača njim dobrote,
pa Bog živini prizanesi z uimo!

V procesiji prepeva ljudstvo litanije.
Z obzidja se bandero kakor jadro beli.
Iz cerkve se nad srci vonj kadila vije.
Da skoraj bi k Mariji že prispeli!

Ob vstopu

V mogočnih vratih danes onemeli so tečaji.
Ves dan odprta cerkev bo ostala.
Ljudje se stiskajo kot ovce v staji.
Marija pač prostora vsem bi rada dala...

Od polnoči bero že maše minoriti.
Introitus odmeva v gotskih oknih in obokih.
Kot angel v čistih, svetlih lokih
bi hotel pred Marijo zdaj stopiti.

Cerkev

Marija ljubi sveti blesk starinske svoje hiše.
Svetnikov mnogih molk se ji prijazno klanja.
Nedolžni šolar iz doline sanja,
kako bi splezal v njen zvonik vse više, više.

Iz cerkve so postala majčkена nebesa,
Pogosto Mati ljudstvo okrog sebe zbira.
Prihajajo, ki v njih je še nedolžnost, čista vera,
še bolj pa oni, ki so jedli od drevesa.

In vsem postati hoče dobra pomočnica.
Prijazno se z otroki pogovarja.
Ko jih odpušča, z mirom jih obdarja.
Še mene sprejmi v tihí hram, Kraljica.

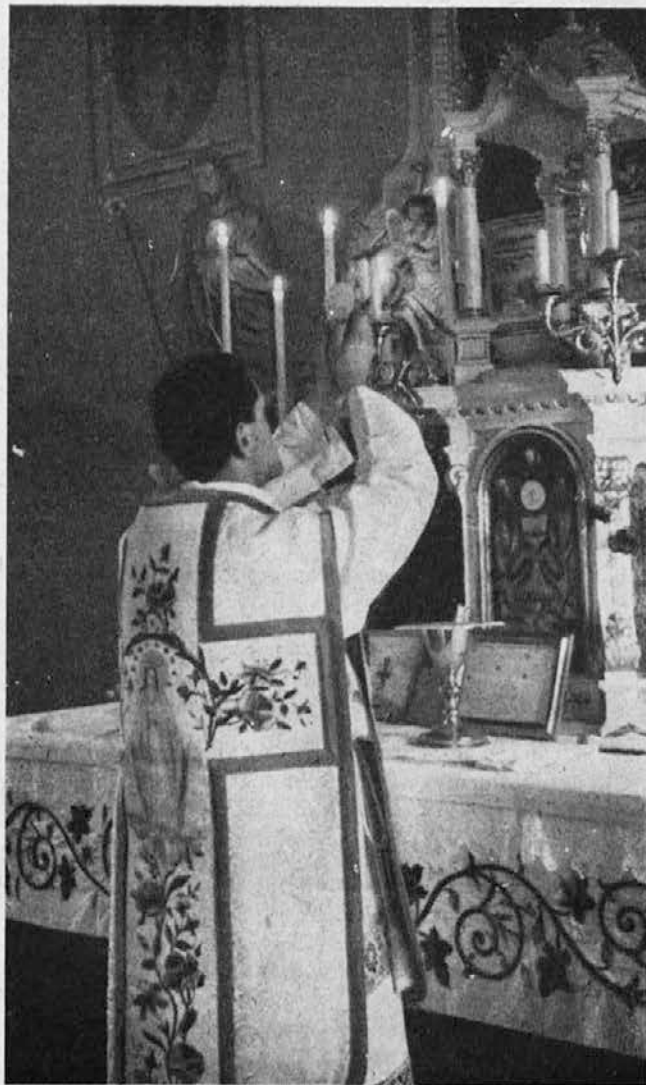

Vrnimo se k oltarju!

Pogled v strašne razvaline, ki jih je nagrmadila druga svetovna vojna, premišljanje potokov solza in krvi, ki jih je nasilje rodilo tudi na naši zemlji, nas vodi k vprašanju, kako je bilo mogoče, da je v krščanski Evropi greh in zločin tako nemoteno gospodaril. Dobro odgovarja na to vprašanje I. Giordani, da smo kristjani v borbi zoper »gospodarja tega sveta« zato tako oslabei, ker smo postali anemični, slabokrvni: pozabili smo preveč, da smo odkupljeni iz svojega praznega življenja ne z minljivimi rečmi, s srebrom in zlatom, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta (prim. 1 Pet 1, 18). Zato nismo dovolj močni v borbi zoper smrt, zato sila sveta tako z lahkoto uničuje vse božje v nas in okrog nas. Zopet se bomo morali spomniti, da smo otroci v skrivnostnem telesu Kristusovem, ki je Cerkev; zopet bolj misliti na milost božjo, na zakramente in darove sv. Duha, zopet bolj na novo zavezo, ki je pomenila tudi spravo med Judi in pogani, kar je bilo vse sad Jezusove krvave daritve na križu. »Kri Kristusova, napoji me!« K vrnitvi k Jezusovi daritvi in vsemu, kar pomeni in nam je dala, nas poziva papež Pij XII., ko pravi: »Zoper splošno razdejavanje je le eno zdravilno sredstvo: da se vrnemo nazaj k oltarjem, tja, kjer so nekdanj črpali nešteti rodovi vernikov blagoslov in notranjo moč za izpolnjevanje svojih dolžnosti.«

Ne razumimo napačno!

Vrnitev k oltarju ne pomeni nič drugega kot zopet no zadostno spoznanje in upoštevanje Je-

zusove daritve na križu, s katero je bila zapečatena v Jagnjetovi krvi nova zaveza, katere pomen lepo opiše sv. Pavel: »Bog je sklenil, da s krvjo njegovega križa ostvari mir in tako po njem s seboj spravi vse, kar je na zemlji in kar je v nebesih« (Kol 1, 20). To se je izvršilo, ko je Jezus, učlovečeni božji Sin, na veliki petek pretil za odrešenje svojo kri, ki je lila iz vseh ran na zemljo in jo očistila in pomirila, ostvarila novi red in vrnila svetu življenje. Zato se h Kristusovemu križu mora zopet vse vrniti, pri njem se vsi srečati in samo »njemu, ki nas ljubi in nas je opral naših grehov s svojo krvjo, želeli slavo in moč na vekov veke« (prim. Raz 1, 5. 6). Jezusova kri je tekla enkrat za vselej za vse človeštvo in poslej mimo nje ne sme nihče, marveč naj se vsak navzame njegove odrešilne moči, zaupajoč »ne na svoje konje in voze, ampak na ime Gospodovo«, ki je bilo na križu in samo tu na najpopolnejši in najpravičnejši način proslavljeno. Delo zadoščanja in zasluženja je opravljeno, vse drugo ima smisel le v zvezi s tem edinim! Njegova kri pridi na nas.

Stopil bom k božjemu oltarju.

Da se bodo sadovi najdragocenejše Jezusove krvi mogli v neizmerni množini še in še razlívati po zemlji do konca sveta, je bila ustanovljena daritev sv. maše, v kateri je, kakor pravi tridentinski zbor, »prav isti Kristus in se v njej daruje na nekrvav način, ki se je enkrat sa-

meša sebe na krvav način daroval na oltarju križa«, kakor je tudi sam pri zadnji večerji uredil, ko je rekel: »Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se za vas preliva (Lk 22, 20).

Vrnitev h križu pomeni torej hkrati vrnitev k daritvi sv. maše, pri kateri se sadovi svete Krvi razdeljujejo vsem, ki so je potrebni, predvsem v zadoščenje za krivde sveta. Sveti tridentinski zbor uči, »da je ta daritev zares zadostilna, saj povzroča, da, kadar koli se Bogu bližamo s pravim srcem in pravo vero ter skesani in spokorjeni, dosežemo usmiljenje in najdemo milost za pomoč v pravem času. Potolažen s to daritvijo nam namreč Gospod nakloni milost in dar pokore ter nam odpusti tudi največje grehe in zločine.«

Ako bomo torej hoteli najti odpuščanja za tolike zadolženosti in zločine, ki so se godili na naši sveti zemlji, tedaj se bomo morali še vse drugače zatekati k daritvi sv. maše in se truditi, da postanemo deležni Jezusove odrešilne krvi.

»Brez prelivanja krvi ni odpuščanja.«

Včasih te apostolove besede razumemo preveč zemsko in mislimo, da brez prelivaja naše krvi ni odpuščanja in ne odrešenja. Kakšno nekrščansko mišljenje! Resnica je, da se moramo žrtvovati tudi mi s celim svojim življenjem, prenašati križe, ki nam jih dodeli božja Previdnost ali ki si jih naložimo iz ljubezni do Boga in do duš sami, resnica je, da moramo z apostoli govoriti: »Pojdimo še mi, da z njim umrjemo« (Jan 16, 11), da bomo tako dopolnjevali, kar še manjka trpljenju Kristusovemu za njegovo Telo, Cerkev, da bodo res ljudje sadov odrešenja postali deležni. Toda vse to naše krvavo ali nekrvavo mučeništvo ni nič, če ga ne pridružimo Jezusovi daritvi, če kapljic svoje krvi ne združimo z Jezusovo krvjo, katere moč je tako neizmerna, da že ena kapljica neizmerno presega vse potoke človeške krvi, četudi bi bila za izbrisanje krivde prelita. Zato je Jezus Mariji Chambon v razodetju potožil: Samo ena kapljica moje krvi more vso zemljo oprati madeža in na to pozabljate.

Polnost zadostilne moči je torej v Jezusovi krvi, v sv. daritvi križa in oltarja, ne pa v naših lastnih žrtvah ali zadostilnih obhajilih in rožnih vencih, kar ima vse zopet vrednost le zaradi zveze z oltarjem. Le združujmo ta dobra dela z Jezusovim največjim dobrim delom, z daritvijo na Kalvariji, le družimo in zares tesno vežimo naše življenje in sv. mašo, pa ne v strahu, da sami morda dovolj ne storimo, ampak predvsem zato, da moč zadostilne daritve Jezusove vsestransko izrabimo. Naše mišljenje mora postati podobno mišljenju sv. Male Terezije, ki pripoveduje: »Neko nedeljo sem ob koncu maše zaprla mašno knjigo, tedaj pa se je iz nje pokazala nekoliko podobica Križanega. Videla sem samo ranjeno in krvavečo Odrešenikovo roko. Občutila sem v srcu novo, neizrekljivo bolečino ob pogledu na Odrešenikovo kri, ki kaplja na zemljo, pa ni nikoogar, ki bi jo zbiral. Sklenila sem, da bom vedno stala pod križem in zbiralala to božjo kri in jo razlivala na duše.«

To zares krščansko delo usmiljenja mora vršiti vsak kristjan: z zaupanjem v moč Jezusove krvi, z združevanjem svojih dobrih del z neizmerno zadostilno močjo svete daritve, s češčenjem in darovanjem presvete Krvi more storiti za svoje in naroda in vsega sveta odrešenje in očiščenje več kakor s katerim koli drugim delom. Vsem nam velja misel pobožnega pisatelja: »Ker je nastopila ura krvi, prelivajmo Gospodovo kri.«

V tem primeru bo Gospodova kri res prišla na nas in na naše otroke (prim. Mt 27, 25), pa ne kot vir strašnega pogubljenja, ki so si ga klicali Judje, ampak kot vir rešenja in življenja. Oprali bomo s sebe in vseh svojih in iz naše svete zemlje težke madeže preteklosti. Tudi o nas bo veljala beseda sv. Duha, ki jo je narekoval Janezu, ko je na otoku Patmos gledal tiste, ki so prav razumeli vlogo Jezusove presvete krvi v svojem težkem življenju. »To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter oprali svoja oblačila in jih očistili s krvjo Jagnjetovo. Ne bodo več lačni in žejni, tudi sonce jih ne bo peklo ne druga vročina; zakaj Jagnje, ki je sredi pred prestolom, jih bo paslo ter jih vodilo k viru živih voda; in Bog bo obrisal vse solze z njih oči« (Raz 7, 14—17). drf

Spoštovanje oblasti

Poleg pokore in zatajevanja je nemara današnjemu povprečnemu človeku najbolj odvratna beseda oblast, spoštovanje oblasti. Kar slišati ne more o njej, pa naj gre za oblast v družini, državi ali Cerkvi. Kdor pa piše o oblasti in poziva k spoštovanju oblasti, ta se ljudem prav gotovo ne bo prikupil. Rekli mu bodo, da je ozek, nesodoben, omejen, če bo pisal o oblasti v Cerkvi, bodo dostavili, da je juridično-dogmatičen vernik, da celo, da je jurist, kar je menda v njihovih očeh najhujša psovka, osumnčili ga bodo, da ima bogve kakšne skrite namene, da je najbrž podkupljen, plačan...

Navzlic temu pa je treba jasno in na glas oznanjevati, da krščansko življenje ni možno, če se ne spoštuje oblast. Novi red, ki si ga ometamo, ne bo red, ampak nered, če ga ne bomo gradili na spoštovanju oblasti. Če ne bomo spoštovali oblasti, bomo padli v kaos, ki ga pripravljajo anarhisti in revolucionarji.

Pretekla doba liberalizma nam je zmedla pojme o oblasti, pokorščini, svobodi; podpihovala je v nas napuh, h kateremu smo že tako po izvirnem grehu močno nag-njeni, navdala nas je z upornostjo in z nespametnim pre-cenjevanjem samega sebe. To naše nastrojenje je izrabil komunizem. Povsod je hujskal k neredu, uporu in ne-discipliniranosti, sam pa doma zahteval brezobzirno pokorščino, železno disciplino in popoln red.

Skušnja uči, da vojska v moralnem oziru vpliva na ljudi kvarno. V vojski govori orožje, sila. Naj bo vojska še tako pravična, naj v njej orožje očitno govori za pravo, se bo vendar vzdalo temu in onemu posamezniku,

da v vojski govori orožje namesto pravice. Po končanih vojskah mnogim ostane v duši prepričanje, da je sila nad pravico. Če ne čutijo nad seboj pesti, se za pravico ne menijo. Oblasti ne spoštujejo; pač se je boje, dokler čutijo, da jih more k pokorščini prisiliti. Vedno so pripravljani, da se otresejo oblasti.

Sami smo priča, kako pri nas pada spoštovanje oblasti, pa naj gre za očetovsko, državno ali cerkveno oblast. Razna gibanja so po prvi svetovni vojni zlasti med mladino, bodisi dijaško ali delavsko in tudi kmečko pod raznimi pretvezami najprej smešila »stare« in izpodjedala njih veljavo, potem pa začela tudi odkrito napadati oblast, češ da je v nasprotju z duhovno sproščenostjo, da ovira svobodo božjih otrok in tako dalje.

Spričo tega žalostnega dejstva si moramo pred breznom anarhije in revolucije, v katero nas hoče komunizem pognati, živo poklicati v spomin, da nam naroča spoštovati oblast že sama naravna pamet, v luči krščanske vere razsvetljena pa nam ukazuje, da mora biti to spoštovanje pristno, notranje in globoko, ne pa samo zunanje in povzročeno od strahu. Kristusovega duha bomo le tedaj domeli, če bomo spoštovali oblast zato, ker ima pravico nam ukazovati, ne pa samo zato, ker nas more s svojo zunanjo fizično silo prisiliti, da se ji uklonimo.

»Vsak človek bodi višjim oblastem pokoren, piše apostol Pavel v pismu Rimljanom (13, 1). In kakšne so bile te višje oblasti. Tedanji njihov najvišji predstavnik v rimski državi je bil cesar Neron; kot človek malo vreden, prava zver v človeški podobi. Umoriti je dal za prazen nič lastno mater, svojega učitelja in mnogo drugih. Iz pol nore objestnosti je ukazal zažgati Rim, nato pa zvrnil krivdo za požig na nedolžne kristjane. Pod njim sta umrla mučeniške smrti tudi apostola Peter in Pavel. Takšen je bil ta najvišji predstavnik rimske državne oblasti. Pa vendar naroča apostol Peter vernikom v svojem prvem listu: »... kralja častite« (2, 17). Tudi Nerona častite, vsakega oblastnika častite.

Apostol Pavel nam tudi razloži, zakaj moramo oblast spoštovati in se ji pokoriti. Ko je zapisal stavek »vsak človek bodi višjim oblastem pokoren«, nadaljuje: »ni je namreč oblasti razen od Boga, in te, ki so, so od Boga postavljene. Kdor se torej ustavlja oblasti, se upira božji naredbi; kateri pa se upirajo, si bodo sodbo nakopali« (Rim 13, 2, 3).

Po Pavlovem nauku je torej treba zato oblast spoštovati, ker je oblast od Boga. S tem pa seveda Pavel noče reči, da je posamezna vladavina, posamezen režim ali vladar naravnost od Boga postavljen. Razlikovati moramo namreč oblast od nosilcev oblasti. Oblast je pravica obvezovati člane kake družbe, n. pr. države, Cerkve, za sodelovanje k skupnemu cilju. Nosilci oblasti pa so osebe, ki izvršujejo to pravico. Teh nosilcev oblasti ne izbira Bog, ampak ljudje sami. Pravica pa, ki jo imajo, torej oblast, je od Boga. Vladarji vladajo v božjem imenu, ker vladajo v moči oblasti, ki je od Boga, ni pa njih Bog določil za vladanje, marveč so jih izbrali ljudje. Te nosilce oblasti, torej oblastnike pa moramo spoštovati prav zaradi oblasti, ki jo imajo.

Sv. Peter piše v svojem prvem listu: »Podvrzite se zaradi Gospoda vsakega človeškemu redu: bodisi kralju kot najvišjemu, bodisi poglavarjem kot od njega poslanim, da hudodelce kaznujejo, dobre pa pohvalijo»

Vnebohod. Beneška slika iz 17. stol. Uršulinke, Ljubljana.

zakaj to je božja volja, da po vaših dobrih delih umolkne nevednost nerazumnih ljudi; kakor svobodni, pa ne kakor bi svobodo imeli za pokrivanje hudobije, ampak kakor božji služabniki. Vse spoštujte, brate ljubite, Boga se bojte, kralja častite» (2, 13—17).

Kristjani ste osvobojeni, hoče reči apostol Peter, dosegli ste svobodo otrok božjih, Kristus vas je odkupil in osvobodil, toda ta krščanska svoboda vas ne opravičuje, da bi smeli prestopati zakone. Spolnajte zakone zaradi Kristusa. »Podržite se zaradi Gospoda vsakemu človeškemu redu.« Zgledno spolnajte zakone, da bo ob vašem zgledu umolknila »nevednost nerazumnih ljudi«. Kako zelo se Petrovo učenje razlikuje od govorjenja »krščanskih« revolucionarjev, ki so zaradi notranje sproščenosti otrok božjih, kakor so rekli, odrekli pokorščino celó cerkveni oblasti.

Po nauku apostolov Petra in Pavla moramo torej spoštovati vsako oblast, tudi državno, zaradi Boga in Kristusa, našega Gospoda, to je iz verskih nagibov. To dolžnost nam odlično razlaga papež Leon XIII. v znameniti okrožnici *Immortale Dei*, ki je izšla pred šestdesetimi leti (1. novembra 1885) in govori o krščanski ureditvi držav. Takole piše: »Človeku je prirojeno, da živi v državi... Božja previdnost je določila, da se človek tak rodi, da se druží z drugimi ljudmi v družbe, tako v domačo kot v javno, ki mu edina more nuditi vsega, kar je za življenje potrebno. Ker pa ne more obstajati nobena družba, ako ni v njej nekoga, ki vsem načeluje in vse močno in enako usmerja k skupnemu cilju, se pokaže, da je v državi potrebna oblast, ki jo vlada. Počelo te oblasti je prav tako počelo družbe narava, zato sam Bog. Iz povedanega sledi, da javna oblast sama na sebi izvira iz Boga. Samo Bog je namreč v najbolj pravem smislu največji gospod stvari. Zato pa, kdor koli ima oblast, te ni dobil od drugod kot od Boga, ki je vrhovni Gospod nad vsem. Ni oblasti razen od Boga« (Rim 13, 1).

Državljeni bodo pač z veseljem in dostojno spoštovali oblastnike. Ko bodo premislili, da imajo njih vladarji oblast od Boga, bodo začutili, da so upravičeno dolžni poslušati ukaze vladarjev in se jim pokoriti ter biti vladarjem tudi zvesti in vdani kot otrok staršem. Vsak človek bodi višjim oblastem pokoren« (Rim 13, 1).

Zaničevati pa zakonito oblast, pa naj si bo njen nosilec kdor koli, je prav tako nedovoljeno kot ustavljati se božji volji: tisti, ki se ji ustavljajo, drve hoté v pogubo. Kdor se ustavlja oblasti, se upira božji naredbi; kateri pa se ji upirajo, si bodo sodbo nakopali« (Rim 13, 2). Pokorščino odpovedati in množice pozivati k upor in nasilju, je zato zločin proti veličanstvu ne samo človeškemu, temveč tudi božjemu.

Tako Leon XIII. Njegov nauk je v popolnem skladju z naukom apostolov Petra in Pavla. Katoliška Cerkev je vedno enako učila, da je treba zaradi Boga spoštovati tudi svetno oblast.

Krščanska pokorščina oblasti je zavestna in notranja. Kristjani nismo pokorni na slepo. Marveč ko spoznamo, da nam ukazuje zakoniti predstojnik in da nam ukazuje v mejah svoje pristojnosti, se mu uklonimo zavestno, ne samo na videz, po zunanje, tudi ne samo zaradi posledic, ki bi nas zadele, če se ne bi pokorili, marveč kristjani se uklonimo zaradi svoje vesti, po notranje. Kot svobodno bitje se svobodno uklonim božji avtoriteti, katere odsvit zrem v konkretnem ukazu predstojnikovem.

Takšna sta krščansko spoštovanje oblasti in pokorščina!

Prihod sv. Duha. Beneška slika iz 17. stol. Uršulinke, Ljubljana.

Kakor vsaka dolžnost, povzroča tudi dolžnost spoštovati oblast težave in zahteva žrtve. Vzroki za to so delno v nas, delno pa zunaj nas. V nas sta napuh in želja po lagodnosti, ki nam branita priznavati oblast. Toda že sama pamet nam ukazuje, da premagujmo svoj napuh in se ne vdajamo lagodnosti! Težje ovire pa nastajajo zunaj nas. Povzroča jih zlasti to, da nam Bog ukazuje po ljudeh, ki imajo svoje slabosti in ki včasih celo izkrivljajo božjo voljo. Kako je v takih primerih s spoštovanjem oblasti?

Že zgoraj smo omenili, da moramo razlikovati oblast od nosilcev oblasti. Oblast, to je pravica ukazovati, je od Boga. Nosilec oblasti pa ne izbira Bog. Pri nosilcu oblasti moramo razlikovati med stvarno in osebno avtoriteto. Stvarna avtoriteta je isto kot oblast, to je pravica ukazovati. Osebna avtoriteta je pa način nastopanja, lastnost, ki jo ima kaka oseba, ne oziraje se na to, ali ima pravico ukazovati ali ne. Pravimo n. pr.: ta ali oni vladar nastopa brez avtoritete. Kot vladar ima stvarno avtoriteto, toda nastopa pa tako, da ne vzbuja ugleda; nastopa brez osebne avtoritete.

Vsakega nosilca oblasti moramo spoštovati zaradi stvarne avtoritete, ki mu pristoji. Mnogi pa stvarne avtoritete sploh nočejo priznati, ali pa kvečjemu le takrat, kadar ima njen nosilec tudi osebno avtoriteto. Toda to naziranje je zgrešeno. Osebna avtoriteta pač olajšuje spoštovanje stvarne avtoritete, toda stvarna avtoriteta obstoji tudi brez osebne. Nosilec oblasti je božji namestnik zaradi stvarne avtoritete, ne pa zaradi svoje osebne avtoritete.

V Cerkvi in državi pa tudi v družini se moramo pokoravati oblasti, ne osebi. Oblasti se moramo pokoravati vedno, naj bo oseba, ki oblast izvršuje, takšna ali drugačna. Razlikovati je torej treba med oblastjo in nosilcem oblasti; pri nosilcu oblasti pa med javno osebo (sub-

Jul. Quaglio: Češčenje sv. Rešnjega Telesa.
Ljubljanska stolnica.

jektom oblasti) in zasebno osebo (kot človekom). Na to razlikovanje je opozoril že Kristus, ko je svaril svoje učence pred deli farizejev. »Mozesovo stolico so zasedli

pismouki in farizeji. Vse torej, kar vam poreko, držite in izoršujte, po njih delih pa se ne ravnajte« (Mt 23, 2. 3).

Zaradi oblasti moramo spoštovati tudi nosilca oblasti. Spoštujemo ga vedno kot javno osebo; kot zasebno osebo pa ga spoštujemo takrat, če po svojih lastnostih in delih to zasluži. Zaradi svete oblasti, ki jo ima, pravimo papežu »sveti oče«, pa naj bo osebno svetnik ali ne. Papež Aleksander VI. ni sveto živel, pa je vendar bil »sveti oče«; kot papež je imel sveto oblast prav tako kot sveti papež Pij V. Kot papežu je šlo Aleksandru VI. prav tako spoštovanje kot tistim njegovim prednikom na papeškem prestolu, ki so umrli kot mučenci ali kot svetniki.

To razlikovanje med človekom in nosilcem oblasti v oblastniku je lahko razumeti. Če hočemo biti oblasti pravični, se moramo v življenju vedno po tem ravnati. Ne preiskujmo, kako oblastnik živi. Naša stvar je le spolnjevati, kar nam upravičeno naroča.

Drugače pa je, kadar oblastnik prestopa meje svoje oblasti. V apostolskih delih beremo v četrtem poglavju, da so člani velikega judovskega zbora poklicali pred se Petra in Janeza in jima zabičali, da naj nikakor več ne govorita in ne učita v imenu Jezusovem. Toda Peter in Janez sta jim odgovorila: »Sodite, ali je prav pred Bogom, vas poslušati bolj ko Boga. Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo videli in slišali« (4, 19. 20).

Oblast, pravica ukazovati, je od Boga; zato je pač razumljivo, da ne sme in ne more priti v nasprotje z božjo oblastjo. Če pa kdaj do nasprotja pride, je vzrok v tem, ker je človeški oblastnik prestopil mejo svoje upravičenosti. V takem primeru ne gre za izvrševanje oblasti, marveč za nje zlorabljanje. Takrat se moramo odločiti za to, kar Bog ukazuje, ne kar ljudje. V okrožnici Quod apostolici muneris z dne 28. decembra 1878 uči papež Leon XIII. o tem takole: »Če pa bi zakonodavci in vladarji določili ali ukazali kaj, kar nasprotuje božjemu ali naravnemu zakonu, opominjajo čast in dolžnost krščanskega imena ter apostolska beseda, da je treba Boga bolj slušati kot ljudi.«

Nosilci oblasti morajo pri izvrševanju svoje oblasti imeti pred očmi Boga, »ki je vrhovni vladar sveta. Če pa oblastniki zaidejo v krivično gospodstvo, če greše s trdostjo in ošabnostjo, če slabo skrbijo za ljudstvo, naj vedo, da bodo nekoč dajali Bogu odgovor, tem strožji, čim svetejšo službo so opravljali ali čim višjo dostojanstvo so imeli« (Leon XIII., Immortale Dei). »Mogočni bodo mogočno kaznovani« (Modr 6, 7).

PO EVHARISTIČNIH STEZAH

V ciboriju zaprt te čakam
s kresovi tisočerih nad...
O, ali veš, da mislim nate
in da sem skrtil se samo zate
v bel evharistični ornat?

Ljubezni moč me vleče k tebi...
Glej, skupaj morava na pot;
olajšal ti bom dušne boje,
bom s tabo nosil križe tvoje,
te varno vodil preko zmot.

O, pridi k obhajilni mizi!
Jaz sam bom v dvomih tvoja luč,
tolažba v tvojih bolečinah,
in ti v ljubezni globočinah
boš našel prave sreče ključ.

In kamor pojdeš, pojdem s tabo:
na polje, v šolo, v tih dom;
tovariš zvest ti bom v pisarni,
iskren sodelavec v tovarni,
prijatelj, drug in brat ti bom.

V bleščeči hostiji te čakam,
od vekov v mojih si željah,
drag, kakor punčica očesa...
Glej, skupaj morava v nebesa
po evharističnih stezah.

M. Elizabeta, O. S. U.

Spoštuj vdove!

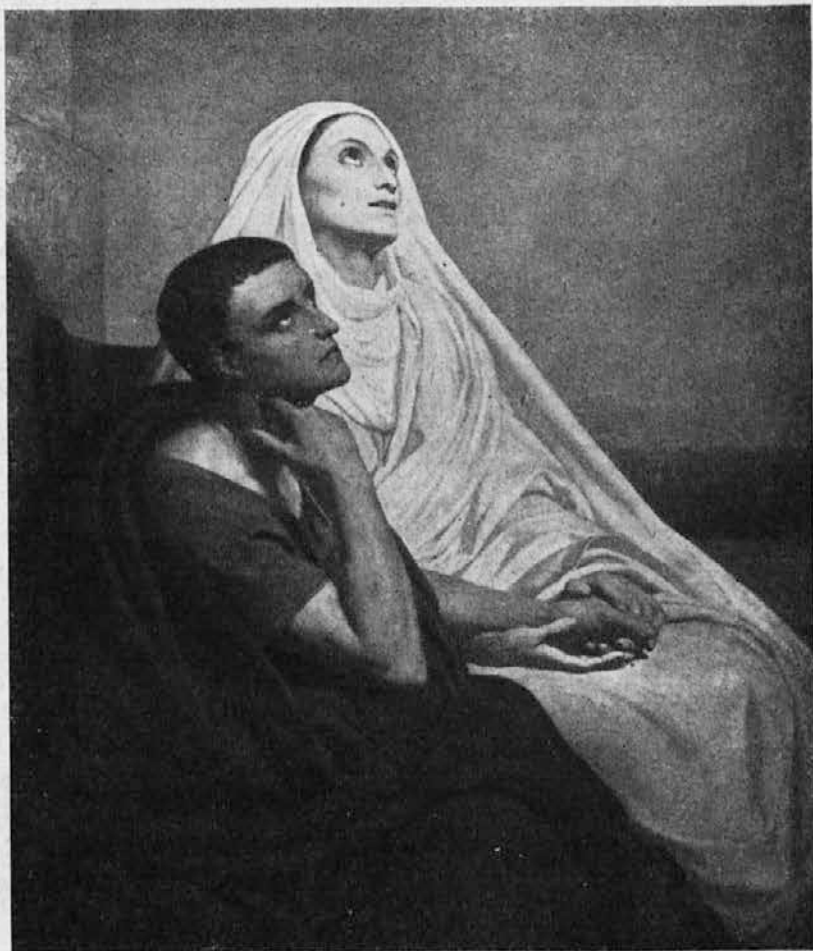
Ni dvoma, da bo število vdov v sedanjem vojskinem času tudi pri nas močno naraslo. Zato je in bo vprašanje vdov tudi med nami zelo važno. Saj so mnoge vdove danes oropane družinskega varuha in oskrbnika, s svojimi nedoletnimi otroki v mnogem oziru prave sirote, osamljene v svetu in prepuščene samovolji ljudi. So pa med njimi tudi take, ki so se v odsotnosti mož — zlasti tam, kjer ni bilo že pred vojsko urejeno družinsko življenje po naukih vere — začele vdajati grehu in grešnim zvezam.

In ob tej misli nam stopa pred oči dejstvo, da je bilo vprašanje vdov že v prvih krščanskih občinah zelo pečeče. Dokaz temu je odstavek iz 1. pisma sv. Pavla Timoteju, kjer daje apostol svojemu učencu navodila v tej zadevi. Loči pa sv. Pavel dvoje vrst vdov: vdove, ki so živele kot take med svetom, druge pa so bile sprejete v cerkveno službo.

Glede prvih naroča sledeče: »Spoštuj vdove, katere so res vdove. Ako ima pa katera vdova otroke ali vnuke, naj se ti predvsem uče z domačimi spoštljivo ravnati in svojim staršem povračevati, to je namreč Bogu všeč. Tista, ki je res vdova in osamela, upa v Boga in vztraja v prošnjah in molitvah noč in dan. Katera pa živi nasladno, živi sicer, pa je mrtva. In to zabičuj, naj bodo brez graje. Ako pa kdo za svoje in zlasti za domače nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.« (1. Tim 5, 4—8).

1. Iz tega Pavlovega naročila spoznamo najprej, da je bila skrb za vdove izročena usmiljeni ljubezni celotne krščanske občine. Vdove so veljale nekako za skupno last Kristusove družine. In to je bila posebna odlika prvotnega krščanstva. »Vdov ne smemo zanemarjati; ukaz Gospodov je, da jim moraš biti varuh.« Te besede, ki jih je pisal junaški škof-mučenec sv. Ignacij iz Antiohije na poti v mučeniško smrt svojemu prijatelju škofu Polikarpu iz Smirne, so lep odmev Pavlovih besedi učencu Timoteju: »Spoštuj vdove, katere so res vdove!« Nikakor ne smemo prezreti kratke, pa tako pomenljive besede: Spoštuj vdove...! To znači, da krščanska dobrodelnost ni gola formalnost, ni gola humaniteta. Ubožci in vdove so dragoceni zaklad Cerkve Kristusove. Dela ljubezni, ki jih jim izkazujemo, so dela, izkazana trpečemu Zveličarju samemu.

2. Naročilo sv. Pavla o vdovah nam dalje razkriva modro daljnovidnost, ki jo je imel apostol glede na človeško slabost tudi v vdovskem stanu. Ni je stvari, ki bi jo ljudje tako pogosto izkoriščali in izrabljali v škodo drugim, kot je dobrodelnost. Zato postavlja sv. Pavel pravilo, da so v prvi vrsti gospodarsko trdni sorodniki dolžni skrbeti za vdove iz njih sorodstva. Saj pravi: »Ako ima pa katera vdova otroke ali vnuke, naj se ti predvsem uče z domačimi spoštljivo ravnati in svojim staršem povračevati; to je namreč Bogu všeč.« Otroci in vnuki naj se torej najprej zavzamejo za svojo mater in staro mater. Tem pripada prva in najsvetejša dolžnost, da skrbijo zanje. Če se najbližji sorodniki tej nalogi odtegujejo in prepuščajo oskrbo matere dobri volji drugih ljudi, je to velik greh zoper važno, v božji volji utemeljeno življenjsko in ljubezensko skupnost. Ta zahteva sv. Pavla ima velik vzgojni pomen. Na

Sv. vdova Monika in njen sin sv. Avguštín.

žalost se kaj rado zgodi, da morajo starši takih družin, kjer se snuje ljubezensko razmerje med starši in otroki zgolj na naravni podlagi, okusiti na lastni koži, da zgolj naravna ljubezen nima notranjega posvečenja in tako se zgodi, da še tako močna zgolj naravna ljubezenska vez staršem dostikrat popolnoma odtuji njihove otroke.

Vdova pa, ki nima otrok in vnukov in stoji čisto osamljena sredi sveta, pač občuti vso grenkobo svojega vdovskega stanu. Zato ji mora lajšati njen usmiljenja vredni in potrební položaj celotna krščanska skupnost. Vsi verniki morajo smatrati zapuščeno vdovo kot tako, ki spada v njihovo skupno družino. Dolžni so ji pomagati in jo tolažiti.

3. Pri tem pa se sv. Pavel ne zadovolji samo z zunanji deli socialne pomoči. Saj kaže pot, kako naj osamljena žena spreminja svojo zemeljsko zapuščenost v svoj blagoslov za večnost. Pravi namreč: »Tista, ki je res vdova in osamela, upa v Boga in vztraja v prošnjah in molitvah noč in dan.« Po smrti svojega moža naj torej vdova stavi vse svoje zaupanje v Boga. Spoznati je morala, kako je vsa zemeljska sreča, pa naj bo še tako velika, opoteča in minljiva. To spoznanje naj jo nagiblje, da posveča svoje srce samo Njemu, ki je večno veselje svojim izvoljencem v nebesih. Njeno srce, ki je bilo doslej okušalo le bolj zemeljsko ljubezen, naj išče odslej vsebino svojega življenja v duhovni in nadnaravni ljubezni. Pripeljati jo more do te ljubezni predvsem obilna molitev in pogostno premišljevanje o božji lepoti in ljubezni.

4. Če božja ljubezen ne obvlada v tej osamljenosti njenega življenja, se kaj lahko zgodi, da se vda lenobni

in lahkomisljeni uživanjaželjnosti. V tem smislu piše sv. Pavel: »Katera pa živi nasladno, živi sicer, pa je mrtva.« Če ta ali ona živi na račun dobrodelnosti drugih, se rado zgodi, da nima sama zase nobenih skrbi, da ne čuti nobenih dolžnosti in nobene odgovornosti. Tak način življenja pa pomeni duhovno smrt in pri naša vsakovrstne nevarnosti za rast duše v nadnaravnem življenju. Za krščansko občino so pa take osebe kakor semenišče za nravno pokvarjenost. Prav zato polaga sv. Pavel svojemu učencu škofu Timoteju na srce, da ima kot škof odprte oči za to zadevo in odstranja s krepkim poukom in opominom za versko in nravno življenje nevarne nerednosti vdovskega stanu. Saj mu piše glede vdov: »In to zabičuj, naj bodo brez graje!«

5. H koncu svojih opominov glede vdov sv. Pavel še enkrat podčrtava socialno zahtevo krščanske skupnosti za te v svetu osamljene žene z besedami: »Ako pa kdo za svoje in zlasti za domače nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.« Skrb za vdove je skupna zadeva krščanske občine.

BOŽJI KLICI

Iz življenja in delovanja konvertitov.

Od prvih časov krščanstva do danes je našlo nešteto globoko izobraženih duš po velikih notranjih bojih in večkrat tudi kljub zunanjim oviram pot k Bogu in v naročje Cerkve. Bog je trkal na njihova srca, in končno so se odprla vrata njegovemu klicu in milosti.

Ne mislim pisati o velikih svetnikih, ki so po blodnem ali nevernem življenju našli Boga in jih časti Cerkev na oltarjih. Ti so znani božji prijatelji. Njihovo delovanje je opisano v življenju svetnikov. Hočem se pa ozreti na nekatera spreobrnjenja znamenitejših mož in morda tudi žena iz novejšee dobe, ki so se po svojem obširnem in globokem znanju in delovanju merili in kosali s svojimi vrstniki in delali čast znanosti, umetnosti ali književnosti in ne le Cerкви, katere so se oklepali z vso dušo.

Jens Johannes Jörgensen.

Veliki danski pesnik in pisatelj Jens Johannes Jörgensen je bil rojen 6. 11. 1866 v Svendborgu na otoku Fyen, »v starem, tihem mestu, male, stare, tihe Danske«, kakor sam opisuje svoj rojstni kraj. Starši so bili verni protestanti. V otroški dobi je vzljubil domačo zemljo in lepo božjo naravo in knjige, ki mu jih je nudila bogata knjižnica njegovega strica. Spoznal je vso važnejšo svetovno moderno književnost.

Kot dvanajstleten deček je našel nekje prvo polovico Zdrave Marije v latinščini, si jo prepisal in jo večkrat ponavljal. A to mu je vtilo v dušo le nekako versko čustvo. Krščanstvo je pa ginevalo iz srca z branjem brezverskega slovstva.

S šestnajstim letom je prišel v Kopenhagen, da se z dveletnim tečajem pripravi na vseučilišče. Tu mu je modernizem iztrgal še zadnje ostanke krščanstva iz njegovih mladostnih misli. Postal je strasten panteist.

Ozračje, v katerem je živila tedanja danska mladina, je bilo popolnoma brezverno in nemoralno. Razbrzdane strasti so razjedale mladim dijakom življenjske korenike.

Našim vdovam, mlajšim in starejšim, pa zelo priporočamo, da se v svoji zapuščenosti in osamelosti seznanijo z odličnimi ženami-vdovami, kot nam jih nudi: Življenje svetnikov. Tu najdejo za vsak mesec sebi primeren vzor. Tako srečujemo v posameznih mesecih sledeče svetnice-vdove: januar: sv. Pavla in sv. Marcela; februar: sv. Julijana in sv. Antonija Florentinska; marec: sv. Frančiška Rimska in sv. Lea; maj: sv. Monika; junij: sv. Mihelina; julij: sv. Berta in sv. Angelina; avgust: sv. Anastazija, sv. Lidija in sv. Ivana Frančiška Fremot Šantalska; oktober: sv. Brigita; november: sv. Elizabeta. Gotovo pa naj jim bo dobro poznano življenje naše slovenske rojakinje vdove svete grofinje Eme.

Naj bi torej bili življenjepisi in godovni dnovi naštetih svetnic vsem našim vdovam posebno ljubi in dragi! Po njihovem zgledu in njihovih priprošnjah naj uravnava vajo primerno razmeram, v katerih same živijo, svoje življenje, da tako »upajo v Boga« po besedah sv. Pavla »in vztrajajo v prošnjah in molitvah noč in dan« (1. Tim. 5. 5).

V takem okolju se je šolal, rasel in oblikoval mladi Jörgensen. Kmalu se je začel udeleževati kot nadarjen pesnik in pisatelj. Njegova dela je sprejela danska javnost navdušeno. Na mladino so tako silno vplivala, da je pozneje svaril pred njimi. Sam je pisal o tistih letih, da niso imela dni, ampak le noči.

Po dokončanih vseučiliških študijah je deloval od l. 1889. do 1895. v uredništvih kopenhagenskih časopisov. Nato je veliko potoval po Nemčiji in Italiji. Njegov nemirni duh je zaman iskal pokoja. Tedaj je zasvetil prvi jutranji svit katoliške resnice v njegovo razdvojeno dušo. V roke je dobil preproste, a iskrene katoliške pesmi francoskega pesnika Pavla Verlaina, ki se je po velikih zablodah in nerednem življenju vrnil v katoliško cerkev. In dva prijatelja, slikarja Fr. Morgens Ballin in Jan Verkade, oba katolika, sta močno vplivala na njegovo pesniško dušo, da je pričela misliti na Boga. Z Ballinom je potoval v Nemčijo in Italijo. Potoval je ob Renu v starodavni Nürnberg, nato pa v samostan Beuron. Tu je prvič opazoval med benediktinci samostansko življenje, polno zatajevanja, molitve in dela, ki ga je tako lepo opisal v romanu Naša ljuba gospa Danska. A ko je bral zvečer v celici v Tomaža Kempčana »Hoji za Kristusom«: »Zapusti vse in našel boš Boga,« se je zdrzil in pomislil, kako naj vse zapusti — sonce, pomlad, prostost in srečo. Hitel je dalje prek Švice v Italijo in se nemiren in razdvojen ustavil v Asisiju. Daleč od sveta, med preprostim, dobrim ljudstvom, v tih celici frančiškanskega samostana Santa Maria della Rocca je njegova pesniška duša iskala božje resnice. Bili so to dnevi trdih bojev in noči brez pokoja. Vzljubil je sv. Frančiška Asiškega, serafa, polnega poezije, ki je zapel prelepo »Sončno pesem«. Toda ni se še odločil za pomembni življenjski korak, da bi vstopil v katoliško cerkev. Zapustil je prijatelja Ballina in ves razdvojen odhitel nazaj na Dansko. A komaj je prišel domov, je že pisal prijatelju v Asisi: »Ah, sedaj želim, da prideš v mojo domovino in

sezidaš samostan, kjer najdem zavetje pri tebi, da si v pribežališču nove samote izbojujem vero, po kateri hrepenim dan in noč.»

V tem času je spesnil globoke pesmi in jih izdal l. 1894. v zbirki »Izpovedi«. V zadnji pesmi Confiteor že izpoveduje svojo vero v katoliško cerkev. Hkrati je spisal resen in trezen roman »Vita vera« — v katerem opisuje svoja dijaška leta in svoje boje. Temu romanu je sledila l. 1895. knjiga »S poti«, v kateri nadaljuje opisovanje svojih bojev za katoliško resnico, katero je končno dosegel in jo podal v knjigi »Življenja laž in resnica« l. 1896. V njej je utemeljil dokaze za svoje izpreobrnjenje. Vrnil se je k veri, ker brez nje mu je grozila propast. Vrnil se je k veri, ki daje življenje.

V knjižici »Moj svetovni nazor« je opisal, zakaj je postal katoličan. Takole v kratkem razmotriva velika življenjska vprašanja:

V sobi sedim in premišljam zemljo in nebo, svet in življenje, čas in večnost. Kako je vse to samo ob sebi malo umevno. Kakor otroci v sobi smo. Kdo nas je zanesel v to sobo? Čemu smo tu? Pri kom smo? Ali morda le sanjamo, da smo? Neka oblast je nad nami, a kaj je ta oblast?

Najpreprostejši odgovor je tisti, ki sploh ni odgovor. Tu smo, kaj bi povpraševali, čemu. Optimizem jemlje življenje, kakršno je. Na Danskem je oznanjal ta evangelij V. Jensen, ki je trdil, da je dovolj, da živiš, če si tudi nesrečen. Optimizem je modrovanje lepo oblečenih, mladih ljudi, ki opoldne dobro kosijo in imajo še v žepu denar. Mnogo več smisla za resničnost ima pesimizem, ki ga je pretresljivo izrazil stari Turgenjev v knjižici »Semilix«. Življenje je kakor polet metulja, ki ga kmalu zgrabi orjak s surovimi prsti in zmečka. Da je tako pojmovanje življenja grozno, to je čutilo človeštvo vsekdar, od kralja Salomona do danes.

Zadnja beseda človeškega modrovanja se zdi, da je izpoved nepoznanja: Ne vemo in nikdar ne bomo vedeli. Ta izpoved nepoznanja pa ni isto kakor zanikovanje. Zmotno je, kakor da prirodoslovna veda opravičuje tako zanikovanje. Volta, Ampère, Faraday so bili veliki fiziki, a verni možje, prva dva celo globokoverna katoličana.

Vse razmišljanje more dati o svetu le nepopolne in nasprotujoče si odgovore. Zadnja modrost človeške vede je nevednost. Tu pa pomaga človeštvu krščanstvo. Za krščanstvo je značilno, da nam hoče razodeti Boga in nas z njim združiti. Njegov osnovni nauk je: Bog se je razodel v človeku-Kristusu, ki je bil Bog. Če njega spoznamo, spoznamo Boga; če v njem živimo, živimo v Bogu.

A kako se moremo o tem prepričati? To nam izpričuje ta knjiga in Cerkev. Knjiga so evangeliji. Iz njih jasno sije Kristusova podoba. Noben modrijan, ne Sokrat, ne Platon, ne Buda ali Mohamed niso govorili takih besedi življenja kakor Jezus in nobeden tudi ni postavil sam sebe v središče vsega bitja kakor on. »Kdor očeta in mater bolj ljubi kot mene, ni mene vreden. Kdor ne vzame križa nase in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Blagor vam, če vas bodo ljudje preganjali zaradi mene.«

Cerkev je tu, da pričuje tudi o knjigi in je pričevala. Za Pavla je bila le ena Cerkev, danes jih je več. »Meni,« pravi Jörgensen, »ki sem bil nekdanj zunaj vsake cerkve, se ni bilo tako lahko odločiti. Mladostni spomini so me klicali v dansko narodno cerkev, od koder so se glasile ljubke narodne pesmi. Z druge strani me je vabila katoliška Cerkev s svojo strogo in preprosto lepoto.«

Nato razlaga, zakaj je postal katoličan. Prvič zato, ker je bila rimska cerkev od početka. Po smrti apostolov

je bila večni apostol. Da bi bila ta cerkev zašla, je prazno govoričenje. Moderni zgodovinarji učijo, da je oznanjala že v 2. stol. take katoliške nauke, kakor je nauk o daritvi sv. maše ali o papeštvu. Drugič pa ima rimska cerkev veliki privilegij preganjanja. Njo preganja svet, kakor je preganjal Kristusa in kakor je Kristus napovedal, da bo preganjana. »Zame,« pravi Jörgensen, »je morda to najbolj odločilen dokaz, da je katoliška cerkev prava. Ona je na zemlji pričujoči Kristus. Sovraštvo zoper njo je sovraštvo sveta zoper Kristusa. Zgodovina katoliške cerkve je življenje Jezusovo. Tudi ona je rojena v preprostosti, spoznana od pastirjev in ribičev, tudi ona je pripoznana od modrih, bila je v puščavi, pošiljala je učence po svetu, bojevala je boje s pismarji in saducejskimi brezverci. Tudi ona je imela svojo cvetno nedeljo, ko je bila vsa zapadna kultura kakor eno sveto mesto, ko sta umetnost in poezija pokrivali nje pota z lepoto, ko so ji množice srednjega veka klicale hosana. Prišel je tudi zanjo čas trpljenja, ko kličejo narodi: Nočemo, da bi nam ta gospodovala, proč z njo, daj nam Barabo!« — »Tu smo danes, jutro velikega petka je. Cerkev še ni prišla s križem na Golgoto, ni še tema po vsej zemlji in ne počiva še tri dni v grobu.«

Za resničnost katoliške cerkve pričajo tudi njeni sadovi. Svetnikov, kot so Avguštin, Frančišek Asiški in Vincenc Pavelski, nima nobena druga krščanska občina. Ta dokaz pa lahko preizkusi tudi vsak sam na sebi. Sv. Pavel je dejal, da so sadovi duha — ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, zvestoba, zmernost, čistost. V milijone src donaša katoliška cerkev te sadove, v samostanih in v svetu, med misijonarji in doma.

Po vsej Danskem je vzbudila vest, da postane veliki pesnik in pisatelj Jörgensen katoličan, veliko razburjenje. Toda on se ni zmenil za vse grožnje in podla podtikanja. Poiskal si je odličnega učitelja p. Avguština Brinkmanna D. J., ki ga je z ljubeznijo poučil o večnih resnicah. Dne 16. februarja 1896 je izpovedal pred njim tridentinsko veroizpoved in bil sprejet v katoliško cerkev, ki jo je toliko časa iskal.

In oklenil se je katoliške vere in cerkve z vso globoko ljubeznijo in napisal nešteto lepih knjig o socialnih, gospodarskih, kulturnih in duhovnih vprašanjih v luči katoliške resnice. Umetniško zrelo, globoko novelo »Poslednji dan«, roman »Eva« o zablodah modernega zakona, asketično legendo »Sv. Ild«, socialni roman »Naša ljuba gospa Danska«, prelepi knjigi o duhovni življenjski modrosti »Mozaik« in »Prilike«. Tem delom je pridružil čudovito ljubke umotvore frančiškanskega veselja in poezije. V knjigi »Onstran morja« nas vodi v sv. deželo, v Betlehem, v puščavo, v Galilejo, na Karmel in v Jeruzalem. Izmed številnih življenjepisov sv. Frančiška Asiškega je Jörgensonov brezdvomno najbližji svetniški veličini in ljubkosti asiškega ubožca. Jörgensen je prevedel Fioretti — Cvetke, legende iz življenja sv. Frančiška, katerim je napisal uvod znameniti norveški pisatelj Björnson. Ni čuda, da se je kot tretjeredni sin sv. Frančiška utopil v mistiko velikih frančiškanskih asketov in napisal knjigo In Excelsis o Marjeti Kortonski, o Angeli Folinjski, Kamili Batisti. V »Knjigi romanja« nas je vodil po vsej frančiškanski Italiji.

Jörgensen je po svojem življenju in po svojih delih cel katolik, človek globoke duhovnosti in odkritosrčnosti. Tako je zamogel napisati o življenju po katoliških načelih znamenite besede: »Čimbolj katoliško človek živi, tem srečnejši je, tem bolj je v iskrenem, globokem, bistvenem miru z Bogom, s seboj, z vsem stvarstvom.«

Nova župna cerkev v Knežaku

Župnija Knežak na Notranjskem je za stoletnico svojega obstoja dobila novo župno cerkev. Staro so l. 1938. podrli — razen prezbitarija in zvonika — ter postavili novo po načrtih arhitekta Franca Tomažiča. Notranjo opravo razen glavnega velikega baročnega oltarja, ki je ostal še iz prejšnje cerkve, je oskrbel arhitekt Maks Strenar.

V letih 1943. in 1944. je cerkev z lesenim stropom vred poslikal akademski slikar Avgust Černigoj iz Trsta. V prezbitariju so slike iz Marijinega življenja — cerkev je namreč posvečena Marijinemu vnebovzetju — loki pa so okrašeni z Marijinimi simboli iz lavretanskih litanij. Desna ladja, ki nosi ime »katoliška ladja«, je posvečena sv. Trojici, nad njo pa sta naslikana sv. Peter in Pavel. Leva ladja pa je »slovenska«, ker je posvečena naši svetnici sv. Emi, nad njo pa sta naslikana škofa Slomšek in Baraga s prošnjo, da bi bila proglašena svetnikom. Tako sta v teh dveh ladjah poudarjeni dve ideji: splošnost Cerkve, ki pa vendar pri vsakem narodu upošteva njegov jezik, njegovo kulturo in narodno skupnost. Naslikanih pa je po stenah še mnogo drugih svetniških podob, kakor sv. Vladimir, sv. Janez Evangelist, sv. Jožef, sv. Stanislav Kostka, sv. Anton, sv. Jurij.

Nova cerkev je dokaz močne, globoke in požrtvovalne vere knežaskih župljanov, ki se niso ustrašili tudi v teh vojnih letih, polnih groze in trpljenja, postaviti in dokončati hišo božjo, kjer zajemajo moči in tolažbe v teh težkih časih. Obenem pa bo nova cerkev najresnejši spominik na najbolj razburkano in najnevarnejšo dobo slovenskega naroda.

Sv. Vladimir in sv. Janez.

Katoliška ladja.

Sv. Jurij.

VARUJMO CVET NARODA!

Naš narod bije boj za svoj obstanek. »Glavno je, da si ohranimo življenje,« pravijo tisti, ki v ta boj posegajo. Pri tem mislijo predvsem le na zemeljsko, telesno življenje. Toda v borbi za vsakdanji kruh in za ohranitev telesnega življenja pa nikakor ne smemo pozabiti duhovnega, verskega in nramnega življenja. Zgodovina priča, da je brezbožno, nenravno življenje pogubilo mogočne narode.

Nerad hodim po ljubljanskih ulicah. Kadar pa moram po nujnih opravkih, se navadno vrnem potr in žalosten. Vedno bolj me vznemirja skrb za našo doraščajočo mladino. Mladina je cvet, upanje in ponos naroda. Z njo narod živi in propade. Narod, ki nima lepo vzgojene, verne, poštene in čiste mladine, je obsojen na smrt. Zato ne moremo prej rešiti, versko in nramno preroditi naroda, dokler ne bomo z zdravim verskim in nramnim duhom prepojili velikega dela slovenske mladine.

1. Prizor z ulice. Nekega večera se vračam s stolnice. Mariji Pomačaj z Brezij, ki je kraljica tudi slovenske mladine, sem potožil svojo skrb in svoj nemir, ki mi ju povzroča mladina, ki dorašča in zori. V globoke misli zatopljen grem po ulici. Naenkrat slišim nenavadno grde, surove in umazane besede. Mislil sem, da bom srečal kakšne pijane delavce ali razuzdane počestne ženske. Toda motil sem se. Bili so mladi dijaki in dijakinje. Med svoje pogovore so vpletali nedostojne izraze, jih belili z bogokletnimi besedami in jih spremljali z izzivalnim, predrznim krohotom, češ kdo pa nam kaj more. Mi delamo, kar hočemo. Iz oči in z obrazov jim je žarela strast, ošabnost in kljubovalnost. Njihove besede so mi pričale, da jim je zarja nedolžne mladosti utonila v močvirju nečistega življenja. Zdrzil sem se ob tem prizoru in zamislil. Če je mlado drevo pri korenini zastrupljeno in bolno, ne bo moglo roditi zdravega, dobrega sadu. Vem, da je veliko naše mladine verne, poštene in čiste; toda v času, ko je naš narod izgubil toliko najboljših sinov in hčera, nam mora biti po vsakem mladem cvetu našega narodnega drevesa, ki prezgodaj ovne, odpade in se zgubi, hudo, zelo hudo. Zato kličem vsem, ki jih je Bog je poklical, da vzgajajo mladino: Rešimo vso našo mladino!

Kdo je kriv, da nekaj naše mladine ljubi bolj temo ko luč?

»Sad ne pade daleč od drevesa,« pravi pregovor. »Po sadu se drevo spozna,« pravi Kristus (Mt 12, 33). »Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad. Ne more dobro drevo roditi slabega sadu in ne slabo drevo roditi dobrega sadu« (Mt 7, 17. 18). Mislim predvsem na starše. Mnogo staršev ni izpolnilo in tudi še danes ne izpolnjuje svoje velike in svete dolžnosti do otrok. Deliti bi morali življenje, otrokom bi morali biti luč, voditi bi jih morali do časne in večne sreče, pa so jim bili v pogubo, v nesrečo in smrt. Na duše svojih otrok so popolnoma pozabili. Skrbeli so z veliko vestnostjo za pomnožitev, rast svojega imetja, ponašali so se z lepo obdelanimi vrtovi, vzgojo sadu svojih teles pa so prepuščali ulici in poklicnim zapeljivcem. Nekateri starši so šli še dalje. Namesto semen verske vzgoje so sejali z lastno besedo in zgledom strup brezboštva in nenravnosti v njihove mlade duše. Brezsrčno so jim iz src iztrgali še to, kar jim je dala Cerkev ali šola. Tako so postali

duhovni morilci, zapeljivci lastnih otrok. Kako strašna odgovornost pred Bogom in pred narodom jih čaka! Mnogo naših očetov in mater ne uči, ne vzgaja, ne osrečuje, ampak zapeljuje, pogublja in zastruplja.

2. Prizor pred cerkvijo. Nedelja je bila. Od sv. maše sem se vračal. Lepo oblečena gospa hiti s sedemletno hčerko mimo domače župnijske cerkve. »Mamica, pojdiva v cerkev!« prosi otrok. »Nimam časa!« razburljivo odgovori gospa. »Pa pojdem sama,« pravi hčerka. »Nikamor te ne pustim,« se zadere njena mati. »Pa doma moli, če hočeš, ves dan.« Otrok pa žalosten odgovori: »Mama, doma ni Jezusa.« »Vseeno. Domov moraš, ker jaz tako hočem!« jezno reče gospa in potegne otroka za seboj. Otroku se zablešče v očeh solze, žalosten uboga in gre mimo cerkve, v kateri se je prav tedaj začela šolska maša. Odlična gospa je zatislila svoje uho pred Jezusovo

Sveta Trojica. Slika v velikem oltarju v uršulinski cerkvi v Ljubljani. Naslikala jo je leta 1840. samostanska prednica M. Jožefa Štrus pod Langusovim vodstvom.

besedo: »Pustite otročičem, naj prihajajo k meni, in ne branite jim, zakaj takih je božje kraljestvo« (Mr 10, 14). Ali more biti otrok dober, če ima tako mater?

Nič manjšo odgovornost kakor starši imajo pred Bogom tudi vzgojitelji, pa naj bodo v ljudski, srednji šoli ali na vseučilišču. Namestniki staršev so. Bog sam jih je poklical, da bi mladini prižigali luč večnih resnic, luč krščanskega upanja in božje ljubezni, varovali cvetje njene čistosti in poštenja in ji z besedo in zgledom kazali pot do večnega življenja.

Kristus je bil vzgojitelj vseh vzgojiteljev. Zato je prišel na zemljo, da reši, da zveliča, kar je bilo zgubljenega. »Bog namreč ni poslal svojega Sinu na svet, da bi svet sodil, marveč, da bi se svet po njem zveličal« (Jan 3, 17), je govoril Jezus Nikodemu. Odrešenik je reševal, kar je bilo zgubljenega, in osrečeval, kar je bilo nesrečnega. Vsi vzgojitelji bi morali Kristusa posnemati. Po njegovem zgledu bi morali reševati, kar je zgubljenega, osrečevati, kar je nesrečnega in za dobro pridobivati, kar je zlu vdanega. Vsi slovenski starši in vzgojitelji bi morali z vsemi dobrimi sredstvi mladino pridobivati zanj, ki je pot, resnica in življenje. Kristus je luč sveta, luč tudi slovenske mladine. Brez Kristusa ni mogoče prav vzgajati in k popolni sreči voditi mladih src. Jezus sam je govoril: »Brez mene ne morete nič storiti« (Jan 15, 5). »Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor ne zbira z menoj, raztresa« (Mt 12, 30).

3. Prizor v šoli. V drugem razredu gimnazije je bilo. Profesor naravoslovja prižvižga v šolo. Ko molimo, gleda skozi okno. Začne se pouk. Med razlago vpleta svoje protiverske nazore, med drugimi tudi veliko zmoto, da človeka ni ustvaril Bog, ampak da se je razvil iz živali. V peti šoli je profesor fizike trdil, da je Kristus umrl na križu zaradi mraza, ne zaradi ran. Več ko dvajset let je že minilo, ko sem se poslovil od gimnazije, toda brezbožnih trditev svojih vzgojiteljev ne morem pozabiti. Ali je mogoče, da bi bila slovenska mladina verna, dobra,

Coetlice, dobri si venčajo glave.

čista in poštena, če ima vzgojitelje, ki jih zagrinja noč nevere in nenravnosti. Tema ne more roditi luči. Kristus je tudi vsem vzgojiteljem govoril: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mt 5, 16).

Brezbožniki, največji sovražniki Cerkve in domovine, so na delu. Povsod imajo svoje pomočnike — zapeljivce. Dobro vedo, da je mladina upanje in ponos naroda, cvet, ki obeta obilen sad. Zato se z vsemi sredstvi boré zanj. Nastavljajo ji vsakovrstne zanke. Z brezbožnimi listi in knjigami sejejo v mlade duše seme brezbožnosti in nenravnosti. Z besedo in zgledom zatirajo v njej strah božji, ubijajo v mladih srcih čut sramežljivosti in poštenosti. Ti zapeljivci izvršujejo med mladino pravo satansko delo. Niso morilci teles, ampak mladih duš. Niso roparji samo časne, ampak tudi večne sreče. Ljudi, ki umore človeku telo, obojamo. Morilci, zločinci jim pravimo. Svetna oblast jih zasleduje in zelo kaznuje. Zapeljivci, morilci mladih duš, roparji večne sreče, nadnaravnega božjega življenja pa mirno hodijo med nami. Celo čast in spoštovanje uživajo. Mladino, ki je zabredla v greh, obojamo, tiste pa, ki so jo pohujšali in zapeljali, mirno prenašamo. In vendar so zapeljivci največji zločinci. Kristus, ki je govoril, da bo v nebesih večje veselje nad enim spokorjenim grešnikom kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore, tisti Kristus, ki ni prišel svet soditi, ampak da ga zveliča, je zapeljivce mladih src nenavadno ostro obsodil. Tole strašno obsodbo je nad njimi izgovoril: »Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zaradi pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje človeku, po katerem pohujšanje pride!« (Mt 18, 6. 7.)

Zakaj je pohujšanje tako strašno zlo? Zapeljivci trgajo duše Kristusu, ki je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega, zdraviti, kar je bilo bolnega. »Sin človekov je prišel zveličat, kar je bilo zgubljenega,« pravi Gospod (Mt 18, 11). Tisti, ki teptajo vero v človeških srcih in nedolžnost v mladih dušah, povzročé, da se njihove žrtve večno pogubé. Zato je pohujšanje, zapeljivanje res satansko delo. Zapeljivci sejejo v duše večkrat večno pogubo, večno smrt. Kako strašna obsodba bo zadela šele tiste, ki jih je Bog sam poklical, da bi mladino vzgajali, ji prižigali luč nadnaravnega večnega življenja in ji kazali pot k Njemu, ki je pot, resnica in življenje, pa so jo z besedo in zgledom pohujševali in vodili v temo, pogubo in smrt! Strašno je pasti v roke živega, pravičnega Boga!

Dovolj imamo grobov, dovolj opustošenih cvetočih vrtov. Ne pustimo več, da bi se še dalje osipalo najdražje, najlepše cvetje z drevesa našega naroda. Rešimo mladino! Če bo propadla mladina, bo propadel ves narod. Starši in vzgojitelji, vi imate usodo naroda v svojih rokah. Vi mu morete prinesiti življenje ali smrt, rešitev ali pogubo, blagoslov ali prekletstvo. Zadnji čas je, da zvesti svojemu odgovornemu poklicu mladino, cvet naroda, rešite zla in pridobite za dobro. »Ne zanemarjaj milosti, ki je v tebi in ki ti je bila dana!« je klical sv. Pavel Timoteju (1 Tim 4, 14). Učite, vodite mlada srca, ki so vam izročena, k Bogu, ki jih je zase ustvaril, rešujte, osrečujte jih s Kristusovo resnico, milostjo in ljubeznijo! Če boste tako vzgajali, potem stavba vaše vzgoje ne bo zidana na pesek, ampak na trdno, neporušno skalo; ne bo je porušila in razdejala viharna nevihta brezbožnosti in nenravnosti, ki se zaganja vanjo.

G. M.

Neugaslo ognjišče Novela

Jarmovec je koj po Treh kraljih poslal hlapca k Tomažu, naj odpelje plug, če je popravljen ali ne. Tomaž se je začudil. Saj sta se vendar zmenila, da ga bo popravil do konca meseca. Se v roko ga ni vzel. Hlapec ni vedel drugega povedati, kakor da mora plug oūpeljati. Tako je gospodar ukazal.

Tomaž se je čudil, vprašati pa ni hotel. Zavaljo Jarmovca mu kovačije ne bo treba zapreti.

Se pomagal je, da je hlapec naložil. Potlej je stal med vrati, z zavihanimi rokami in s črnim usnjenim predpasnikom.

Zvečer, ko je prišel k Zalogarjevem v vas, je zvedel, kaj se je bilo zgodilo. Cena ni bilo prav nič sram.

»Kar kri se mu je ulila, tako sem ga pritisnil,« se je pobahal. Še k mari mu ni bilo, da je Tomaž nagubančil čelo in se zaskrbljivo oziral v Maričko. »Na Treh kraljev smo te čakali. Si imel obiske?« Marička je hotela biti dobre volje.

»Selanka je prišla s hčerjo. Z materjo sta si nekaj dobri in nisem jih hotel pustiti samih. Celo popoldne sem prodajal dolgčas. Šele prav z nočjo sta odšli.«

»Z Jožem bi te nekaj prosila, če ne boš hud. Jarmovec bo nemara čezdalje huje pritiskal na Dobravca in kar nadejam se, da bo kmalu terjal ves dolg. V posojilnici bi mi dolg preložili, toda potrebovala bova dveh porokov. Mislija sem nate in na Černeta. Če ne boš hud.«

Gledala ga je plašno in proseče hkrati. Tudi Jože je uprl svoje svetle oči vanj.

»Zakaj bi bil hud? Kar povejta, kdaj naj pridem, pa bom podpisal. Prav rad vama ustrezem, posebej ko vidim, kako Jarmovec išče, da bi vaju spodrepil.«

Vstal je in stopil k Jožu.

»Dobro se držiš, beštja! Prav atov si. Kdo bi si mislil. Bom jaz sam še stopil do Černeta. Dobra sva si in vem, da ne bo odrekel. Samo da podpiše. Ko bi vidva ne mogla plačati, bom jaz poravnal. Njega ne bo nič zadelo.«

Potrkal je Jožeta po rami in mlademu Zalogarju se je zdelo, da je stopil med prave gospodarje, ki imajo svoje skrbi in svoj ponos.

Do Svečnice je šlo vse prav. Jarmovčev Nejc se je ogibal Ceneta in, ko so šli iz šole, jo je vselej potegnul naprej. Ni želel, da bi se spet udarila.

Jarmovec pa se je izogibal Tomažu in Marički. Kuhalo ga je, da so bili ljudje na Maričkini strani. Vsa vas je že vedela, da bi Jarmovec rad Zalogarjevo gmajno. Tudi o zvezi z Dobravcem se je šepetal. V obraz mu ni upal nihče nič reči, za hrbtno pa so ga opravljali, da je bilo Jarmovko skoraj sram iti v cerkev.

Taki reveži, ti Zalogarjevi, pa jih kani bogatih deti še ob gmajno. Dobro, da imajo Tomaža in Bleka. Ta dva se ne bosta dala.

Ja, Blek se ne bo smel preveč repenčiti. Jarmovec ga ima trdo v kleščah.

Če ga poterja za dolg, ne bo nič na boljšem kakor Zalogarjevi.

Take in podobne govornice so se sprenašale po vasi. Jarmovca je grizlo, posebej še, ker se je Dobravec obotavljal, da bi ves dolg hkrati terjal. Ga je bilo sram pred ljudmi, zlasti še, ker se je mislil vrniti v vas. Še tako ga ljudje ne bodo veselili. Zdaj naj se pa še v to reč vtakne. Ko se ne more, pa naj ga Jarmovec še tako naganja.

Na Svečnico je imela Marička god. Tomaž ji je prinesel židano ruto za nedeljo in navadno za delavnik. Mati so napekli nekaj flancatov in prinesli še lep kos suhega mesa, ki je bil od lanskega prašiča. Letošnjega bodo šele o Veliki noči zadušili.

Tomaž ni nič voščil, le v roke ji je segel. Knačevka pa je vse opravila po starem. Meso in flancate je položila na mizo, potlej pa je stopila k Marički in ji povosčila:

Danes je tvoj god,
ti srečo voščim povsod,
na duši in na teles',
svet' žegen z tebesa.
Po smrt' tega nebesa
pa sveta nebesa.
Tam te čaka taka krona,
kakor jo ima tvoja patrona.

Marički je šlo kar na jok, posebej še, ko so ji voščili še bratje.

»Tako se imamo radi,« se je skušala opravičevati, ko je potegnila s predpasnikom čez oči. Nazadnje se je še Knačevki storilo inako.

»Kar za mater jim odležeš. Nič jim ne manjka. Da bi le Jože dorasel in grunt prevzel.«

Ko se je Marička spomnila na mater, so se ji vsule solze. Do noči so se vse osušile. Tomaž je poslal Ceneta po vino, ki je vsem razvezal jezike.

Mesečina je srebrila sneg, ko sta Tomaž in mati odhajala. Tomaž se je še malo zamudil v veži, toda še pred bajto je mater dohitel.

»Tako se ima, o radi, da se človek pri njih kar oddahne. Marička je pa cela mama.«

Knačevka je vtikala ključ v ključavnico in ni mogla videti, kako se je Tomaž nasmehnil.

3.

Sveti Matija se je lotil snega, kar ga je še bilo. Sonce je postajalo močnejše in po rebrih se je pokazala porjavela trava.

Marec je kar dihnil v Podbrezje. Zadnji sneg se je talil, da so luže stale po vseh poteh. Sredi dopoldneva, ko je sonce dobilo moč, se je pričelo kaditi z njiv, kakor da na vseh poljih nevidni duhovi vihte velike kadilnice. Zadišalo je po zemlji, ki se je rahljala.

Jože je zaživel. Sok, ki je vrel v drevskih koreninah, se je sprelil v njegovo kri. Zdaj bo videl Jarmovec, kaj so Zalogarjevi. Naj le pride Dobravec nazaj. Jože se ga ne boji. Tomaž in Černe bosta koj podpisala posojilo, da le Dobra-

vec kaj zine o dolgu. Zalogarjevega grunta ne bo nihče razbijal, najmanj Dobravec, ki še pravi kmet ni. Mesta se je nažrl, zdaj pa spet v sosesko sili, grinta.

In Jarmovec! Tomaža se je že lotil. Ono nedeljo sta se pošteno udarila. Jarmovec ga je prijel, da raznaša po vasi, češ da mu je zato vzel delo, ker drži z Zalogarjevimi. Pa Tomaž ni nič takega rekel. Ljudje so sami tako uganili. Jarmovca je govornica pekla in se ni mogel zdržati.

Tomaž mu ni bil tiho. Le zakaj? Saj ni samo Jarmovec v vasi. Pošteno ga je zdelal. Tudi to mu je očital, da se ni treba znašati nad otrokom, ki nima še prave pameti. Ljudje nimajo zaprtih oči in dobro vedo, na kateri strani je pravica.

Jarmovec je kar pihal. Dober teden po prepiru se je v Jarmovčevi stari sušilnici naselil Beštrov Polde iz Ovsiš, ki je bil izučen za kovača, pa mu pijanost ni dala, da bi prišel do lastne delavnice. Tomaž je vedel, da ga Jarmovec skuša spodžagati; toda ni se bal. Delal je dobro in poceni in narejeno je bilo vselej takrat, kadar je rekel.

To so zazijali Podbrežani, ko je Beštrov Polde obesil tablo pred sušilnico:

Martinc Polde — kovač.

Se je že začelo, so se dregali možakarji, ko so šli na prvo postno nedeljo od maše. Jarmovec ne spusti, kadar ga nekaj prime. Tomaž mu leži v želodcu, ker mu je najbolj na poti. Z nasveti stoji Marički ob strani, da ji Jarmovec ne more blizu. Kdo bi si mislil, da se bo deklíč tako pametno obračal? Pa Jože! Kar med možakarje bi ga človek postavil. Kako ti gre po vasi. Bogme, Zalogarjevi so pa prave krvi. Nobena stvar jih ne spodnese. Vsa vas, z najstarejšimi dedci vred je bila na Maričkini strani. Tomaž si je mel roke, ko je poslušal govornice, in še k mari mu ni bilo, da je bil Dobravec prvi, ki je Jarmovčevemu kovaču zanesel delo.

Prihod Dobravca je vas še bolj strnil okrog Maričke. Dedci sicer na glas niso nič rekli, zvečer, po hišah so se pa vsem razvezali jeziki. Že to se jim ni zdelo prav, da je najemnika tako na hitro pogljal s kmetije. Z Jarmovcem sta zvezana, prav gotovo sta, so ugibali možakarji in ženske so jim prikimavale. Vse so bile na Maričkini strani. Kako bi ne bile? Hčeram so jo dajale za zgled. Zalogarjeva hiša je bila svetla zunaj in znotraj, na oknih so bile že rože in se grele na marčevem soncu. Z lučjo pri belem dnevu išči tako dekletje, v Podbrezjah ni nobene take več.

Jarmovec se je potegnul vase in opazoval ljudi. Včasih je stopil v kovačijo, povprašal Poldeta, kako je z delom, in se nezadovoljen vračal. Same malenkosti, kar jih Tomaž ne zmore. Raztrgane verige, počena ušesa pri sekirah, skratka: samo krparija. Vse drugo ima v delu Tomaž.

Jarmovec ni vedel, nad kom bi se znesel. Kadar koli je zagledal Maričko,

je kar zavrelo po njem. Da bi ga takale smrklja užugala. Nikol! Naj le počaka. Zadnja beseda še ni padla. Ko bo, se bo Zalogarjev gruntak potresel kakor pajčevina, v katero se zaleti sršen. Če bi bil Dobravec mož, kakor se spodobi, bi že zdavnaj pritisnil. Pa se boji ljudi. Znedra znedrastal! Zato v mestu ni nikamor prišel z gostilno. Nič čuda.

Pričelo se je delo na polju, zakaj sveti Gregor je pripeljal s ptiči vred prav prijazno sonce. Zemlja se je močno osušila in kmetje so pričeli z oranjem. Jože se je kar tresel od nepočakanosti. Blek se je ponudil, da bo zoral, pa se je Jože uprl. Skoraj za malo se mu je zdelo, da je Marička dvomila v njegovo moč in sposobnost. Saj vendar ni zaman prebral vseh bukev, kar jih je bilo pri hiši.

»Pa poskusimo sami.« se je nazadnje vdala Marička in prosila Bleka samo za konja. Jože od veselja ni vedel kaj početi. Prvič bo sam oral. Da bi ga vsaj Jarmovec videl!

Dan je bil lep in poln čudovite pomladne miline, ki človeka kar zanaša, kakor čebelo, ki se je prezgodaj spustila iz ulnjaka. Po travnikih so se belili zvončki, ki so jim delale družino rumene trobentice.

Jože je pripel štrange na vago in prijel za ročice. Marička je stala ob konju in zamišljeno gledala v brata. Tonček in Cena sta bila v šoli. Prav nerada sta se zjutraj nakomatata. Najrajši bi ostala doma.

Jožetu so se tresle roke. Lepo ukrivljene ročice so čakale, lemež je stal na ozarrah in hrepnel v zemljo.

»V božjem imenu. Hi!«

Blekov pram je potegnil. Jože je pritisnil lemež v njivo. Marička se je ozrla nazaj in se nasmehnila. Na svetu ravno tako kakor mati, kadar so bili prav dobre volje.

Lemež je odrazil prst, s prvo brazdo je bila njiva predeljena na dvoje. Jožetu je šlo na vrisk.

»Tako ti gre, kakor da že dolgo orješ.« ni mogla Marička čakati s hvalo. »Se ne zanaša te ne.«

»Mene?« je ponosno vprašal Jože in zavpil nad konjem. Vse je bilo tako, kakor je drugod videl.

Pram je stopal počasi in preudarno, kakor da ve, da mora biti tokrat še prav posebej priden. Prst je hrstela in se rahlo oprijemala lemeža. Jože jo je s konca njive z otko ostrgal.

Blek ni mogel strpeti, da ne bi prišel gledat. Stal je na kolovozu in prikimal. Marička mu je bila neizmerno hvaležna. Zavoljo Jožeta, ki se od ponosa kar ni vedel kam deti.

Tudi Tomaž je opazoval mladega orača spred kovačije. »Dobro jo režeš, Jože. Le pritisni!«

Pomahal mu je s čepico in zginitil v kovačijo. Moral je biti dobre volje, zakaj kladivo je pelo, kakor da ga štirje sučejo.

Jože se je samo smejal. Marička tudi. Preorana njiva se je svetila v soncu, kakor da je potresena s srebrom.

Jože je zanesel z Maričkino pomočjo plug h košu in zataknil na vago brano. Grude je bilo treba razrahljati in plevel spraviti na vrh, da ga sonce umori.

Premetal je brano z leve na desno, z desne na levo, da se je pod železnimi klini prst kar drobila. Zadišalo je po krhkosti in po gnoju. Jožetovih čevljev

se je oprijemala zemlja, da si je moral na ozarrah otepati pete.

Potlej je prišlo na vrsto sejanje. V košu v vreči je čakala rž in sejalnica. Jožetu se je zdela kakor zibelka.

»Pa si upaš, Jože? Misliš da te ne bo neslo.«

Marička je bila v skrbeh. Če bo rž pregosta, jo bo veter rad podrl.

»Misliš, da ne vem, da je treba sejati bolj na redko? Enkrat moram začeti.«

»Bog ti daj svoj žegen. Danes postaja gospodar.«

Marički je bilo tako čudno toplo pri srcu, da bi najrajši zajokala. Samo Tomaževo veselo nabijanje je bilo krivo, da ji niso pritekale solze.

»Bog in sveti križ božji moraš reči, preden boš vrgel prvo pest,« ga je počutila.

Jože jo je ubogal, potlej pa zakrožil z roko. Svetlo semenje se je pahljačasto zagnalo proti zemlji. Jože je zakoračil po njivi, sejalnica mu je visela na levi, desnica se mu je pogrezala v bleščeče zrnje. Svetli curki so brizgali po njivi in Marički se je zdel Jože kot pravcati gospodar, ki nobenega zrna ne vrže v izgubo.

Ko je bila njiva posejana, sta jo še enkrat pobranala, nato pa plug in brano naložila v koš. Jože je vpregel konja, se usedel vrh koša, Marička zad na soro in zavila sta po kolovozu proti domu. Jože se je venomer oziral nazaj. Tam je ležala njiva, ki jo je on zoral, on posejal in on pobranal. On Zalogarjev Jože, ki bi ga Jarmovec najrajši utopil v žlici vode. Pa ga ne bo. Od danes naprej je stopil med gospodarje, ki vedo, da je zemljo treba zibati kakor otroka.

Jože je hrepnel samo po enem: da bi raslo, kar je vsejal. Da bi ne bila rž ne pregosta ne prerodka in da bi se ne mogel iz njegovega dela nihče norčevati. Seveda, vse ne bo tako kakor pri starem gospodarju. Človek se šola celo življenje. Toda da bi bilo vsaj tako dobro, kakor more novinec dobro napraviti.

Doma je odpregel prama in ga odpeljal k Bleku, ki je že čakal na dvorišču.

»Fant, zapomni si: kmetska je trda in težka, toda vsak dober kmet je svoj gospod, ki vrže gosposki davke in ne pozna drugega gospoda nad seboj kakor Boga. Če boš po očetu, se ti ni treba ničesar bati. Kadar boš potreboval konja, se kar oglasi.«

Jože je zavil nazaj proti domu. Šel je počasi, skoraj malo sklonjeno in bilo je videti, kakor da na svojih ramah nosi ves Zalogarjev gruntak.

Marička ga je sprejela na pragu z materinskim nasmehom.

»Pojdi, južina je že na mizi.«

Bili so mrzli žganci, ki so ostali od zjutraj, in vroče mleko. Jože je vedel, da je oboje zaslužil. Cena in Tonček sta bila ob Marički in Jožetu kakor otroka ob materi in očetu.

Dobravec se je spet vnezdil v vasi, toda ljudje so se ga ogibali, kakor da je gobav. Gospodarji se niso dosti menili z njim, kaj več od pozdrava mu ni nihče privoščil. Nezaupanje do izkoreninjenja je zraslo še bolj, ko so ljudje videli, da Jarmovec skoraj vsak večer zahaja k njemu.

Nekaj imata skupaj, ni nihče več dvomil. Marička se je kar bala trenutka,

ko se bo Dobravec oglasil v hiši. Vsak dan sproti ga je čakala, vendar je bilo videti, da se pomišlja in da še ne upa s pravo barvo na dan.

Jarmovčev kovač ni imel kaj prida posla. Kolikor bolj se je od začetka pijače zdržal, toliko bolj se je potlej zavrgel. Skorajda vsak dan je bil pijan kot mavra. Kmetje so pričeli k njemu nositi le stvari, za katere se jim ni mudilo in za katere je bilo vseeno, ali leže doma ali pri kovaču.

Tomaž se je samo smejal: dela je imel čez glavo. Za vse sam in zdaj je bilo treba še na polju to in ono postoriti. Laže počaka delo v kovačiji kakor pa na njivi. Saj kmetje ne silijo vanj, kadar vidijo, da res ne more. Rajši še počakajo, kakor da bi nesli Beštrovemu.

Jarmovec je pazil na Bleka. Samo migne naj, koj mu stopi za vrat. Dovolj ima Tomaža. Če tega spodnese, se bo tudi pri Zalogarjevih zamajalo. Cela soseska je sledila skriti boj vaškega boga in Zalogarjevega gruntka, ki je imel v Marički močno oporo. Tomaž je kar pozabil, da Zalogarjeve gospodinjice še dolgo ne bo h kovačevi hiši. Boj ga je docela potegnil vase. Z vso dušo se je pripravljaval na hip, ko bo Jarmovca spodneslo. Že to mu je bilo všeč, da se je pri kovaču tako opeknel. Več ima škode kakor koristi.

Zalogarjev Jože je ob nedeljah v cerkvi stal med zreliimi fanti ob Tomaževi strani. Naj Jarmovec vidi, da se ne boče s smrkolinom, ampak z gospodarjem.

Po maši so fantje vselej vzeli Tomaža in Joža v sredo. Obeh so bili veseli. Jarmovec je rajši zavil iz cerkve na farovško stran, kakor da bi šel mimo vprašujočih pogledov bodočih gospodarjev.

Napetost v vasi je rasla tja do velike noči. Na velikonočni ponedeljek pa je prvič krepko udarila na dan.

Fantje so povabili Tomaža k Francku. Spodobiti se, da ga zvrnejo nekaj litrov. Tomaž se ni branil. Ni hotel, da bi fantje mislili, da mu ni zanje.

Družčina je bila prav prijazna in pili so z mero. Že malo pod večer je prineslo od nekih Jarmovčevih kovačev. Sedel je v kot k peči in naročil liter vina. Izzivalno je pogledal po fantih, si ga nallil kozarec in ga v dušku izpraznil.

Pogovor fantov se je v začetku zataknil, toda se koj spet živahno nadaljeval. Beštrovega podbrežanski fantje niso vzeli med se. To se mu je menda vtaknilo, zakaj videti je bilo, da je prav nallašč prišel, da bi izzival.

»Si prišel na besede poslušat?« ga je pičil Polajnarjev iz Podtabora.

Polde ga je sršenasto pogledal, rekel pa ni besede. Tomaž je fantom dal z roko znamenje, naj mirujejo, toda Polajnarjev je prišel že z novo zbadljivko:

»Saj je vseeno, ali sediš v gostilni ali v kovačiji. Dela tako nimaš. Čudno, da te Jarmovec še gleda, ko ima samo škodo od tebe.«

Zdaj je Beštrov vstal.

»Toliko sem še vedno vreden kakor kovačev požeruh, ki zija za Maričko. Saj vsak ve, kam pes tace moli. Bi rad Joža spodrinil, a?« se je Polde obrnil proti Tomažu.

Tomaž je zardel. Kri mu je bušila v obraz. Planil je pokonci.

»Te Jarmovec uči, pobalin pritepeni? V Ovsiaš bi ostal.« Fantje so se odmaknili od mize. (Dalje na prihodnji strani.)

Spiski in zapiski

Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu

Asiški sv. Frančišek imenuje v svoji Sončni pesmi smrt drago sestro. Njo, ki se je vsi bojimo in jo mnogi sovražimo, ogovarja on s prijaznimi besedami.

Kaj pomeni smrt? Konec. Žalostna beseda. Seveda je smrt konec. Konec življenja, veselja, dela, ustvarjanja na zemlji. Ali pa je mar vsak konec žalosten? Kadar je konec trpljenja in skrbi in béganja in nemira in negotovosti, tedaj bomo temu koncu rajši rekli sreča. A smrt ni samo konec. Smrt je tudi začetek. Vse bolj je začetek kakor konec. Končano je zemsko življenje in večno se pričena. Za bogovdano dušo se pričena z njim mir in veselje. »Pojdi v veselje Gospodovo,« kliče lepa, obetajoča beseda. Na zemlji moramo veselje trudoma iskati. Blagrujejo nas, če se nam je kdaj posrečilo približati se mu. Tam pa bomo vstopili v veselje samo. Živeli bomo v njem in se gibali. In ne bo to borno veselje zemlje, temveč veselje Gospodovo.

Kaj pomeni smrt? Slovo. Ločitev. Zapustiti je treba svet in življenje in z njim mnogokaj, kar nam je bilo milo in drago. Lastno telo, svojce, prijatelje, delo, premoženje, sonca žar in cvet pomladi. Zopet pa smrt ni zgolj odhod, temveč tudi prihod — domov. Za vse, kar moramo tu zapustiti, nam tam dajo mnogo večjega in boljšega. Vsi, ki so šli pred nami, nas pričakujejo in pripravljajo se že na veliki dan snidenja. Ti, ki trenutno ostanete še tu, nam bodo kmalu sledili. Kar zapuščamo, je tujina. Kamor vstopamo, je resnična domačija.

Kaj pomeni smrt? Korak v grob. A ta zajame le telo in še to le za čas. Duši pa je smrt vstop in nebesa. Nekoč bo duša od tam privzela ubogo, v prah dobljeno telo v blaženem poveličanju. Smrt je drugo rojstvo. Poraja se to rojstvo v velikih bolečinah, a odpira vrata v višje življenje. Smrt je odrešenje in osvobodjenje. Trenutek, ko odvržeš verige in stopiš iz ječe. Smrt je zdravilo in ozdravljenje za mnogotere bolečine in

nadloge. Smrt nam oči odpira. Nas iz teme vodi v luč. Po mnogih viharjih nam vrže sidro v globino, v varen in miren pristan. Smrt je sestra, ki jo Bog pošilja, da nas privede v Očetovo hišo. Pogrebni zvonovi so naši najbolj resnični domovinski zvonovi.

Slavljen bodi, Gospod, po naši sestri, smrti telesni, kateri noben človek uiti ne more!
a. n.

Pojdi tudi ti!

Ni treba posebej siliti ne priganjati. K nebeski Materi nas vleče in vabi čut ljubezni, zavest srčne potrebe, prepričanje, da imamo v Mariji prepotrebno oporo za lepo življenje in pa poroštvo zveličanja, če ji ohranimo zvestobo, »saj še nikdar ni bilo slišati, da bi bila Marija koga zapustila, ki je pod njeno varstvo pribežal, njene pomoči prosil in se njeni priprošnji priporočal...«

V današnjih tako razburkanih in s težkimi križi obloženih dneih, ko se zdi, da nas hočejo temne sile ugonobiti, ko nas nesluteni udarci tako kruto bijejo, ko v mučni negotovosti omagujemo, se še s tem večjo iskrenostjo in s tem močnejšim zagonom obračamo do nje, ki je Tolažnica žalostnih in Pomoč kristjanov.

Ko smo z žalostjo zaznali, koliko naših rojakov je bilo omamljenih, da so obrnili hrbet tudi najboljši Materi, nam je v nemalo tolažbo, ko vidimo te množice pobožnih vernikov, ki prihajajo kar v trumah pred oltar »Marije Pomačaj« v ljubljanski stolnici. Koliko gorečih prošnja se dviga uro za uro k naši Posredovalki za rešitev slovenskega naroda, doma in vere, za dosego pravičnega in rešilnega reda v družbi in za spreobrnjenje grešnikov.

Ob vznožju oltarja »Marije Pomočnice« vidiš klečati od jutra do večera dobre ženice, zaskrbljene matere, trpeče gospe, bogovdane in zgledne gospodične, postavne mladeniče, katoliško prežete dijake, akademike, osivele gospe in mnogovrstno preskušene gospodarje, visoke uradnike, vseučiliške profesorje in vojake. Ob vznožju prestola Marije Po-

»Kdo je pritepenec, kaj? Bajtar gnili.« Od peči je priletel kozarec in se razbil na steni nad Tomaževo glavo.

Tomaža je zgrabila togota. Kakor bi ustrelil, je stal pred Beštrovim in ga firtamuznil okrog ušes. Fantje so se vsi hkrati zasmejali. Poldeta je zaničljivi smeh zboldel in se kakor divji zagnal v Tomaža. Naenkrat sta si bila v laseh.

Beštrov je bil majhen in čokat, pa močan kot vol, toda kovačevi moči ni bil kos. Tomaževe roke so nasilneža že privale proti vratom. Eden izmed fantov je vzel liter vina, ki ga je bil Beštrov naročil, in, ko je Tomaž s sunkom v hrbet vrgel Poldeta v vežo, je liter postavil pred prag. Tomaž je zaklenil vrata.

Jarmovec je kar drhtel od jeze. Sramota njegovega kovača je bila njegova

lastna sramota. Pa naj bi ga vsaj kdo drugi vrgel skozi vrata in ne Tomaž. Ne, Dobravec mora pritisniti. Vse se neha. Zdaj ga že javno izziva.

Po vsej vasi je vrelo. Tomaž je vrgel Jarmovečevega kovača iz gostilne. Jarmovec se bo snedel od togote.

Maričko je skrbelo. Beštrovega se je bala, zakaj v pijanosti je bil vsega zmogel. Jarmovec ga bo še podpihoval. Da bi se vsaj kaj ne zgodilo. Tomaž se je samo smejal in dajal Jožetu korajžo.

»Fant, delaj! Ne boj se ne Jarmovca ne Dobravca. Soseska je proti njima.«

»Saj se bo tako pretrgal,« je Marička mirila Tomaževo ihto. »Gara, da je že kar neumen.«

Jožetu se je dobro zdelo. Kaj Jarmovec, Zalogarjev gruntek bo šel mimo nje-

močnice je že razvrstil ta in oni družinski oče kopico svojih ljubljanih otrok, da se pravočasno v spremstvu zgledega rodnega vzgojitelja nasrkajo goreče ljubezni do brezmadežne Device in si zagotovijo njeno varstvo. Kako ganljiv prizor, ko okrožajo številni otroci ene družine — kakor cvetke v vencu — Marijin prestol.

Mati prečista! Ali vidiš, kako se ti bližajo stotine in stotine družinskih mater in tebi vdanih žena. Daj jim, česar te prosijo; saj ne zahtevajo nič takega, kar bi ti ne bilo po volji. Daj jim zlasti pravega materinskega duha, da bodo ohranile in očuvale čast materinstva v svetosti. Daj, da bodo ostale nemajne v veri, ki jo hočejo spodkopati tajne sovražne sile.

Devica mogočna! Glej polna usmiljenja na naše fante in dekleta, ki so danes bolj ko kdaj v resni nevarnosti, da jih potegne v mlako pogube strupeno ozračje. Dvigni potapljačo se iz grozečega vrtinca!

Zdravje bolnikov! Tolažnica žalostnih! Trume betežnikov in telesnih hiravcev se ti bližajo in polagajo ponižne prošnje pred tvoj prestol, sklicujoč se na bogastvo tvoje brezmadežne Srca. Z neomajno otroško vero se zanašajo, da boš obrnila svoj mili obraz nanje, da boš položila z vso nežnostjo svoj roko nanje in jim gorje vsaj olajšala.

Pribežališče grešnikov! O koliko jih je, ki bi se tudi radi približali tvojemu tako obleganemu prestolu, pa jih združuje strah in moti satan, češ da niso vredni stopiti pred čudodelno sliko tiste, ki so se zanjo doslej tako malo brigali ali jo celo zaničevali, če ne celo z bogokletnimi ostudnostmi blatili. Privabi, predobra Mati, tudi te nesrečne sinove in hčere k sebi, pa jih ogrej z žarki milosti, da bodo začutili, kako bridko je življenje, ki poteka izven potov krščanske pravičnosti.

Na nasprotni strani oltarja »Marije Pomačaj« plapola večna luč, označujoča njega, ki je Luč sveta. Ta značilni plamenček skrivnostno spaja tabernakelj s sedežem nebeske Kraljice. Prva skrb naše mile Matere je, da pošlje grešnika, ki se ji približa, k svojemu evarističnemu Sinu Jezusu s priporočilom, naj mu vlije duha spokornosti. Pojdi tudi ti, ki te teži breme zadolženja, brez strahu pred prestol Marije Pomočnice. Prepričan bodi, da boš našel nato tudi pot k tabernaklju, kjer te čaka usmiljeni Samarijan.
A. C.

ga, kakor da ga ne pozna? Dobravec pa naj s terjatvijo le pride na dan. Briga ga. V goltanec mu vrže tisti denar, da se bo zadušil, golt požrešna.

Ne damo se, sta stiskala pesti Tomaž in Jože. Marička pa je samo molila in bila venomer v strahu, kaj bo. Nazadnje naj ji kljub porokom odrečejo posojilo.

Tomaž še mislil ni na to. Posojilo bodo dobili. Marička je bedela nad obema: nad Jožem in nad Tomažem. Fantovska sila se tako rada zaleti, ženska pa je mirna in globoka.

Zalogarjev gruntek se ni še nič omajal. Stal je bolj trdno kakor kdaj koli prej.

Jarmovec je grizel jezo.

(Dalje prihodnjic).

Popolno kesanje

ni težko, če smo se privadili večkrat obujati dejanje popolne ljubezni do Boga. Popolna ljubezen se pa ne kaže vselej tudi v čustvih, v občutnosti, saj je odvisna od notranjega nagiba. K popolni ljubezni nas nagiblje in priganja resnica, da je Bog neskončno svet in pravičen, neskončno dobrotljiv in usmiljen, skratka neskončno popoln in zato vse ljubezni vreden.

Kdo bi ne mogel z vsem ognjem svojega srca in z vso iskrenostjo vzdihniti: Moj Bog! Ti si popolnejši mimo vsega drugega, zato te imam rajši kot vse drugo. Ljubim te z vsem srcem, z vso dušo in z vsemi močmi. Ljubim te zaradi tvoje neskončne popolnosti in ne samo zato, ker si neskončno dobrotljiv in usmiljen.

Popolno ljubezen kažemo pač tudi v čustvih, če nam je hudo zaradi grehov, s katerimi lahkomišljeni ljudje žalijo Boga, in če želimo, da bi ga vsi ljubili in mu služili.

Popolno ljubezen kažemo prav tako v dejanju, če n. pr. zaradi Boga strežemo bolniku, če razširjamo dobre liste, knjige in spise, ki naj pridobivajo duše za Boga.

Najbolj pa skušamo izraziti ljubezen do Boga s kratkimi vzhodi, kakor:

Moj Bog, jaz te ljubim! (300 dni odp.)
Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse! (300 dni odp.)

Sladko Srce Jezusovo, bodi moja ljubezen! (300 dni odp.)

Moj Bog, verujem v te, upam v te, ljubim te nad vse z vso dušo, z vsem srcem, z vsemi močmi: ljubim te, ker si neskončno dobrotljiv in vreden moje ljubezni. In ker te ljubim, mi je iz vsega srca žal, da sem te žalil. Usmili se mene grešnika. Amen. (300 dni odp.)

Dejanje popolne ljubezni in popolnega kesanja nam je vseskrat pri roki: ponoči in podnevi. Segajmo po tem zakladu zlasti v dneh, ki so polni očitnih nevarnosti. A. C.

Poglejmo resnici v obraz!

Kakor spoznamo vsemogočnost večnega Boga iz njegovih del, tako tudi njegovo neskončno pravičnost, ki z njo vse dobro plačuje in hudo kaznuje. Vse lastnosti božje, ki so neskončne, pa ureja in spravlja v čudovito soglasje božja neskončna modrost. V zmoti je, kdor bi izbral iz harmonije božjih lastnosti samo dobrotljivost in usmiljenje; prav tako bi bilo pogrešeno in nevarno, če bi kdo trepetal pred Bogom, neskončno pravičnim Sodnikom brez ozira na to, da je Bog naš najboljši oče.

Predvsem nam je v tolažbo resnica, da nas Bog ljubi. Najočividnejši dokaz te ljubezni imamo v tem, da je nebeški Oče poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da je s svojim trpljenjem in smrtjo na križu napravil spravo med grešnim človeštvom in razžaljenim božjim veličanstvom.

Jezus, Sin božji, je stopil iz neba na zemljo in učil o dobrem Srcu nebeškega Očeta, ki oblači lilije na polju in še vrbacu na strehi ne odtegne svoje pozornosti. Kolika je šele njegova skrb za človeka in njegovo neumrljivo dušo! Jezus

sam nas je opominjal, naj se obračamo do nebeškega Očeta prav kakor dober otrok do rodnega očeta.

Ljubezen najboljšega nebeškega Očeta pa ne sme biti nikomur v potuho. Vsa zgodovina božjega razodetja kakor tudi zgodovina Cerkev Kristusove nam živo priča tudi o ukrepih in dejanjih božje pravičnosti.

Ko je Bog v grehah zakopano človeštvo kaznoval z vesoljnim potopom, je pa napravil izjemo v Noetovi družini, ki je zaradi svoje bogaboječnosti našla milost pred Gospodom.

Očaku Abrahamu je Bog njegovo vero in pokorščino močno poplačal, obenem mu je še poslal hudo preskušnjo: ukazal mu je žrtvovati lastnega sina. Abraham se ni ustavljal, zato je dobil nenavadno nagrado: »V tebi bodo blagoslovljeni vsi narodi zemlje.«

Kako so bili deležni v obilni meri božjega blagoslova in varstva bogaboječi očaki Izak, Jakob, Jožef in drugi, nam je znano iz sv. pisma. Potrpežljivi Job je prebil najbridkejšo preskušnjo v veri in stanovitnem zaupanju na božjo previdnost, zato ga je božja modrost nagradila z novim blagostanjem.

Toda tudi svarilnih zgledov božjega kaznovanja ne smemo prezreti. Kazenska obsodba nesrečnega ubijalca Kajna nam še od šolskih let zveni v ušesih: »Proklet bodi na zemlji, ki je odprla svoja usta in prejela kri tvojega brata iz tvoje roke.« (Gen 4, 11.)

Premislimo tudi, kako strašno razdejavanje z ognjem in žveplom je prišlo na Sodomo in Gomoro zaradi preobilice nespokornih grešnikov!

Zgodovina izvoljenega ljudstva je ena sama veriga božjih svarilnih kaznovanj. Kadar koli je ljudstvo pozabilo na Boga, je že sledilo opozorilo v obliki te ali druge kazni in nesreče. Toda vselej je božje usmiljenje prenehalo s strahovanjem, kadar se je ljudstvo vrnilo k Bogu.

Kazen ni izostala tudi ne pri kraljevskih osebah (David, Absalom, Salomon idr.), saj božja pravičnost ne gleda na osebo, marveč presoja človeško srce.

Bog kaznuje za grešno življenje cele narode. Kar je Gospod govoril Davidovemu rodu, je govorjeno vsem narodom širne zemlje:

»Če bodo pa njegovi sinovi zapustili mojo postavo in se ne bodo ravnali po mojih pravica, če bodo moja povelja oskrunjali in se ne bodo držali mojih zapovedi, bom s šibo obiskal njih hudobije in z udarci njih pregrehe.« (Ps 88, 31 do 33.)

Sveti apostol Pavel opozarja: »Razodeva se jeza božja iz neba nad vsako brezbožnostjo in krivičnostjo ljudi, kateri resnico ovirajo s krivico...« (Rimlj 1, 16.)

Ko isti apostol našteje vrsto grehot, se vpraša: »Mar meni, o človek, da uideš sodbi božji?... S svojo trdovratnostjo in nespokornim srcem si nakopavaš jezo, ko se bo razodela pravična sodba Boga.«

Po vsem tem se pa iskreno vprašajmo: Ali ni tudi gorje, ki je zadelo narod, kazni za naše grehe? Vemo, da se dobe med nami ljudje, ki se bodo temu vprašanju rogali, če ne norčevali, češ vsak otrok ve, kdo je glavni, odnosno kateri so glavni krivci sedanje morije in silnega razdejavanja med narodi. Toda ti in taki ljudje

sklepajo in presojaajo vse brez ozira na božjo modrost in previdnost, ki uporabljajo vladarje in državnike in narode kot orodje, s katerim dosega svoje namene.

Res je, da na svetovnem odru nastopajo prekanjeni judje, denarni močtci in stremuhi po oblasti, ki z Bogom ne marajo imeti stika, toda za kulisami stoji Bog, ki človeku ne krati svobodne volje. Bog dopušča tudi hudo, ker hoče greh kaznovati, nasledke greha in hudih dejanj pa more obrniti v dobro človeštvu. Brez božje volje se nič ne zgodi, to vemo. Še las ne pade človeku z glave brez božjega dopuščenja, beremo v božji knjigi.

Kdo bi si torej upal ugovarjati, če trdimo, da je vse gorje, ki je zadnji čas zadelo tudi naš narod, kazni božja! Saj je odpad od Boga, kakršnega še ni bilo med svetom, zajemal tudi naše ozemlje.

Dobrotljivi Bog rad prizanaša, rad odvrne svoje šibe, če grešniki svoje zablode, krivičnosti in hudobije priznajo in se spokore. Toda ali so ljudje prišli k pameti in pripoznali svojo krivdo? Že tudi. Toda velik del ni še prisluhnil božjemu klicu po pokori.

Kdo torej podaljšuje vojsko? Ti in taki po vseh deželah.

Seveda pri tem trpe tudi dobri verniki, morda več kakor hudobni. Toda zavedajmo se, da neskončna pravičnost božja vse izravna prej ali slej. Dobrim je trpljenje v pokoro in plačilo, s hudobnimi, ki so gluhi za božje preskušnje in ne marajo videti v njih božjega svarila, bo pa Bog napravil obračun, kadar bo mera polna, če se ne spreobrnejo.

Ali se jim bodo odprle oči pravčasno? Molimo zanje, če drugega ne moremo storiti!

Papež vendarle upa, da se bodo ljudje iz te strašne katastrofe kaj naučili in se zmordili. Takole piše:

»Ko bo človeštvo grenko čašo sovražstva in nasilja izpraznilo do dna, se bo naveličalo hoditi po cestah zmote. Takrat bo resnica, ki jo uči sveta Cerkev in ljubezen, ki jo priporoča, pomagala graditi nov boljši svet.« C.

Naš čas te kliče, svetniški Baraga!

Prijatelj naš in naš domoljub Baraga, ti ljubljenec našega rodu, ti apostol ljubezni do bližnjega, ti gorečnik za čast božjo, glej, domovina je v novih nevarnostih! Zastavi svoj veliki vpliv pri Bogu za nas! Pomagaj, da se ohranimo v starih izročilih, da si obvarujemo dom in vero očetov.

Ljubljeni Baraga! Hvaležni bi morali biti, da te imamo. Toda — na žalost — je bilo doslej te hvaležnosti na splošno premalo. Popraviti hočemo svojo malobrižnost s tem, da se bomo vsi resno strnili in združili v prošnjah, naj te božja dobrotljivost poveleča s čudeži. Naj se že spolnijo naše vroče želje, da te vidimo povelečanega in počeščenega v blaženstvu. Opozoriti te drzno na zaobljubo, ki jo je napravil naš nadpastir ob priliki, ko je bil odkrit tvoj spomenik v Clevelandu, ki se je z njo zavezal, da bo prvo kapelo posvetil tebi na čast, ko bo uslišana naša srčna želja in se bo izvršila cerkvena beatifikacija.

Dragi Slovenci! Bolezni se množe med nami, stiske in trpljenje vseh vrst se kopičijo, strnite se v prošnjah do našega prijatelja, svetniškega misijonarja Baraga in ga rotite, da se izkaže s svojo močjo in čudežno pomočjo!

Nikar ne pozabimo, da se za vsako proglašanje med blažene in svete zahteva ne le dokaz, da je služabnik božji izvrševal čednosti v junaški meri, marveč tudi vrsta čudežev, ki potrjujejo, da je služabnik božji vreden časti oltarja.

Za našega Baraga ne bo težko dokazati, kako junaško se je odlikoval v čednostih. Zdaj je treba le še očividnih čudežev. A čudeži niso odvisni le od svetosti božjega služabnika, ampak tudi od vernikov, ki hočejo imeti svojega zaščitnika — rojaka pri Bogu. Največkrat se zgodi čudež, če kdo zanj prosi. Če hočemo torej imeti škofa Baraga za svetnika, ga moramo klicati v svojih dušnih in telesnih stiskah na pomoč.

Ali se je doslej že zgodilo kaj čudežev na Baragovo priprošnjo? O tem gre sodba sveti Cerkev, ki bo točno preiskala vse, kar se je doslej pisalo in slišalo o čudežnem posredovanju našega Baraga. O treh čudovitih primerih, ki so jih potrdile verodostojne priče, poroča Baragov življenjepisec Krizostom Verwyst O. F. M. Veliko pozornost je pred leti povzročilo nenadno ozdravljenje našega rojaka, Fr. Jagra, ki je bil župnik v Ameriki in imel neozdravljivo bolezen v grlu. Obrnil se je z zaupanjem na škofa Baraga, češ, za teboj sem prišel v Ameriko, da vodim slovenske priseljence k Bogu. Pokaži, da imaš moč pri Bogu in me reši mučne bolezn. Časopisi so objavljali, da se je zdravje hipno povrnilo. Kakor rečeno, vse to bo preiskala cerkvena komisija, kadar bo dospel proces za beatifikacijo zopet v tir.

To se bo pa tem prej zgodilo, čim bolj se bo širilo naše zanimanje in prizadevanje za njegovo svetništvo.

Ne pozabimo na svojo narodno dolžnost tudi v tem pogledu! A. C.

Njeno veličanstvo Moda

Napisal naj bi nekaj stavkov o modi. Prav za prav je ta snov stviki dolgotrajne vojne in splošnega pomanjkanja kaj nesodobna. Kar se tiče ženskih hlač, je stvar čisto svojevrstna. Moda je danes dama, ki živi le še od spominov na nekdanje čase in prelesti. Kaj bi torej pisarili o trenutno preživelem veličanstvu. Ti razlogi niso brez nič. Pa si mislim, če se svetemu očetu v Rimu zdi vredno povedati o tej zadevi resno besedo, sme morebiti tudi pohleven hrilovski župnik zapisati o tej kočljivi stvari drobno besedico. Med drugimi ima namreč moda tudi to lastnost, da posega v dušno-pastirsko področje. Izkušena bralka se mi bo premeteno nasmehnila: »Menda si mož vendar ne domišlja, da bo njegov člančič kaj zalegel.« E, škodoval pa menda tudi ne bo. In kdo ve, če ne bo kdaj in kje prav majčkeno koristil. Bi bil s tem že kar zadovoljen, kajti z leti postane človek polagoma skromnejši in z malim zadovoljen.

Človek bi mislil, da se bomo ljudje kot razumna bitja oblačili po načelih spodobnosti, zdravja, udobnosti in lepote.

Velik del človeštva pa se namesto tega oblači ali se je oblačil po načelih mode, ki gre v brk vsemu poljubno prek teh štirih važnih točk. Tudi prek lepote, cenjena bralka. In če se mi še tako neverno smehljaš in si trdno prepričana, da je moda zmeraj lepa. Kar pregled nekaj starejših modnih listov in boš videla, koliko neokusnega in celo odvratnega boš našla. Prav tako bodo sodili pozneje o današnji modi. A to so stvari, ki me resnično nič ne brigajo. Kdor se rad oblači kot ptičje strašilo, svobodno mu. Na tihem se bom muzal. Saj me malce maškerade na tem strašnem z dolgočasem svetu kar brž spravi v dobro voljo.

Zagonetna mi je moč mode. Spominja me na kačo klopotačo. Nič se dosti ne trudi ta kača. Kadar se ji poljubi, mimogrede zaklopoče, zazija svoje strahotno žrelo, z mrzlim pogledom zastri ni v ubogo žabico. Kakor začarana skoči žabica kar sama kači med strupene zobe. Podobno počenja moda. Samo prikaže se na cesti in vsa ženska srca zatrepečejo in se ji ponižno sklanjajo v jarem. Nobena ne vprašuje, ali je primerno ali ni. Zaradi mode so pripravljene vzeti nase celo nekaj mučeništva. Kje ima ta diktatorica, ki obvlada svet, svoj prestol, mi ni prav jasno. Svoj čas so govorili, da v Parizu. Zakaj neki bi se morali povsod oblačiti tako kot v Parizu? In kdo je modni postavodajalec v Parizu? Kdo je tam ustoličil tega nekronanega modnega tirana? A pustimo to. Slišal sem trditve, da ustvarjajo nove mode pogosto neke dame, ki baje niso na najboljšem glasu. Mogoče. Modne novosti dostikrat res močno udarjajo na to plat in s tem pridemo do točke, ki nas mora brigati.

Ako bi bila moda samo norčava in prismojena, bi zaradi nje ne zgubljali besed. Ako bi bila zgolj nepraktična in neudobna, bi kvečjemu napisali nežno razpravo o človeški nespameti. Ako bi bila zgolj nezdrava, bi dali morda zdravniku kak spodbuden migljaj. Moda pa je mnogokrat tudi zelo nespodobna — in tu neha šala in potrpljenje! Nihče, ki ni brez navednega čuta, ne bo tajil, da ima moda te slabe strani. Navadno jo zagovarjajo: »Tako huda ta reč ni. Kolikokrat se je kaj takega in podobnega že videlo tudi v prejšnjih časih.« Precej resnična je ta druga beseda. Teško je sploh danes na svetu kaj slabega, kar ni bilo v podobni meri že tudi v prejšnjih časih. Brez razloga ni poslal Bog na svet vesoljnega potopa in na Sodomo ognjenega dežja. Mar bomo slabo reč opravičevali zato, ker ni nova? Kar se tiče trditve: »Tako huda ta reč ni,« je ta besedica že od nekdanj potuha za vse grehe in strasti. Kar je nedostojno, kar žali sramežljivost, je zmeraj hudo, čeprav še ni najhujše, pa s časom postane vedno hujše. Ako žene hočete biti varuhinje prave npravnosti, kakor vas častno nazivamo, tedaj ne smete kar povprek opravičevati razvad in nespodobnih novotarij. Krščanske žene in dekleta vendar ne boste dvomile, da se ne smete oblačiti nedostojno. Tudi za modo velja šesta božja zapoved. Krščanska žena se bo resno vprašala, ali bi se drznila stopiti tako »moderno« oblečena, kot jo dostikrat moramo gledati, pred Gospodove oči, ko bi še hodil viden med nami? Vest ti bo dala jasen odgovor. Ali smeš nakazno oblečena v božjo hišo, pred oltar, k obhajilni mizi, pred Mari-

jino podobno? Ali taka sploh smeš na cesto?

V posameznem primeru je seveda težavno točno določiti, kje se nedostojnost v obleki prične. Kakor o mnogih drugih stvareh, se tudi tu ne da potegniti ostra meja, kajti čut za spodobnost ni v vseh ljudeh enako rahel. A ostre meje niti niso potrebne. Kdo bo hodil ob skrajnem robu prepada! Daleč stran stopaj, pa gotovo ne boš zdrknila vanj. Na splošno bomo rekli: Obleka je nedostojna, 1. ako telesa zadostno ne zakrije in 2. ako telesne oblike na vsiljiv in dražljiv način poudarja. —

Praktičen nasvet:

1. Ne brigaj se za modo več, kakor to zahtevajo od tebe razmere.
2. Ako si prisiljena oblačiti se po modi, znaj izrabiti načine in svoboščine, ki jih moda vedno pušča. Izrabi jih tako, da pripomoreš do čim večje veljave dostojnosti in preprostosti.

Sicer pa ste, spoštovane dame, razumne dovolj, da si same znate svetovati in pomagati — če le resno hočete. a. n.

✦ Dr. Alojzij Nastran

Grozotni časi, v katerih živimo, nam ne puste, da bi se ob raznih priložnostih pozorneje ozrli v preteklost. Vse naše misli in skrbi hite le v neznanu

bodočnost. A kako so ravno za našo bodočnost potrebni večkratni pogledi nazaj! Predvsem bi se morali radi ozirati na življenje naših velikih mož, ker ti bi nam morali biti stalni zgled resnega, jasno začrtanega, vztrajnega in odločnega življenjskega dela! Zato naj sledi vsaj malo besedi v veliki zgled sedanjemu mlademu rodu o letos umrlem slovenskem duhovniku Misijonske družbe v Ljubljani, zlatomašniku g. dr. Alojziju Nastranu.

Kot sedemleten deček je zgubil svoje starše, a sam Bog je vodil odslej njegovo vzgojo in njegove vzgojitelje, ki so spoznali njegove velike talente ter mu dali priliko s študijami v Parizu in Rimu v polni meri zajeti filozofske in bogoslovne nauke. Postal je zelo učen mož, ostal pa je skromen, majhen, ves božji duhovnik do konca svojih dni.

Povsod in predvsem je bil misijonar v pravem pomenu besede! V svoji prvi službi kot kurat bolnišnice je predvsem iskal bolnike, ki so imeli poleg telesnih težav tudi dušne. Pri tem so mu zvesto pomagale sestre-usmiljenke in tako je tamkaj prešel tudi na duhovno vodstvo usmiljenk. Kako se je na tem področju izčrpno udejstvoval skozi vse življenje, ve samo Gospod Bog, mi pa

moremo le slutiti po hvaležnem spoštovanju, ki so mu ga izkazovale usmiljenke od vseh strani v tu- in inozemstvu prav do njegove smrti. Spisal je zanje veliko knjig v slovenščini, poleg tega pa je sestavil zgodovino usmiljenk in njihovih zavodov, ki ni še obelodanjena. Bil jim je svetovalec v vsem, a za vse je imel le eno skupno ime: »ubožice«.

Iz bolnišnice je bil premeščen v Dijaški dom Misijonske družbe, kjer je dolga leta z veliko ljubeznijo deloval kot prefekt. Njegovi učenci so sedaj že na najvišjih mestih in njihovo zgledno delo priča najbolj o njegovih uspehih. Seveda čudnega ni na tem nič, ker lepšega živčnega zgleda si ti tedanji dijaki niso mogli želeti.

Od tu je odšel v Gradec kot bogoslovni profesor moralke in cerkvenega prava, v čemer je bil priznan strokovnjak. Tam je delal dušnopastirsko tudi za Slovence in Hrvate ter nadaljeval svoje delo pri usmiljenih sestrah.

Sedaj pa je potrebno pokazati še na glavno delo, ki ga je opravljal polnih petdeset duhovniških let ter iskal v njem z največjo vnemo božjo čast. To je bilo delo misijonarja-pridigarja in misijonarja-spovednika.

Misijonar-pridigar: Bil je res rojen govornik, učen duhovnik, toda vsebino svojim privlačnim govorom je dobival v molitvi! Zato so bile njegove besede od vsakogar sprejete z razumnostjo, vsakdo je bil od njih razsvetljen in srce vsakega poslušalca je prevzela neka čudovita nežnost ter ga omehčala in pripravila za vse dobro in lepo. Ob misijonih na deželi, v trgih in v mestih so bili njegovi govori magnet, ki je že v prvih dneh privabil tudi one, ki so sicer redkokdaj ali niso skoraj nikoli videli cerkve od znotraj. Z mirnostjo, z jasnimi dokazi, z neverjetno ljubkimi besedami je razkladal božje nauke; kazal je vedno le resnične, lepe strani življenja, nikoli ni uporabljal na prižnici nasprotnih, negativnih zgledov. Kdor je bil le enkrat pri njegovi popoldanski pridigi v cerkvi Srca Jezusovega na Božič ali na drug velik praznik, ta ga ni mogel več pozabiti. Po njegovem pozdravu »Hvaljen Jezus« je utihnila vsa cerkev, tudi slučajno v cerkev zašli brezbrizni sprehajalec si ni upal več zakašljati. In nato so začele padati besede kot miren, rahel dež brez naliva, le s potrebnimi poudarki, sicer enakomerno valujoč do konca, a srčni travniki poslušalcev so bili dodobra namočeni! To se je videlo pri litanijah, ki so sledile; niti pri otrocih, kaj šele pri odraslih nisi mogel opaziti nobenega nepotrebnega migljaja, vse je bilo zbrano in obrnjeno tja proti oltarju z izpostavljenim Rešnjim Telesom...

Misijonar-spovednik: Veliko dobrih spovednikov smo Slovenci že imeli in jih — hvala Bogu — še imamo; g. dr. Nastran pa je imel čudovito moč, prikleniti spovedanca nase in hočeš nočeš, kar vlekle te je zopet in zopet pred njegovo spovednico. Če pa je našel v kom omahljivca, se ga je oprijel s posebno ljubeznijo, ki se ji ni bilo mogoče odtegniti. In prihajali so k njemu od blizu in daleč, iz vseh stanov, a vsakogar je sprejel, kakor bi bil samo dotičnemu na razpolago. Bil je dušni zdravnik, specialista za več vrst bolezni, ozdravljaj nujne in dolgotrajne bolezni in bil živo olje za bolnike, stalno priklenjene na postelje.

Ob četrtkih pred prvim petkom je bila vedno njegova velika žetev v spovednici. Letošnji četrtki pred prvim petkom v marcu je bil prenesen v cerkev Srca Jezusovega k slovesni maši za rajne. Pogreb se je začel še v mrzli jutranji megli. Ko pa so bogoslovci odpeli »Reši me«, so posijali v cerkvico svetega Križa prvi sončni žarki. V zaupanju na božjo Pravičnost in Dobroto, ki mu je pošiljala skozi vse življenje veliko trpljenja v obliki raznih bolezni ter posebno v njegovi zadnji, skoraj dve leti trajajoči bolezni, še bolj pa v raznoterem dušnem trpljenju, smo lahko prepričani, da je obhajal letošnji marčni prvi petek ob presv. Jezusovem Srcu in da ne bo ob tej svoji neizmerni sreči nikoli pozabil na nas. Sedaj, ko spoznavamo božjo Ljubezen od blizu še čisto drugače, bo molil in prosil za ubogo, utrujeno Slovenijo in za vse izčrpane Slovence. Molil bo posebno vnemo za svoje ljubljence — ubožice — usmiljenke in za vse svoje nekdanje varovanke in varovance, ki jim je bil vedno najboljši prijatelj.

Umrli je duhovnik, umrl je velik in svet duhovnik! Ludvik.

Knjižna poročila

Pastirsko pismo našega višjega pastirja za letošnji postni čas je izšlo v ponatisu v Knjižicah. Pismo govori o strahu božjem, ki je začetek in podlaga krščanskega življenja in ki je danes tako zgine iz ljudi. Na njegovo mesto pa je stopil strah pred ljudmi, ki je ustvaril današnje strašno suženjstvo, medtem ko strah božji vodi v svobodo otrok božjih. Pismo je polno zveličavnih misli, ki je treba, da jih preišljujemo in po njih svoje življenje uravnavamo. — Kot dodatek pa prinaša knjižica postno pridigo ljubljanskega škofa od 3. marca lanskega leta. Pridiga globoko posega v razrvanost sedanjega življenja in obravnava strašno odgovornost narodnih voditeljev oziroma zvodnikov. Pridiga je nad vse sodobna ter nam podaja jasna katoliška načela o premožnih sedanjih vprašanjih. — Naj bi se knjižica čim bolj razširila. Dobi se v knjigarnah za 3 lire.

Dr. Tihamer Toth: Značaj. Prevedel p. Jože Šavara. Ljudska knjigarna je izdala spet pomembno vzgojno knjigo z naslovom: Značaj. Spisal jo je dr. Tihamer Toth, ki ga Slovenci že poznamo. P. Jože Šavara jo je prevedel v slovenščino, jo prepojil z domačim duhom in jo prav spretno presadil na naša tla. Prevajatelju moramo biti hvaležni za to — za današnje čase posebno važno — vzgojno knjigo. Mislím, da je ena najlepših, kar jih imamo. Predvsem je pisana za doraščajoče fante, ki hočejo sebe vzgojiti v trdne katoliške značaje. Ti bodo imeli od nje največjo korist, če jo bodo pazljivo brali in po njenih navodilih svoj značaj vzgajali. Vendar bo moral po tej knjigi seči tudi vsak vzgojitelj, vsak oče, vsaka mati, če bodo hoteli vzgajati značaje, ki jih danes potrebujemo.

Knjiga je polna življenja. Vsa je prepletana z živimi zgledi. Bogata je tudi po vsebini. Razdeljena je na majhne oddelke z zanimivimi naslovi. Zato se je človek ne naveliča brati. Vsak stavek

veliko pove. Pisatelj te knjige dobro pozna dušo mladega človeka. Znane so mu vse njene skrivnosti. Zato piše živo, jasno, preprosto, a tudi zelo psihološko. V tej vzgojni knjigi ni nedoločnih ugibanj, ni mračnih misli, ki so vzgojitelju bolj v oviro ko v pomoč; to delo je polno luči, resnice in navodil, ki trdno slone na Kristusovem nauku.

Mnogo govorimo o obnovi zunanje sveta, a premalo o obnovi našega duha, našega notranjega življenja. Naš narod bodo rešili le značajni ljudje, ki žive po božji volji, ki svojo voljo vzgajajo v skladu z božjo voljo (str. 102). »Najboljša mesta na svetu še niso zasedena. Povpraševanje po razumu in značaju je še vedno veliko: na življenjski borzi stalno raste njen tečaj« (str. 12).

Knjiga zelo lepo govori tudi o trpljenju. »Kdor zna trpljenje tiho nositi, se gotovo na najodličnejši način vzgaja v popoln značaj« (str. 96). »Z velikim pogumom trpeti je krščansko« (str. 97).

Knjigo priporočamo vsem, ki hočejo v zmedbi današnjih dni ostati in postati pravi značaji. V roke naj jo vzamejo tudi tisti, ki imajo sveto dolžnost vzgajati druge, da bodo značajni, zvesti Bogu, Cerkvi in domovini. Vsem, ki so blage volje, bo knjiga »Značaj« mnogo koristila. — G. M.

Boljševizem in pravoslavlje. Spisal univ. prof. Aleksej Grotov. Izdaja Salezijanskih knjižic. Cena 3 lire. Pravoslavni ruski profesor iz lastnihkušenj in opazovanj opisuje položaj ruske pravoslavne cerkve pod komunistično vladno od začetka revolucije l. 1916. do danes. Iz razprave je razvidno, kakšno mučeniško trpljenje doživlja ruska pravoslavna cerkev prav do danes in kako je rusko versko življenje sedaj zaprto v katakombi, kjer kljub neizprosni preganjanju trdno živi naprej ter čaka boljših časov. Iz razprave se vidi, da se razmerje komunizma do vere tudi v Rusiji ni prav nič ublažilo, ker komunizem po svojem materialističnem nazoru mora biti proti sleherni veri ali pa neha biti komunizem, in da tudi vera ne more sklepati kakšnih prijateljstev s komunizmom, ker bi s tem prenehala biti vera v božje nauke. Knjižico najtopleje priporočamo.

Pridige. I. knjiga. Napisal Ksaver Meško. 26 cerkvenih govorov s tehničnimi mislimi in pisani v lepi slovenski besedi bodo radi vzeli v roko ne samo duhovniki, temveč tudi verniki, zlasti tam, kjer se živa božja beseda zaradi pomanjkanja duhovnikov nič več ne czanja. Zato jih najtopleje priporočamo. Cena broširanemu izvodu 60 lir. Knjiga se dobi v Ljudski tiskarni.

Slovenski križev pot. II. izdaja. Naša dva običajna križeva pota (prvi je od sv. Lenarta Portomavriškega), ki sta oba natisnjena skoraj v vsakem obširnejšem molitveniku, sta nad vse lepa in navajeni smo jih in prav zato tako lahko preišljujemo ob njih. Vendar nam kdaj pa kdaj sprememba besedila dobro dene. Zato tudi ta izvorni slovenski križev pot pozdravljamo. Drobni knjižici je dodejano še nekaj kratkih molitvic za umirajoče in pouk, kako najuspešneje pomagamo dušam v vicah. Cena knjižici žal ni navedena.

Zahvala. S. F. se zahvaljuje Materi b. sv. Jožefu, sv. Tereziji D. J. in škofu Frid. Baraga za rešitev iz velike stiske.

OB ROKI BOŽJEGA PRIJATELJA

MARIJA IN JEZUŠČEK na potovanju

Nekoč, tega je že dolgo, takrat so po slovenski zemlji rasli še velikanski gozdovi, se je odločila Marija z Jezuščkom, da obiščeta samotne ljudi, ki so se pehali z delom iz dneva v dan in krčili gozdove, da so mogli sejati in saditi.

Odšla sta iz nebes, angelci so ju spremili do vrat in jima mahali v slovo. Na zemljo sta stopila vrh Stola. Bilo je zgodnje jutro, dan lep in umit in na nebesni modrini ni bilo oblaka. Daleč spodaj v globini je ležalo Blejsko jezero s samotnim otočkom. Na njem še ni bilo cerkvice. Bleščeča gladina je obpljuskačala zapuščene skale. Tudi gradu še ni bilo na prepadni pečini, ki se je nagibala proti jezeru. Stoletni smrekovi gozdovi so obraščali jezersko kotanjo, kamor so nesle oči, ni bilo videti odprtega, prijaznega prostora.

»Pojdiva, Sinko,« je rekla Marija in prijala Jezuščka za roko. »Dolgo pot imava pred seboj, pogledjva, kaj delajo ljudje in če se naju kaj spominjajo.«

Odšla sta iz nebes, angelci so ju spremili iz nebes do vrat in jima mahali v slovo.

Krenila sta po strmem pobočju nazdol. Ruševje se jima je zapletalo pod noge, ostro kamenje ju je zbadalo, toda Marije in Jezuščka ni mogla zadržati nobena stvar. Hodila sta in hodila, sonce je že visoko stalo na brezoblačnem ne-

Ruševje se jima je zapletalo pod noge, ostro kamenje ju je zbadalo, toda Marije in Jezuščka ni mogla zadržati nobena stvar.

bu in se čudilo svojemu Stvarniku, da gre na pot v taki vročini in po taki samoti.

Ptički so priletavali od vseh strani in letali pred njima, da bi Jezušček pozabil na utrujenost in ranjene nožice.

»Tako sem truden«, je nazadnje le moral potožiti svoji materi Mariji.

»Trnje je ostro in kamenje robato, kako bi ne bil truden, Sinko moj,« je vedela mati Marija. Gledala je, da bi zagledala prostor, kjer bi Jezušček lahko legel, toda ni ga našla.

Ptički so sicer priletavali in klicali: »Sem, sem, sem — tle, tle, tle, toda kaj vedo ptički, kaj bi Jezušček potreboval, ko jim zadošča tenka vejica ali nizka trava.

Marija je žalostno gledala okrog sebe. Tam spodaj so bila sicer že visoka drevesa, toda kaj, ko Jezušček ni mogel napraviti niti koraka več. Nožice so mu krvavele, trnje se mu je povsod nastavljalo na pot, kakor da hoče zabraniti dobremu Bogu prihod do prijaznih ljudi.

»Nikjer ni prostora, Sinko, da bi na mehko legel. Kamor pogledam, vidim le ostro trnje, trdo robidovje in robato kamenje. Ali naj te vzamem v naročje in zazibljem?«

»Ne boš me jemala v naročje in ne zibala, sam si ustvarim posteljo, mehko in belo, kakor se za Sinka božjega spodobi.«

Tako je rekel Jezušček in z obema rokama segel po drobnem pesku. Potlej ga je potresel po ožgani travi in glej čudo. Kamor je padel kamenček, tam je zrasla cvetica, ne visoka, toda mehka, z lepimi, mehкими, kakor volna toplimi lističi. Mi ji pravimo očnica.

Iz drobnega peska je zrasla posteljica iz samih mehkih očnic. Tedaj je Jezušček legel, Marija mu je s svojo ruto zagrnila obraz in sedla poleg njega.

Ko so ptički videli, da Jezušček počiva, so se zbrali od vseh strani in tako

Kamor je padel kamenček, tam je zrasla cvetica z lepimi, mehкими, kakor volna toplimi lističi.

prepevali, da so jim kljunčki krvaveli. Iz te ptičje krvi, ki je kapljala v božjo čast, so rasle rdeče rože, z majhnimi rdečimi cvetovi. Mi jim pravimo sleč. Danes jih najdete že povsod, takrat pa so rasle samo na Stolu in nikjer drugod, zakaj samo na Stolu je Jezušček počival.

Ko je bila najhujša vročina pri kraju, se je Jezušček vzdignil in s svojo materjo Marijo nadaljeval pot navzdol. V visokem smrekovem gozdu je bila prijetna senca, v mahu se je še skrivala vlaga od zadnjega dežja in na ta mah so zavile Jezuščkove noge. Mimogrede so se zdravile rane, ki jih je Jezuščku zadala huda gorska pot.

»Lačen sem,« je skoraj zavekal Jezušček in se ozrl v mater Marijo. »Ničesar ti nimam dati, niti perišča vode, ki bi ti utešila žejo, Sinko moj,« je bilo Mariji hudo.

Tedaj je zaslišala udarce sekir in žalostno hreščanje padajočih debel.

»Pohitiva, ljudje so blizu. Morda so dobri in nama bodo dali kruha in vode.«

Mehko je prišla mati Marija Jezuščka za roko in se obrnila v smer, od

»Rez besed so segli po svojih čutarah, ki so jih imeli obešene po drevju, in po oprtačah, ki so ležale pod smrekami.

koder je prihajalo udarjanje sekir in hreščaje drevja.

»Pozdravljeni, dobri ljudje in Bog vam daj srečo,« je pozdravila Marija. Tudi Jezušček je tako pozdravil.

Začudili so se možakarji, od kod žena in otrok, toda nihče ni hotel nič vprašati.

»Oba sva trudna in moj sinek je lačen,« je tiho poprosila nebeška mati in vzela Jezuščka v naročje. Otajale so se možakarjem oči in spogledali so se. Brez besed so segli po svojih čutarah, ki so jih imeli obešene po drevju in po oprtačah, ki so ležale pod smrekami. Niso imeli belega kruha, ovsen je bil, v čutarah ni bilo vina, samo voda je klompala pri dnu.

»Kar imamo, s tem vama postrežemo. Kruh je trd in voda je že malo mlačna, toda ne zamerita, popotnika trudna.«

Marija in Jezušček sta se nasmehnila in segla po darovih. Najedla sta se in napila, potlej pa je božji Sin blagoslovil ostanke, se zahvalil z materjo vred in božja popotnika sta krenila naprej.

Toplo so strmeli možakarji za njima, potlej pa nagnili čutare, da bi spraznili, kar je še ostalo. Mlaskali so z jezikom, se spogledavali in spet pokušali. Da, v

»Bog daj dober večer in blagoslov vam in živini,« sta voščila božja popotnika.

čutarah je bilo vino in ni ga zmanjkalo. Kar naprej je vrelo iz dna kakor živ studenec, bilo je hladno in dišeče kakor samo cvetje. Segli so v oprtače po kruh. Nikjer več ovsenih res, bel kruh se smeji vsem naproti.

Sveta popotnika pa sta že daleč, ni se jima moč več zahvaliti.

Začelo se je večeriti. Vijoličasto nebo je temnelo, zarja je ugašala. Med smreke se je plazil mrak, tiho božal božja popotnika in zganjal ptiče v drevesne krošnje.

»Kje hova nočila, mati? Noči se in moji angelci zvezde prižigajo.«

»Pri dobrih ljudeh, Sinko. Nekje tam spodaj so hišice, zakaj otroški vrišč ze slišim in mukanje govodi.«

»Stopiva, mati, zakaj zaspan sem in rad bi počil,« je poprosil Jezušček dobro mater in se ji prijel za krilo.

Stopila sta na jaso. Nekje daleč, z božjih dvorov, je vstajal mesec in zlatil travo ter lesene strehe petih hiš. Živina se je vračala z napajališča, otročad se je podila po travi in letala za kresnicami.

»Dobri ljudje živijo tod,« je rekla Marija. »Kjer ljubijo otroke, tam ni zlo-

Jezušček je stopil k postelji slepega otroka, dvignil svoje male ročice in naredil velik križ čez ubogega dečka.

be. Kar pri prvi hiši poprosiva za prenočišče.«

»Ne pri prvi, pri tretji,« je zaprosil Jezušček mater.

»Pa pri tretji, Sinko moj, da je le tebi prav,« se je koj vdala božja Mati.

»Bog daj dober večer in blagoslov vam in živini, sta voščila božja popotnika, ko so ju sprejeli v leseni bajti. Iz slehernega kota je dihala topla domačnost, prepojena z iskreno ljubeznijo. Gospodar in gospodinja sta bila še mlada, vendar je bilo obema brati z obraza, da nista srečna tako, kakor bi mogla biti.

»Bog ga daj, pozna popotnika. Nikjer bi ga tako ne potrebovali kakor pri nas. Troje otrok nam je dal dobri Bog. Dva sta zdrava kakor dren, tretji pa je sicer močan, toda slep. Z rokami tiplje okrog sebe in, kadar hoče iti kam dlje, ga mora kdo voditi. Tod smo v gmajni in vedno se bojimo, da bi se nam utegnili otrok kdaj zgubiti.«

Solze so zdrsnile ubogi materi iz oči, da se je Mariji zasmilila. Pogledala je Sinka Jezuščka in v srcu prosila za dečka slepečka. Nič ni rekel božji Sin, tiho se je

Naravnost v belo cerkvico sta zavila, na stečaj odprla vrata in ukazala zvonovom, da so zapeli v linah.

ozrl okoli sebe in med tremi otroki poiskal pravega. Mirno je sedel v kotu, zaprte veke so prosile za milost.

Pa že je prinesla gospodinja zabeljenih žgancev in toplega mleka. Povabila je božja gosta k mizi, jima dala žlice in tako zaprosila:

»Revna je naša jed, toda če vama je prav, sedita in zajemita. Potlej vama postelj pripravim, zakaj trudna sta videti. Otrok je še majhen in nevajen potov, ki so pri nas težka in strma.«

Zahvalila se je Marija dobri gospodnji in pričela zajemati. Dobro ji je dela jed po dolgi poti. Tudi Jezušček je pridno zajemal. Mleko je bilo tako neizrečeno sladko.

Koj po večerji sta potnika legla. Gospodinja je še prej prerahljala slamnjačo, da bi slaje spala, zakaj otrok se ji je smilil. Zdel se ji je tako ljubeč, da se ga ni mogla nagledati. Čudna svetloba mu je sijala okrog glave, da so bili vsi koti v hiši svetli od nje. Duh po narcisah in murkah je visel pod stropom in gospodnji se je zdelo, da je vsa hiša potopljena v samo cvetje.

Zgodaj jutraj sta se potnika zbudila. Zunaj se je že svetlilo in z borovcev je

kapljala rosa. V hlevu se je premikala živina in težko sopla. Gospodar se je odpravil v gmajno, vendar se je prej še hotel posloviti od ljubeznivih prenočevalcev.

Marija in Jezušček sta stala opravljeni v hiši. Spet je Marija pogledala Sinka in na glas je zaprosilo njeno dobro srce: »Sinek moj zlati, odpri oči malemu slepčku, da bo videl roso in travo, rože in svojo mater.«

Nič ni rekel Jezušček, le k postelji slepega otroka je stopil, dvignil svoje male ročice in naredil velik križ čez ubogegega dečka, ki je še spal. Potlej se je sklonil in poljubil spečega revčka na vsako oko posebej. Luč, ki je sijala okoli božjega Deteta, je planila v prazne oči, ubogi slepček se je zbudil in pomel oči.

Tedaj je stopila v hišo gospodinja z mlekom in kruhom.

»Mama,« je kričnil slepi otrok in razpel roke. Od začudenja je ženi zdrsel zajtrk iz rok, da je ob žvenketu črepin prihitel v hišo še gospodar. Takoj je spoznal, kaj se je zgodilo, in z ženo vred planil k otroku.

Jezušček je znova dvignil ročico in blagoslovil srečno družinico. Tiho je z očmi mignil materi in odšla sta skozi vrata, da niti pod ni zaškripal. Po strmi poti sta odšla dalje skozi gozd, dokler nista prišla do ravnega polja. Za pšeničnimi njivami je ležala bogata vas z majhno cerkvico.

»Tam bova ostala, Sinek, zakaj tod so dobri ljudje, težko živijo, a njihovo srce ni navezano na bogatijo. V tej cerkvi bova sprejemala njihove križe.«

In šla sta potnika božja po beli cesti med pšeničnimi polji. Naravnost v belo cerkvico sta zavila, na stežaj odprla vrata in ukazala zvonovom, da so zapeli v linah.

Od tega dne sta sveta popotnika, Marija in Jezušček, ostala v tej cerkvi in ljudje jima nosijo svoje križe, majhni male, veliki velike. Mauser Karel.

Prijateljček moj, malo pokramljava

Ko bi vedel, dragi moj bratec, in ko bi vedela, draga moja sestrica, koliko imenitnih reči bi ti rad povedal. Kar rogovilijo mi po glavi in ne vem, kje bi pričel. Pač! Začeti moram z najpotrebnejšimi stvarmi.

Danes živimo v neprestani smrtni nevarnosti. Naprej in naprej tulijo sirene in strahovite bombe pretresajo osrčje

zemlje. Tvoje srce premnogokrat trepeta v smrtni grozi.

Prijateljček moj, povej mi, kaj storiš, kadar ti preti velika nevarnost? Kaj? mi boš odgovoril: v zaklonišče jo pobrišem, da se vse kadi za menoj, in tam počepnem v najvarnejši kot, da bi me bomba ne našla. — In kaj, če te najde in te ubije?

O groza! Na to nisi še nikoli mislil? Ti nimaš samo telesa, ampak imaš tudi neumrljivo dušo. Ali si že kdaj z vso resnobo pomislil, kako bi dušo rešil, ako bi nenadoma umrl pri bombnem napadu?

Poslušaj moj nasvet! Nauči se obujati sleherni večer popolno kesanje. Obudi ga pa tudi med dnevom tolikokrat, kolikorkrat ti grozi smrtna nevarnost. Sčasoma boš v obujanju kesanja tako prožen, da boš ob smrtnih nesrečah kot apostol mogel pomagati v tem pogledu celo odraslim.

Tak apostol je postala neka devetletna deklica. Bilo je na novega leta dan, ko je njena mati nenadoma smrtno nevarno zbolela. Uboga mati! Spoznala je, da ni več rešitve. Prosila je, naj ji pokličejo duhovnika. Toda pot je bila dolga in smrtna ura se je silno naglo bližala. Bolnica je neprestano ponavljala: »O, da bi duhovnik skoraj prišel! Potem se ne bom bala umreti.« Navzoči domači si niso vedeli in znali pomagati in so samo ponavljali z njo: »O, da bi le kmalu prišel!« — Tedaj pa stopi devetletna deklica — Marička ji je bilo ime — tesno k materi in ji zašepeče: »Mama, ali ste že obudili kesanje?« Hvaležno pogleda mati deklico in ji odvrne: »Ne znam dobro; moli ti naprej!« In Marička je sklenila roke, pa počasi, glasno in z ganljivo pobožnostjo molila besede popolnega kesanja, mati pa je ponavljala za njo. Se preden je mogel duhovnik priti, je izdihnila.

Marička se mi zdi prava misijonarka. Saj je bila samo ona toliko modra, da je vedela, kaj potrebuje mati v zadnjih zdihljajih.

1. marca je bilo pri bombardiranju na Jesenicah popolnoma zasuto zaklonišče z osmimi ljudmi. V zaklonišču je nastala velika zbežanost in obup. Enajstletni Joža, ki je sedel ranjen na tleh, pa nenadoma zakliče: »Molimo kesanje! Zadušili se bomo!« Vse je utihnilo in molili so kesanje. Nato so se pa z novo vnmom spravili na delo in se srečno izkopali na svetlo.

O da bi bilo veliko takih junaških otrok, ki znajo v usodnem trenutku po-

skrbeti za svojo dušo in tudi za duše drugih. Ali bi ti to znal?

Poskrbeti za svojo dušo in duše drugih je znala tudi neka dunajska učenka, ki se je srečno rešila, ko je 8. decembra 1881 pogorel dunajski »Ringtheater« in je z njim zgorelo na stotine ljudi. Deklica takole pripoveduje:

»Včeraj sem bila s svojo materjo in teto tudi jaz pri predstavi. Imele smo prosto vstopnico za drugo galerijo. Nismo bili še dolgo v gledališču, ko nenkrat bruhne z odra strašen plamen in vrže zavoso skoraj gor do nas. Hoteli smo brž zbežati. Mater je množica potegnila za seboj, da se je kmalu rešila. Midve s teto sva mogli dospeti do prve galerije, kjer je bilo vse temno in zakajeno z dimom, kajti zgoraj je vse gorelo. Ljudje so jokali in kričali vse naokrog. Pririnili smo se v prostor, kjer je strašno pripekalo. Od tu se je prišlo na balkon, od koder so nas gasilci v rešilnih vrečah spuščali na tla. Na tem prostoru so ljudje zdihovali, tožili, jokali, vpili in vili z rokami. Pa tudi molili so. Dva otroka sta z menoj kleče molila. Molila sem na čast angelu varuhu in obudila sem popolno kesanje. Besede kesanja sem morala tudi pred teto naprej moliti; saj moja teta, ki je pobožna, tudi ve, zakaj se mora v smrtni nevarnosti obuditi popolno kesanje. Ni pa znala molitve na pamet, pa sem jaz naprej molila. Ko je teta pomen te molitve tudi drugim razložila, so še drugi poklekili in z nami obudili popolno kesanje.«

Tudi ta deklica je bila v resni uri kakor pravi misijonar. Zares, kako važno je, da človek ve prav obuditi popolno kesanje. Sveto živeči kardinal Franselin je nekoč rekel: »Ako bi mogel kot pridigar prepotovati širne dežele, bi največkrat pridigoval o popolnem kesanju.«

Toda, prijateljček moj, ti ne boš nikdar znal v smrtni nevarnosti s popolnim kesanjem pomagati sebi in drugim, če se v tem ne boš vsak dan vadil. Tvoje kesanje pa mora biti pravo. Res ti mora biti žal, da si z grehu razžalil neskončno dobrega Jezusa, in tudi trdni sklep moraš imeti, da ga ne boš več žalil.

Tako se boš ob vsakdanji vaji kesanja vedno bolj izpopolnjeval v duhovnem življenju. Tvoja duša bo vsa izčiščena in pripravljen boš sleherni hip tudi nenadoma stopiti pred večnega Sodnika. Kdor tako živi, mu ni treba trepetati pred bombami in pred nenadno smrtjo. Smrt mu bo odprla vrata v božje kraljestvo.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom, v lastni palači
na Miklošičevi c. 6 (nasproti hotela „Union“)

*Sprejema hranilne
vloge v vsaki višini
in jih najugodneje
obrestuje, daje po-
sojila na vknuzbo
in proti poroštvu.
Posojilnica je bila
ustanov. 1895. leta*

Franc Bergant: Mati dobrega sveta. Mošnje.